Quibuſdam chorinthiorum. p primā epiſtolam correctis: cū reliquoꝝ ſcribit ſecundam repellēs pſeudo apoſtolos. oſtēdendo deceptōnem predicationis eorum. ſe multis modis commendans. Notat etiam eos ī elemoſinis parcos. precepit qꝫ fornicatiorē correctū recipi quē pꝰ ſathanę tradiderat. Et quia etiam boni tribulantur ibi ſe eis exemplum patientię proponit.

In hac epla incorrectōeſ corrigere ⁊ correctos ad vtiliora puocare ⁊ pſeudo cū ſui cōmendatione deprimere intēdit.

IN ſecūda ad chorithios epiſtola quaſi in parte ſuperiori poſt tribulationum ſuarum relationes reddit cauſaſ quare ad eos ſecundo non ierit: quoniaꝫ non leui mutatione conſilij feciſſe ſe aſſerit. ſed ne aduentu ſuo triſticiam incurreret: cuꝫ in peccato permanere diſcipulos reppeririſſet. Deinde poſt agnitos fructus penitentię reconciliat eum eccleſię. quem in prima propter fornicationem a conſortio ſanctorum iuſſerat amoueri. Tercio cōtra pſeudo apoſtolos officij ſui dignitatem tuetur. ⁊ noui teſtamenti miniſtros. tanto anteire gratia oſtēdit: quanto euāgelium eſt lege prętantius. Immoratur etiam in cauſa illa plurimum quam breuiter in prima contigerat: vt prompto ac libenti animo neceſſaria pręſentis vitę non habentibus largiantur. ⁊ vtilitate ſpiritualiſ commercij commutēt pręſentia cum futuris. atqꝫ abundantia ſua ſanctorum inopiaꝫ ſuppleant: vt viciſſim eorum inopia ſanctoruꝫ abundantia ſuppleatur. In fine repetit quod ſuperius contra pſeudo apoſtolos egerat: ⁊ iactationem eorum pręedicationeſqꝫ de ſe glorioſas vel collata antiquitate generis. vel catalogo iniuriarum ac periculorum ſuorum euacuat. Dicit qꝫ eos operarios ſubdolos qui ad imitationem ſathane transfigurentur in apoſtolos chriſti. ſub pręedicationis ſpe lucra pecuniaria queqꝫ ſectantes.

Argumentum incipit.

POſt actam a chorinthijs penitētiam conſolatoriam ſcribit eis epiſtolaꝫ apoſtolꝰ a troade per titum. ⁊ collaudans eos. hortatur ad meliora: contriſtatos quidem eos. ſed emendatos oſtendens.

Argumentum explicit. Epiſtola pauli ad Chorinthios ſecunda incipit. C. I.

PAulus apoſtolus iheſu
ſ non vſurpatiue.
chriſti p volū
ſ non hoīm.
tatem dei. ⁊ thi
ſ qui iuit cum prima epiſtola ad chorinthios ⁊ oīa renūciauit apoſtolo q̄ fiebāt apd illos.
motheꝰ frater
ſ et.
eccleſię dei quę eſt chorinthi cum
ſ ſpirituſſancti gratia renatis ſ preſbiteris
ſanctis omnibus q̄ ſunt in vniuer
ſ cuius metropolis eſt chorinthus
ſ Ecce Salutatio ſ tranquillitas mentis
ſa achaia. Gratia vobis ⁊ pax a
ſ Sine quo pr̄ nil dat
deo patre noſtro ⁊ dn̄o iheſu xpo.
ſ Et ſi in ſe gloria eius non poteſt augeri nec minui. in ſuis ſit exaltatus in quibus per cognitōnē ⁊ ipſoꝝ profectū dicitur exaltari

Benedictus deus ⁊ pater domini
ſ nobis qui filii chriſti ſumus
noſtri iheſu chriſti. pater miſericor
ſ non minus eſt tribulatione ſolatiuꝫ
diarum ⁊ deus totius conſolatōis
ſ miniſtros ſ anime ⁊ corpis
qui conſolatur nos in omni tribu
ſ a deo conſolatur ſ deſolati .i. humano auxilio deſtituti.
latione noſtra. vt poſſimus ⁊ ipſi
ſ per exemplum conſolationis noſtre ſ id eſt qualibet.
conſolari eos qui in omni preſſu
ſ per talem conſolationeꝫ que hortatur nos ad grauiora
ra ſunt per exhortationeꝫ: qua ex
ſ nos ſ vt vere poſſimꝰ conſolari.
hortamur ⁊ ipſi a deo. Quoniā ſi
ſ que pro chriſto .i. chriſti noīe inferunt vel quas ad ſimilitudinē chriſti patimur
cut abundant paſſiones chriſti in
ſ non minus ſ Cum vel hic liberamur vel pietatem paternam in flagellis intelligimus. quia flagellat omnem filium quem recipit
ſ in nobis qui ſumꝰ earū locꝰ
nobis: ita ⁊ per chriſtum abūdat
ſ Sed hoc totū p vobis
conſolatio noſtra. Siue autem tri
ſ quia noſtro exemplo monet vos deus pati vnde ſalus eterna vobis
bulamur: pro veſtra exhortatōne
ſ ſpe premii ſ vt ſim. lem ſperetis ſ quia noſtro exemplo monet vos deus pati: ſub ſpe premii vt ſic leuius feratis
⁊ ſalute. ſiue conſolamur pro vr̄a
ſ ad grauiora vel ſuturis malis vel virtute patientie data nobis
conſolatiōe. ſiue exhortamur pro
ſ vt ad maiora animemini. ⁊ ſalutem ſperetis
ſ pro ſalute dico ſ Salus operatur .i. intendit operari ī vobis. Id eſt. Nos intendimus. qꝫ operetur in vobis tolerantiam
veſtra exhortatiōe ⁊ ſalute. q̄ ope
ſ Quaſi debetis exemplo noſtri eadem pati. q̄ ⁊ nos patimur
ratur tolerantiā earundem paſſio
ſ a deo opatur ſ quia ſperamus vos paſſuros
num quas ⁊ nos patimur. vt ſpeſ
ſ patimur dico ſ ad veſtram vtilitatem
noſtra firma ſit pro vobis. Scientes quoniam ſicut ſocij paſſionum
ſ quia equa gloria labori veſtro retribuet ſ in futuro ſ eterne
eſtis: ſic eritis ⁊ conſolationis.

C. I. Paulus apoſtolus ⁊c. Salutationem primo more ſolito pręmittit. Inde de bonis p gratiā collatis gratias deo agit. loquenſ perfectis. poſt ad paſſionis tolerantiam ſui exemplo inuitat. poſtea pſeudo apoſtolos deprimendo redarguit detegēs verſutias eoꝝ. Et ſe multis modis commēdat. Tandē moral' admonitio cū iteratōne bn̄dictiōiſ ſubditur. Salutatōnē igitur pmittēs. cōtra ſpeudo ſupbiam. paulum. Et cōtra cordis pſumptōnē apſum ſe noīat dicēs paulus ⁊c.

Benedictus. Primū pfectis loquitur de tribulatōe proponēs ſe exēplum patiētię ⁊ cōſolatōis adeo accepte: ducens laudi quod alij ignominię. Deus. Creator oīm. Paſ chriſti. Per queꝫ eſt ⁊ nobis. Pater miſericordiarum. Paterne dās veniaꝫ peccatoꝝ. ⁊ bona opera. ⁊ in tribulatōne conſtantiaꝫ. Et deus. dator. Totius. Perfectę cōſolatōnis. quantam decet dare deū his qui pro chriſto patiuntur. Or deus cōſolationis: ex hoc pꝫ qꝫ cōſolatur

Qua exhortamur. Id eſt quā deꝰ ad hoc dedit nō ſoluꝫ vt conſolaretur nos: ſꝫ etiam exhortaret. ⁊ ita noſtra cōſolatio valꝫ etiā ad alioſ exhortari vt ⁊ poſſimꝰ ꝯſolari

Pro veſtra exhor. et ſal. In amaris ſalus ⁊ premium pmittitur.

Nō enim volumus ⁊c. Ne chorīthij deficerēt patiētes tribulationes ab infidelibꝰ· apl̄s dat eis ī exēplū ſeipſum vt ſicut ipſe: corroborētur in ſuis tribulationibus.

Ipſi. Non ſoluꝫ alij de nob· ſed ⁊. In nobis. Quia natura noſtra nil niſi mortem ꝑmittebat vel defectum. Tantā inſolētiam iniquitatis ſignificat īſurrexiſſe ꝯtra fi dei ꝑ̄dicatoreſ· vt mortem ꝯtra oculos haberent. Sic eī afflicti fuerāt vt deſꝑarēt de preſenti vita.

Et eruit. Quia deꝰ ꝑ̄ſidia ſua non negat ſuis in neceſſitate poſitis.

Et adhuc. Vt ex ꝑſonis multaꝝ ſpecieꝝ ad deū ꝓpter ꝑ̄dicatōnem eoꝝ ꝯuerſis: grē agantur dō ꝓ ꝑ̄dicatōe eoꝝ per mltos habētes eā donatōnē fidei· q̄ in ipſis ē. Per ſonas.m.f. dicit infantes· pueros ⁊ ceteras etates ꝓ vtriuſqꝫ ſexꝰ cōditione.

Ex multaꝝ.p.f Alia trāſlatō vt ī multoꝝ facie eiꝰ q̄ ī nob ⁊c. Que lr̄a ſic legit᷑. Q. oīoes vr̄e ſic iuuabūt nos vt per multos grē agātur deo ꝓ nob· grē dico eiꝰ donatōis q̄ ē in nob· ꝭ nō mutātur agātur dico ī multoꝝ facie. Aug.i.inter multos ⁊ corā multis. ꝭ iō qꝛ grā dei ꝯſolat᷑ apoſtolos cā mltoꝝ.i. oīm credētium· quoꝝ cā ⁊ ꝑ̄ſſure eis īgerebātur. Et iō illi oēs credētes grās deo referāt pro liberatōne.

Donatōis. Procedētis ex ꝑſonis.i.honeſtis viris· vt vobis ⁊ alijs multaꝝ fa.i. diſcretōnū· vel diſcretoꝝ meritoꝝ ⁊ diuerſarum virtutuꝫ· vt facies iob fuit patientia· dauid hūilitas· moyſi māſuetudo.

Per multos. Expōnit qd̄ ſupra dixerat a ꝑſonis multarum facierum.

Nā gl̄a nr̄a h. ē Jō ⁊ vos ⁊ alij debetis orare ꝓ nobis. Vl̄ iō oīoes vr̄e poterūt nos iuuare· qꝛ ꝭ vn̄ gloriamur tam honeſtum eſt.

ſ exponit tribulationes † ſ quia vobis ſcire proficiet

Non eni volumus ignorare† vos

† ſ pſeudo de ſua gloria gloriantur· nos vero de tribulatione

fratres de† tribulatiōe noſtra· que

† ſ Quid de ea hoc.ſ. ·|· ſ precedentium tribulationum

facta eſt in aſia· †quoniam ·|· ſupra

ſ pondere paſſionum ſ ⁊. ſ hūanaꝫ

modū grauati ſumꝰ ſupra virtutē·

ſ adeo † ſ Nos qui de malis ſolemus gaudere. ·|· ſ non ſolum loqui ⁊ cetera facere

ita vt tederet† nos etiam ·|· viuere: ſꝫ

ſ non ſolum tedebat viuere: ſed etiam † ſ certitudinem omnimodam diſſolutionis.

ipſi in nobis ipſis† reſponſuꝫ mor

† ſ ideo deus tantum permiſit eos affligi.

tis habuimus· †vt non ſimus fidē

† ſ Maledictus enim qui confidit in homine. ·|· ſ in quo ſecure quia ipſe eſt. ·|· ſ cui ſimile eſt ꝙ me de illis predictis liberauit· vn̄ ſubdit. Qui de tan. ⁊c.

tes† i nobis: ſed ·|· in deo q̄ ·|· ſuſcitat

mortuos· qui de tantis periculis

ſ ad ſalutem reduxit † ſ tendentes mentis deſiderio.

eripuit nos: ⁊ eruit† in quem ſpera

ſ in poſterū ſ quotidie

mus quoniam ⁊ adhuc eripiet ad

ſ non ſolum nobis ⁊ aliis ſed ⁊ ſ vel nibus.

iuuantibus vobis in oratione pro

ſ facta vel ctis. ſ ita oratōnes veſtre iuuabunt nos vt per multos ſ Id eſt a perſonis diuerſaꝝ etatū.

nobis· vt ex multaruꝫ perſonis fa

ſ vel vobis † ſ liberationis ⁊ ceteroꝝ bonoꝝ ſ fideles

cierum· eius que in nobis ē† dona

tionis· per multos gratie agan

†Ambro· Ideo non diffido de auxilio dei· quia pura eſt conſcientia ab omni ſimulatione ·|· ſ hoc vnde gloriamur

tur pro nobis. †Nā ·|· gloria noſtra

hec eſt teſtimoniuꝫ conſcientie no

·|· ſ non aliud in ore ⁊ aliud in corde habentes † ſ Sinceram veritatem de deo· non etiam legis obſeruantias predicantes

ſtre: ꝙ ·|· in ſimplicitate ⁊† ſincerita

ſ quia a deo eſt hec gloria conſcientie ſimplicitas ⁊ ſinceritas

te dei ⁊ non in ſapientia carnali· ſꝫ

ſ Id eſt ſecundū ꝙ ſpiritus gratis mihi īdicauit

in gratia dei conuerſati ſumus in

ſ vbi tot mala † ſ Simpliciter conuerſati ſumus

hoc mundo: †abundantius autem

ſ erga vos ſ quibꝰ ceſſimꝰ de iure noſtro quia cū ab aliis acceperit ab his noluit † ſ abundantius ad vos· quia nec in prima epiſtola exegi aliquid nec in hac

ad vos. †Non enim alia ſcribimuſ

Teſtioniū conſ. Sūt bona opa q̄ teſtant᷑ exterius· qd̄ ſit in cōſcīa.

Teſtimoniū ꝯſcie. Id ē ꝯſciētia nō remordēs ꝭ teſtificās ꝙ in ſince ⁊c.

Dei. Sicut impijs ē magna pena cōſciētia· ita pijs gaudiū· nō q̄ inde ſupbe gl̄antibus: ꝭ deo totū dātibꝰ. Jō recte nō ait. Gl̄ia nr̄a ē teſtimonium aliene malicie vel minoris grē· ꝭ cōſciētie noſtre· q̄ qꝛ occulta ē nō eſt ſubiecta alieno iudicio ⁊ iō nullꝰ ꝑ̄ſūat ꝯtra eā vel cogitare vel ꝓferre ſn̄iaꝫ.

Non in carnali ſapia. Que ē voluptates diligere· laboreſ vitare vel ſcd̄m naturas reꝝ ⁊ non contra predicare vt pſeudo faciebāt quoꝝ fucatā ꝑ̄dicatōnem arguit.

ſ in prima epiſtola † ſ in experientia operum

vobis q̄ꝫ que legiſtis: ⁊† cognoſci

ſ Et ſicut huc uſqꝫ de me cognouiſtis: ita deinceps cognoſcetis

tis. Spero autem ꝙ vſqꝫ in finem

ſ me in eodem

cognoſcetis ſicut ⁊ cognouiſtis

† ſ non ex toto· quia ⁊ ſi ſcitis ꝙ abſtinui: non tamen ſcitis quāta diſcretione hoc feci

nos† ex parte· quia gloria veſtra ſu

† ſ que gloria erit ·|· ſ aduentus.i. tempore iudicii ſ cum omnia apta erūt

mus: ſicut ⁊ vos noſtra· † i ·|· die dn̄i

† ſ Jam quidam veſtrum correcti ſunt ſ vel abūdantius ad vos ſeruaui ſimplicitateꝫ· ⁊ in hoc cōfiſus· vel in hoc ꝙ ſperamus per alterutruꝫ glorificari.

noſtri iheſu chriſti. † Et hac cōfidē

ſ q̄ꝫ irem in macedoniam

tia nolui priuſ venire ad vos vt ſe

ſ ꝑ meā preſentiam † ſ confirmationem que poſt fidem· vel qui prius fidem habueratis ·|· ſ veſtro ductu.

cūdam haberetis †gratiā· ⁊ ꝑ ·|· vos

† ſ vt multipliciter vos confirmarem

tranſire macedoniam· ⁊† iterū a ma

cedonia venire ad vos: ⁊ a vobis

ſ vt elemoſinam ferrem ſanctis qui ibi erant † ſ ad hoc ergo venire volui ⁊ non veni

deduci in iudeaꝫ. † Cum ergo hoc

ſ ⁊ non fecit † ſ vt quod ratione nō propoſui· ſed impetu animi· eadem leuitate dimiſi

voluiſſem· †nunquid leuitate vſus

† ſ facienda vel dimittenda· † ſ vt pro carnali commodo propoſuerim· ⁊ quia non erat dimiſerim.

ſum: Aut que† cogito ſcd̄m† carneꝫ

·|· ſ vt per has cauſas ſit apud me.i. in intentōne mea affirmatio ⁊ negatio de eodem

cogito ·|· vt ſit apud me eſt ⁊ nō· Fi

delis autem deus quia ſermo no

† ſ Id eſt mendacium vt in pſendo ſ Id eſt non aliud egi· q̄ꝫ ſcivi agendum· quia vtilitas proponēda eſt voluntati

ſter qui fuit apud vos· †non ē in il

† ſ id eſt in eius predicatione qui dei filius iheſus chriſtus eſt

lo eſt ⁊ non. † Dei enim filiuſ ihe

ſus chriſtus qui in vobis per nos

predicatus eſt· per me ⁊ ſiluanum

ſ Id eſt mē

⁊ thimotheum· non fuit in illo eſt ⁊

dacium † ſ nunq̄ꝫ aliud voluit q̄ꝫ quod vtile eſt. ·|· ſ verax eſt dei filius ⁊ vere quia

non· †ſꝫ eſt in illo fuit. ·|· Quotquot

enim promiſſioneſ dei ſunt: in illo

ſ vel ſcd̄m aliam litteram veritas et completio ·|· ſ vel etiam

eſt. ·|· Ideo ⁊ per ipſum amen deo

Spero Ambro. ꝓficere illos ſꝑat· qꝛ ceperant meliores effici ꝯgnito apl̄i affectu circa ſe. ⁊ gl̄abātur ī eo

Quia gl̄a veſtra. Cognoſcetis· qꝛ gloria.i. per nos conſequi gloriam eternā debetis· ⁊ nos ꝑ vos bene īſtructos· qd̄ nō eēt ſi cū offēdiculo a vob acciperem.

Hac confidentia. Quia vita munda vel emendata quorūdā erat· voluit videre q̄s ante īdignū erat videre. Si g̃ non iuit ꝓpter alios eſt qui mō ſe purgent.

Volui. Auguſt. Prius· qꝛ in ꝑori epiſtola promiſerat ſe vēturꝝ· ⁊ nō venerat· ⁊ iō mēdax ⁊ leuis videbatur· qd̄ modo excuſat. Non eī fecit ꝭ niſi pro eoꝝ culpa. Nō eſt iudicādꝰ mendax· q̇ dic̄ falſum: qd̄ putat verū qꝛ quātū in ſe ē: nō fallit ipſe ꝭ fallitur. Ecōtra mētitur ille· qui dicit veꝝ qd̄ putat falſū nec eſt liber a mendacio· qui ore neſciēs verum loq̇tur· ſciēs aūt n̄ eē veꝝ volūtate mētitur.

Vt ſit apud me eſt et non. Id ē vt preponā volūtatē vtilitati. Q. nō ſic. qꝛ vtilitas ꝑ̄ponēda ē volūtati ⁊ ſic feci.

Fidelis aūt deus. In hoc n̄ ſuꝫ mētiri credēdꝰ· quia ī nullo alio ſum vobis mētitus. Et hoc credi poteſt· qꝛ deꝰ eſt fideſ· qui promiſit doctores veritatis· vel deꝰ verax eſt mibi ī hoc teſtis· ⁊ ꝭ ē videtur apud me eſſe eſt ⁊ nō· ꝭ deus ē fideſ in promiſſis: qꝛ in illo toto noſtro ſermone qui fuit apud vos nō eſt eſt ⁊ non.i. mendacium. In noſtro ſermone nō fuit eſt ⁊ non· quia in illo dei filio.i. in eius predicatōne qui dei filius eſt predicatus per nos: nō fuit eſt ⁊ non· ſed eſt.i. affirmatio veritatis tantum fuit in illo. ꝙ ſi mendaces eſſemus: ⁊ ipſe: quia quod docuit: tantum predicamus. Verax eſt dei filius· quia promiſſiones dei in illo.i. per illum ſunt· eſt· vel etiaꝫ·i· veritas ⁊ completio qꝛ in illo ꝯplete

ꝛ exhibite ſunt · ꝛ non eſt credendum ꝙ mendax ſit · per quē pater verax apparuit. Et qꝛ promiſſiones dei per chriſtum ſunt implete idō nos ꝑ ipſuꝫ dicimꝰ deo amē. i. veracem eē Et ꝙ chriſtus ꝛ deus ſunt veraces ē ad gloriam noſtraꝫ · qꝛ per h̄ probamur vera ꝑdicare. Nam dico · non tm̄ nobis tribuo · ſed deo · quia qui confirmat eſt deus.

Vobiſcū in chriſto. Tunc ſi vos eſtis firmi in chriſto: magis conſtat de nobis · per quos vos confirmati eſtis.

Ego aūt. Pro leuitate vel terreno commodo nō dimiſi h̄ parcens. Sp̄ualis tūc diſpoſituꝫ nō implet: qm̄ prouidētius aliq̄d ad ſalutē meditatur.

Non qꝛ dn̄amur. Ne indignarentur quaſi de dominio eo ꝙ dixerat parcens vobis nō veni ſubdit Non qꝛ domi. ꝛc.

C. II.

Statui. Parcēs nō veni · ſed ſtatui hoc idem · qđ cū primā miſi epl̄am .ſ. ne iterū venirem · vel iterū eēt triſticia: ſicut fuit auditis eorum peccatis.

Si eni ego. ꝛc. Corrigendo · increpādo quocūqꝫ modo vel per epl̄am vel p̄ſētiaꝫ Et quis ꝛc. q̄ſi ꝛ vos me contriſtatis · niſi q̇ contriſtatur ex me. i. ſecūdum meā volūtatē vt peniteat.

Confidēs. Quaſi videte ḡ ne fruſtra ꝯfidā · qđ meū gaudiū erit ꝛ vos debetis facere qđ ad meū gaudiū ſpectat · qꝛ meū g. ꝛc.

Non vt contriſt. ſꝫ vt ſci. Amb. Ad hoc eī corripiebat vt oſtēderet quo amore illos diligeret · de q̄rum peccatis plus illis dolebat. Qui nō hoc affectu corripit: contriſtat · inſultat eī: q̇ non condolet fratri.

† ſ per quos manifeſtatur hoc

dicimus ad †gloriam noſtraꝫ. Qui

† ſ in vera predicatione ·|· ſ iudeos ſ quia ꝛ gentes cum iudeis confirmate ſunt

autem †confirmat ·|· nos vobiſcum

† ſ in vera predicatione chriſti ſ in reges ꝛ ſacerdotes per ſpiritum in baptiſ. vnde petrus. Nos ſumus genus electum regale ſacerdotiū ſ eſt

in †chriſto ꝛ qui vnxit nos deus · ꝛ

ſ in libro vite ſcripſit · vel diſcreuit ab aliis ſigno crucis † ſ Spiritumſanctum ī arram · vel dona ſunt pignus ꝙ ſpiritus eſt in eis

qui ſignauit nos: ꝛ dedit † pignus

† ſ aperit quare non venit ad eos ſicut dixit.

ſ ne putent ſe contemptos

ſpiritus in cordibus noſtris. †Ego

ſ non ſoluꝫ contra corpus · ſed etiam contra ſ Si mentior

autem teſtem deū inuoco in aīam

·|· ſ ne contriſtarꝫ multos ſ ne eo aſperiore incorrecti · verterentur in ſeditionem: vult ergo prius mitigare

meam: ꝙ ·|· parcens vobis nō veni

ſ primam vicē poſtq̄ꝫ a vobis diſceſſi † ſ ideo dico parcens † ſ non quia dominium ꝛ coactioneꝫ

vltra chorinthum: † Nō quia †domi

patiatur fides ·|· ſ que voluntatis eſt non neceſſitatis † ſ Si vultis cooperari

namur ·|· fidei veſtre: ſed †adiutores

ſ eterni · vel quia gaudebunt emendati

ſumus gaudij veſtri. Nam fide

ſ que per dilectionem operatur · non dominio

ſtatis

C. II.

Statui autē

hoc ipſum apud me:

ſ vos cōtriſtans.

ne iterum in triſticia venirem ad

vos. Si enim ego contriſto vos ꝛ

† ſ nullus niſi qui contri . ex me. quod melius ſit per epiſtolam q̄ꝫ per preſentiam ·

quis eſt qui me † letificet: niſi qui

† ſ ꝙ nemo me letificet niſi qui cōtriſtatur ex m.

contriſtatur ex me? † Et hoc ipſum

ſcripſi vobis: vt non cum venero

ſ de īcorrectione ſ de peccatis ſ de vobis

triſticiam ſuper triſticiam habeam

† ſ non ſolū nunc ſed olim cum contriſtauiſtis · et ſic grauiter peccaſtis

de quibus †oportuerat me gaude-

ſ ꝙ vltra non habebo triſticiam

re. Confidēs in omnibus vobis:

ſ Id eſt quando gaudeo: vos gaudetis

quia meum gaudium omnium ve

† ſ triſticiā habui ſ laboribus vigilando pro vobis ꝛ orando

ſtrum eſt. † Nam ex multa tribula-

ſ cura dolore ſ primā epiſtolaꝫ

tione ꝛ anguſtia cordis ſcripſi vo-

† ſ que indicio ſunt: quid interꝰ eſſet ·|· ſ hec refero

bis per †multas lacrimas ·|· non vt

ſ per memoriam eorūꝫ † ſ qđ deſideriū emēdādi

contriſtemini: ſed vt ſciatis †quam

† ſ vel †habeam ·|· ſ oſtenſam · quia omnes, vt ſe diligit ſ q̄ꝫ putaueritis

charitatem †habeo ·|· abundantius

† ſ quibus de iure meo ceſſi ·|· ſ Sicut ille fornicator ſ per lacrimas ſcripſi

in †vobis. ·|· Si quis autem contri

ſed tamen condonate illi ·|· ſ tantū

ſ etiā vos

ſtauit me non ·|· me contriſtauit: ſed

ſ non omnes vt hoc omnibus non imponā. Qđ reprehenſore dicitur. vel illos oneret · qui non doluerunt de peccato

ex parte vt nō onerem omnes vos

ſ tamen † ſ qui tam grauiter deliquit ſ quia

Sufficit †illi qui eiuſmodi eſt ob-

talis, facile deſperarꝫ · ſi nimis aſpe ī eum animaduerteretur † ſ quia quanto a pluribus tanto magis donandum.

iurgatō hec que fit a pluribꝰ †ita vt

ſ vt per exēplū

econtrario magis donetis ꝛ conſo

dauid ꝛ aliorum quibus indulta eſt venia ſ eum

ſ per nimis aſperam penitentiam deſperans

lemini: ne forte abundātiori triſti

ſ a dyabolo ſ vt velit vti ſeculo

cia abſorbeatur qui eſt eiuſmodi.

ſ ne abſorbeatur ſ qui poſſem iubere

Propter quod obſecro vos vt cō

ſ condonando ei qđ ꝛ deberis † ſ vel lo. ·|· ſ quaꝫ habuiſtis eiciendo eum

firmetis in †illum ·|· charitatem.

ſ nunc

Ideo enim ꝛ ſcripſi vobis vt co-

ſ quo animo feceritis eiciendo eum

gnoſcam experimentum veſtri: an

ſ obſecro

in omnibus obedientes ſitis: Cui

condonare · deberis autem ſ condonaui qđ bene potui

auteꝫ aliquid donaſtis: ꝛ ego. Nā

ſ Sicut alii apoſtoli † ſ quia ſi temere hoc factū eſt ꝛ paſſim

ꝛ ego quod donaui · †ſi quid dona

ſ feci † ſ ac ſi ipſe chriſtꝰ condonarꝫ · ne irrita videatur huiuſmodi condonatio · que propter amicos.

ui propter vos in †perſona chriſti:

† ſ vt faciat eum deſperare

vt nō circumueniamur a †ſathana

ſ Qui quos conſentiendo nequit decipere · facit nimis aſperos ſ aſtutias

Non enim ignoramus cogitatio-

ſ parcēs vobis non veni corinthum

nes eius. Cum veniſſem auteꝫ tro

ſ predicandum

adem propter euangelium chriſti

ſ corda parata ſ opante dō

ꝛ hoſtium apertuꝫ eſſet mihi in do

ſ nō potui ſatiſfacere volūtati mee.

mino · non habui requiem ſpiritui

ſ ibi ſicut ꝑdixeramꝰ † ſ qui impeditus apud vos non venit illuc ſ Qui ibi erat neceſſarius

meo · eo ꝙ non inuenerim † tytum

† ſ qui erant conuerſi ſ In quibus hoſtiuꝫ apertum

fratrem meum: ſed valefaciēs †eis

ſ ſꝫ nō inutiliter quia ibi quaſi triumphator exiit

profectus ſum macedoniam. Deo

ſ ago † ſ triumphare facit

autem gratias qui ſemꝑ †triūphat

ſ ī predicatōe xp̄i · q̇ prepat corda ad credēdū

nos ī chriſto ihesu · ꝛ odorē noticie

ſatis digna pena videtur · in hoc tn̄ nō eſt ꝑua eſtimanda ꝙ fit a pluribꝰ · q̇bꝰ congregatis ſathane traditus ē Magnū vtiqꝫ dolorē patitur · q̇ delictū ſuū plures videt horrere. Et ita ſufficit ꝙ a pluribus obiurgatus.

Donetis ꝛ conſolemini. Recte homini pro peccato afflicto ignoſcere ꝛ ſubuenire per conſolatōnes precipit. Si enim corr
ectus in animo dolet mox habet fructū: hec ē enim vera penitentia ceſſare a peccato.

Cōſolemini. Per verba domini ꝑ ꝓphetā dicentis. Nolo mortem peccatoris ſꝫ vt cōuertatur ꝛ viuat. Et item. Quacunqꝫ hora īgemuerit peccator oīum iniquitatum eiꝰ nō recordabor.

Idō eni ꝛ ſcrip. vo. vt cognoſ. ex. Cum propter eum recipienduꝫ ſcripſerim ꝛ proptꝰ hoc etiaꝫ ſcripſi vt quos expertus ſum mihi obedientes in eiectōne: cognoſcā an in oībus obediētes.

Vt nō circūueniamur. Ideo debemus cōdonare: ne decipiamur a ſathana: per nimiam aſpitatē. Sepe eī propter aſpiores animaduerſiones in deſpatiōnē īfirmus precipitat.

Cū aūt ue. Pꝰ interpoſitōem de recipiēdo fornicatore redit ad ipſos oſtendēs ꝙ ſicut culpa eorum fuit ꝙ non venit corinthum: ſic ꝙ non profecit in troade: dū apud eos impeditꝰ moratur tytus: ſine quo non poterat ibi ꝓficere: quia forſan lingua eorum tytus expreſſius vti poterat.

Eo ꝙ non inuenerim tytum. Quia ſolus non poterat ꝛ fideles inſtruere: ꝛ perſtrepētibus incredulis repugnare.

Si quis aūt con. Precipit fornicatorem illum quem priꝰ ſathane tradendum iudicauerat recipi · quia correctus erat.

Sed ex parte. Non oībus onus triſticie impono propter illos qui de peccatis doluerunt

Obiurgatio hec. Que etſi temporis quātitate vel alio modo non

Deo aūt. Hactenus de tribulationibus ꝛ cuius culpa non venerat. Hic incipit ſe commendare ꝛ pſeudo deprimere.

Odorem noticie. Id eſt chriſtum qui velut odor procedens a pātre notificat eum inuiſibilem ſicut aliq̄ res que non videtur · p odorem cognoſcitur · ꝛ in quo loco ſit intelligitur. Vel miracula vel doctrine verba quibꝰ

ad noticiam eius venitur.

Bonus odor. Scilicet vt olim hoſtia legalis ita modo predicatio vera. ⁊ ſincera fama apoſtolorum

Dei patris odor: chriſtus odor chriſti ſunt apoſtoli.

Odor chriſti apoſtoli in quorum vita ⁊ predicatõne chriſt⁹ oſtenditur: ñ blaſphemat᷑. Sicut de mal' dr. Nomẽ dñi p vos blaſphemat᷑ inť gẽtes.

Ambro. Predicatõnem chriſti dicit odorẽ. q: ſicut ğ non videntur cognoſcũtur p odorez ita inuiſibil' deus p p̃di catõnem chriſti intelli gi voluit.

Aug. Iſte bonus odor ſignificatur i ſcri ptura noĩatis quibuſ dam arometib⁹ ⁊ vn guẽtis. Dicit ei dñica ſpõſa. poſt odorez vn guentorum tuorum curre mus. ꝓpter hũc odorẽ dr in euãgelio. Qr fra cto alabaſtro vnguẽti dom⁹ impleta ẽ odore .i. mũdus ĩplet⁹ ẽ bo na fama ⁊ doctrina chriſti ⁊ apl'orum. Odor iſte vegetat diligentes necat ĩuidẽtes. q. q̇ ĩui det fame chriſti l' pau li: bono odore moriť: qui eam diligit viuit in bono odore. Si nõ eẽt claritudo ſanctorũ inuidia non ſurgeret impiorum. ß ſi qui ta les perſequendo fran gũt ãpullam. odor vn guenti ãpli⁹ diffũdiť

Odor mortis. Vt de nr̃a predicatõ ne procedat mors. ĩde ruentibus in eternam damnatõnem.

Sicut plurimi Ambro. Hic pſeudo apoſtolos tangit. qui corrupta doctrina ve ritatẽ violabant. de q̃ bus eſaias ait. Caupo nes tui vino aqua miſ cent.

In chriſto. Nũ q̃ eum excedẽtes. vt q̇ de lege agũt legalia p̃ dicantes.

C. III.
Incipimus. Quia ſciebat eos ſini ſtre accipere ſuam com mendationem ſicut ⁊ ĩ prima epiſtola. quaſi ſuam gloriam quereret. Incipit contra eorum opinionem oſtendere ſe non ſuam gloriam. ß dei querere.

ſ non per pſeudo ſ vbicunq; predicamus.
ſuę manifeſtat per nos in oĩ loco
ſ per nos ſ ⁊ ſuauis deo. ⁊ ſi non ita vobis vĩ detur.
quia chriſti bonus odor ſum⁹ do
ſ bonus ⁊ horum reſpectu: qui inde ſaluantur. ⁊ eorum qui contemnentes pereunt. quia bona intẽ tione facimus ſ miſericordia
in his qui ſalui fiunt: ⁊ in his qui
ſ iudicio. ſ deo bonus. Sed hominibus aliis videmur: odor mortis ſ inuidie ⁊ male opinio nis ducentis in mortem eternam
pereunt. Alijs q̇dẽ odor mortis
ſ dilectionis ⁊ bone opinionis ducentis eos in vitam eternam
in mortem: alijs odor vitę in vitã
ſ nos ſumus odor: ⁊ per nos hec deus operatur ⁊ ad hec ⁊c. ſ ſicut nos veri apo ſtoli quaſi nullus. ſ pſeudo apoſtolorum.
Et ad hec quis tam idoneus: Nõ
ſ falſa admiſcentes pro voluptate õ non prole predicantes.
enim ſumus ſicut plurimi adulte
ſ ſincera intentione. non pro queſtu ⁊ ſine ad mixtione corruptionis
rantes verbũ dei. ſed ex ſinceritate
ſ qui nos docuit. ſ ⁊ hoc facimus ſ Id eſt cauſa eius ſolum ſ vt ei placamus.
ſicut ex deo coram deo in chri ſto loquimur.

C. III.

ſ quaſi ſp in hoc noui
INcipimus
ſ ſicut ĩ pria ſ nõ deum.
iterum noſmetipſoſ
ſ iſtis laudibus ſ putatis egere
commẽdare: Aut nũquid egemus
ſ pſeudo ſ quos nulla virtus ꝯmendat.
ſicut quidaz cõmendaticijs epiſto
ſ ab aliis miſſis ſ ad alios ſ nõ ege mus quia ſ inſtitutio noſtra
lis ad voſ aut ex vobis: Ep'la nr̃a
ſ in quibus ſcientia. ⁊ vita mea repreſentať aliis ſ quia ſemper habeo curaz de vobis
vos eſtis ſcripta in cordibus no
ſ ꝙ per nos inſtituti ſ qui per vos diſ cunt nos imitari.
ſtris que ſcitur ⁊ legitur ab omni

Scripta non atramẽto. Id eſt ꝙ eſtis repreſentatio chriſti ⁊ mea hoc eſt firmiter ſcriptum in cordibus noſtris. non delebiliter: vt quod a tra mento ſcribitur. Vel non tetris notis. vt pſeudo qui hereſes interſerunt.

Spũ dei. Id eſt ſpiritu ſancto docente inſtructi eſtis per quez diffun ditur charitas in cordibus noſtris. qui in euangelio diciť digitus dĩ. Hoc digito ſcripta eſt lex vetus in tabulis lapideis. Noua diffuſa eſt in cordib⁹ hec lex eſt charitas dei. Illa lex operũ littera occidens preuaricatorẽ. Iſta fidei viuificãs dilectorez Ibi lex extrinſecus poſita eſt qua iniuſti terrentur Hic intrinſecus poſita qua viui inſtificaretur Ibi in tabulis lapideis digi tus dei opatus eſt. vt ſignificaretur duricia cordium illius populi. Hic idẽ digit⁹ in cordib⁹ hominum opatus eſt vt voluntas prompta ⁊ intelligẽtia capax ſignificaretur.

Non in tabulis la. Aug⁹. Lapis enim nõ ſignificat. niſi duriſſimã voluntatem ⁊ aduerſus deum inflexibilem.

Carnalibus. Senſum habentib⁹. nõ lapideis. ſine ſenſu.

Fiduciam. Dixit ſe nõ egere ep'lis. Modo ꝙ nõ ſe ꝯmendat. ß xp̃m

Quaſi. Epiſtola chriſti ⁊ noſtra eſtis. ſed fiduciam dicẽdi talia non ad vos ſed ad deum referimus.

ſ nos ſ omnibus
bus hominibus. manifeſtati: quo
ſ in hoc ſ dum mihi ſimilis ⁊ chriſto. vel chri ſtus principaliter vos ſcripſit. non ego. Quia noſtro miniſterio operatur deus in vobis
niaz epiſtola eſtis chriſti miniſtra
ta a nobis. ⁊ ſcripta non atramen
ſ Sed illuſtratione ſpiritus dei qua intus ſcri bit ſ qui intus ſcribit viuit ſ eterni ſ nõ in du ris cordibus habentibus notas. nec ſentientibus. vt vetus lex.
to: ſed ſpiritu dei viui. Non i ta
ſ latis ex caritate
bulis lapideis: ſed in tabulis cor
ſ q: intelligunt ſ mollibus quia habent affe ctum implendi
dis carnalibus. Fiduciam autem
ſ quod non veteres ſ per quem nobis hec po teſtas data
talem habemus per chriſtum ad
ſ ita ſ prefert deum apoſtolice dignitati
deuz. Non ꝙ ſufficientes ſimus
ſ ſaltem ſ boni ſ qđ ſit ex noſtra parte. nos defendens quaſi ex nobis procedat
cogitare aliquid a nobis quaſi ex
nobis: ſed ſufficientia noſtra ex do
ſ Itẽ alia ꝯmendatio ſ perfecta ſciẽtia ⁊ vita
eſt. Qui ⁊ idoneos nos fecit mi
ſ pſeudo veteris ſ non exiſtentis in lit tera tantum docente. ſed ſpiritu adiuuante. qui p nos datur.
niſtros noui teſtamẽti non littera
ſ Sine ſpiritu
ſed ſpiritu. Littera enim occidit:
ſ quia facit ſpiritualiter intelligere ſ Qui facit implere ſ Et hec miniſtratio erit in gloria eter na. qđ per minus probat. i. per vetus teſtamentũ.
ſpiritus autem viuificat. Q ſi
ſ Id eſt turpiter formata. quia inhoneſta ſcđm litteram. vel plene ſcripta. ſi quis ſpiritualiter ca peret
miniſtratio mortis litteris defor
ſ Id eſt tabulis lapideis ad litteram. vel duris capere vel amare ſ moyſi miſtro illi⁹
mata in lapidibus fuit in gloria
ſ aciẽ viſus ſui ſ quia
ita vt non poſſent intendere filij iſ
indigni erant ſ deſcendentis de monte cum lege accepta ſ fulgorez
rahel in faciẽ moiſi propter gloriã

Non ꝙ ſuffici ẽtes ſim⁹. Quis eñ non videat pri⁹ eẽ co gitare q̃ credere. Nul lus q̇ppe credit aliq̇d niſi pri⁹ cogitauerit eẽ credẽdũ. Quãq; ⁊ ip ſum credere nihil ẽ ali ud q̃ cũ aſſenſione co gitare. Si ğ cogitare bonũ nõ eſt ex nobis. nec credere.

Sed ſufficiẽtia noſtra ex deo eſt Attendãt hic ⁊ verba iſta ꝑpendãt. q̇ putãt ex nobis eẽ fidei cẽptũ ⁊ ex deo ei⁹ ſupplemen tum. Cõmendat enim grãz ğ nõ datur ſm̃ a liqua merita. ß efficit oĩa bona merita.

Qui et idone os. Hic cõmẽdat ſe p dignitatem officij. ſ. euãgelij. ꝓferẽs ſe non ſolum pſeudo apoſtol' q̇ carnales obſeruanti as p̃dicãt: ß ⁊ ipſi moy ſi miniſtro legis

Littera enim occidit. Iõ fecit de⁹ miniſtros noui teſta. p ſpũm. non per lr̃am q: littera occidit. dum facit ſcienter peccare. ⁊ addit preuaricationẽ ⁊ magis incitat. preſer tim poſt aduentum chriſti. Et ſic littera ſine ſpiritu adiuuante occidit. Dũ vero adẽ viuificãs ſpũs ß ipſuz intus ꝯſcriptum facit diligi. quod foris ſcri ptũ lex faciebat timeri

Lr̃a occidit. Aug. Aduerte quã dicat a poſtolus lr̃am que oc cidit. cui velut ecõtra rio ſpiritũ viuificantẽ ingerit. Ea certe ẽ de calog⁹ in illis duabus tabulis ſcriptus. quia lex ſubintrauit vt abundaret delictum. Porro autẽ p̃cepta iſta tã ſunt vtilia facienti ⁊ ſalubria. vt niſi quis ea fecerit. vitã hře nõ poſſit. Non ergo dicitur littera occidens. eo ꝙ lex mala ſit. ß quia pro hibens peccatum non viuificat hominem. ß auget concupiſcentiam. ⁊ pec catum p̃uaricatione accumulat. niſi liberet gratia per legẽ fidei. Apparet er go littere vetuſtatẽ. ſi deſit nouitas ſpirit⁹ reos facere poti⁹ homines cogni tõne peccati. q̃ liberari a peccato. Vñ qui apponit ſcientiã apponit dolo rem. non q: ipſa lex malum eſt. ß q: mãdatum bonum hẽt tãtum in lr̃a de mõſtrãte. non in ſpũ adiuuãte. qđ mãdatum ſi ſit timore pene. non amore iuſticię ſeruiliter fit nõ liberaliter. ⁊ ideo nec fit. Non eñ fruct⁹ eſt bon⁹. qui de charitatis radice nõ ſurgit. Si xo aſſit fides operãs per dilectõnem fit delectatõ boni. q̃ non lr̃e ß ſpũs bonum eſt.

Aug⁹. Lr̃a ⁊ ſpũs alio modo dicuntur lex ⁊ gr̃a. Lex ergo bona eſt. ß

cũ gr̃a·vt cũ charitate ·ſciẽtia pdeſt:ſine ea occidit·ita lex ſine gr̃a occidit:cũ ſit virt⁹ peccati·que cũ iubet qđ ſine gr̃a ĩpoſſibile ẽ: ĩdicat hoĩ qđ infirmus ẽ·vt q̃rat gr̃am. Lex ḡ ducit ad fidẽ·fides impetrat ſpm̃:ſine q̃ non eſt volũtas libera·cũ cupiditatib⁹ viciatur. In malo quidẽ eſt libera·ad bonũ nõ: niſi filius liberauerit.

Que euacuatur. Quia ⁊ in moyſe ſtatĩ trãſiuit·nec mõ ĩ miniſtris veteris legis eſt. Vel miſtice per faciẽ moyſi põt intelligi ſpũalis intellect⁹ legis. Per gloriam faciei legales obſeruãtię·quę erant figurę veritatis. Quaſi ita fuit lex moyſi in gloria·vt filij iſrabel.i.iudei non poſſent intendere in fa.e⁹ .i.capere ſpirituałẽ intelligentiã legi.qꝛ xp̃m in lege nõ intelligebãt ⁊ hoc propter gloriam vul.ei⁹.i.legales cerimonias·q̃ ꝓpter xp̃m ſignificandũ fiebant. Sed illi adhuc carnales in eis xp̃m nõ intelligebant·qđ ſignificabat velamen poſitũ ſuper faciẽ moyſi. Que gloria moyſi euacuatᷣ qꝛ figura erat veritatiſ q̃ euacuatᷣ·qꝛ veniẽte imperatore ymagines tollũtur de medio.

Euacuatur. Ambro. Quia figurę finem habẽt.

Euacuatur. Am. Quia figura nõ veritas·gloria moiſi·quia ſtellę in veſpere Xp̃us quaſi ſol·qui oriẽs ſtellas obſcurat.

Multomagis abũdat mi.in glo Id eſt·in laude q̃ȝ vetus·qꝛ magꝭ gloria dei eſt in ſalute q̃ȝ in morte. Quãuis iuſte damnet qđ agebatᷣ ſub lege·tamen magis ad laudem proficit ſi indulget·vt poſſit ſe reus corrigere·quod per gratiam in nouo teſtamento preſtatur.

qui ſignificat eum clare videre·ad quod illi non poterant accedere
vultus eius quę euacuatur: Quo
ſ hoc non põt negari
modo non magis miniſtratõ ſpi-
ſ noui teſt.in quo datur ſpirit⁹ † ſ nobis † ſ eterna ⁊ ſ In gloria eterna erit·quia dat iuſticiã ſpiritus qui in ea datur qđ iterum a minori probat
ritus † erit in †gloria: Nam ſi mi-
† ſ veteris·quod omnes preuaricatores cõſtituit ſ moyſi.
niſtratio †damnationis ĩ gloria eſt
ſ .i.dat abunde gloriã ſ nouum teſt.in quo datur ſpiritus·per quẽ ẽ iuſticia ⁊ conſummatio virtutum·
multomagis abundat miniſteriũ
ſ qꝛ nõ profuit gloria vult⁹ ſed obfuit·⁊ ſi culpa illorum·non ſua
iuſticię in gloria· Nam nec glorifi-
catum eſt quod claruit in hac par-
ſ quare † ſ que de nouo.t.vbi puri vident gloriam dei
te propter †excellentem gloriam.
ſ In iſto gloria·que manens eſt·qꝛ nouo teſtamẽto nõ ſuccedit aliud † ſ fuit miniſtratũ ⁊ receptũ p gloriã moyſi·ſine qua nõ commẽdaretur
Si enim qđ euacuatur † per gloriã
ſ eterna.
eſt:multomagis quod manet ĩ †gl̃a
† ſ qꝛ miniſtri noui.t.certi ſumus de tãta gloria ſ videndi gloriam dei
eſt. † Habentes autem talem ſpeȝ
ſ creſcit fiducia opibus ſ ⁊ qꝛ apta gloria.
multa fiducia vtimur. Et non ſicut
ſ p figuras legales·qꝛ nimio fulgore non poterant eum videre
moyſes ponebat velamen ſuper
ſ clarꝫ ⁊ ſpiritualem intellectum ſ Ideo ponebat ſ qꝛ non poterant pati·cauſa peccati
faciem ſuam vt non intenderent
ſ velamẽ modo noſtris expoſitionib⁹ remouetᷣ ſȝ rõ eorꝫ hebes ẽ·nec põt penetrare q̃ȝdiu ñ credũt
filij iſrabel in faciem eius· qđ eua
ſ per gratiã
cuatur:ſed obtuſi ſunt ſenſus eorꝫ
ſ ſenſus iudeorꝫ ſunt obtuſi·quia non ſolum tũc·ſed ⁊ hodie quãdo veritas patet
Vſqȝ in hodiernum enim diem id
.i.dum legitur eis vetus teſtamentum.
ipſum velamen in lectione veteriſ
ſ cẽ velamen.i.nec hoc ſciunt qđ ſit velamẽ.
teſtamenti manet non reuelatum
ſ Id eſt in fide chriſti tantum
quod in chriſto euacuatur·ſed vſ
ſ exponitur
qȝ in hodiernum diem cuȝ legitur
ſ vetus teſt. † ſ quaſi pondus.i.in cordib⁹ eorũ eſt cecitas deprimens rationem
moyſes·velamen eſt †poſituȝ ſuper
ſ qui negãt chriſtũ ſ Sed ſ credendo
cor eorum. Cum autem conuerſuſ
ſ aliquis eorꝫ ſ chriſtũ ſ dato ſpũſancto
fuerit ad deum:auferetur velamẽ.

Nam et glorificatum. Vere abundat·quia adeo qđ ad eius comparationem illa nec dicenda eſt gloria.

Quod claruit. Scilicet moyſes in hac prędicta parte.i.facię·vel nõ eſt glorioſum in hac parte·id eſt·reſpectu hui⁹ noſtrę partis. Illa enim tãta fuit quãta huo credi debuit. Hęc vero tãta quãta eſt genitoris chriſti·quia chriſtus in gloria eſt dei patris·vt tantum interſit inter gloriã moyſi ⁊ chriſti·quãtum inter ymaginem ⁊ veritatem.

Habentes igitur ⁊c. Oſtenſa dignitate noui ⁊ veteris teſtamenti oſtendit vſus vtriuſcꝫ.

Multa fiduc Vtimur. vſu exercem⁹ vñ creſcit nobis fiducia·tantũ enim videbim⁹ q̃ȝtum credim⁹·⁊ qꝛ aperta ẽ gloria ⁊ nõ celam⁹ ſenſũ nr̃m ſi

ſ p qꝛ ſ ⁊ ideo dat legem ſpiritus p fidem in mente
Dominus autem ſpirit⁹ eſt. Vbi
† ſ .i.lex ſpũs quã domin⁹ dat nõ litteris ſcriptã ſed p fidẽ animis intimatã ſ itelligẽdi et faciẽdi
autẽ †ſpirituſ domini:ibi libertas.
ſ illi habẽt velamẽ ſuper corꝫ † ſ etiam iuniores.
ſ expedita ratione
Nos vero †omnes velata facie
ſ glorioſum dominum † ſ p ſpeculũ rõis vidẽteſ
domini gloriaȝ † ſpeculantes in eã
ſ vt ei⁹ ymago.i.dii ſumus·vel dꝫ chriſt⁹ ymago patris eadem cũ illo. ſ vt in eſſentia cũ videam⁹
dem ymaginem transformamur a
ſ eũtes ab vna clara cognitõne in aliam·vt illi quos ſpiritus dei ducit
claritate in claritatem: tanq̃ȝ a domini ſpiritu.

C. IIII.

ſ et qꝛ tãtã claritatẽ habem⁹ a ſpiritu
IDeo haben
ſ damnationem.
ſ vt ſpirituȝ aliis miniſtremus
tes hãc adminiſtrationẽ iuxta qđ mi
ſ non meritis
ſericordiam dei conſecuti ſumus.
ſ pro aliquibus aduerſis
Non deficimus: ſed abdicamus
ſ nõ ſolum aperta mala·ſed etiam cogitationes.
ſ vt pſeudo q̃ videntᷣ hũiles
occulta dedecoris. Non ambulã-
ſ hipocriti ſ per falſa·vel pro queſtu predicantes.
tes in aſtutia· Neqȝ adulterantes
ſ quia manifeſte in nobis videtur veritas.
verbum dei:ſed in manifeſtatione
† ſ commendabiles facientes † ſ Sine comparatione aduerſariorum.
veritatiſ. †Cõmendãtes †noſmetip
ſ non ad oculum ſ rõnabilium
ſos ad omnẽ ꝯſcientiam hominuȝ
ſ intentõne mea manente ſ in beneplacito dei·vel teſte deo hoc dico † ſ dixi nos predicare ĩ manifeſtatione veritatis·qꝫ ſi etiã.oper.
coram deo. † Qꝫ ſi etiam opertum
ſ quod a nobis predicatur † ſ culpa horum eſt qui perire meruerunt.
eſt euangelium noſtrum: in †his q̃
† ſ pereuntibus vel verbis euangelii
pereunt eſt opertum. † In quibus
ſ a naturali rõne
deus huius ſeculi excecauit men-
† ſ qꝛ chriſto non credunt ſ vt nõ appareat eis quod tamen lux eſt.
tes †infidelium: vt non fulgeat

cut moiſeſ·ħ apte dici⁹

Idipſũ· Quia ñ aliter modo intelligũt q̃ȝ ante aduẽtũ xp̃i.

Qđ in chriſto euacuatᷣ. Vñ ĩ paſſione chriſti velum tẽpli ſciſſuȝ ẽ·vt ſigficetᷣ p xp̃i paſſionẽ reuelari ſacra legꝭ ⁊ ꝓphetię·q̃ velamẽ ei dicᷣ adoptõnẽ ꝓphię vt ñ ĩtelligeretᷣ

Sȝ vſq̃ȝ. His q̃ ſunt ĩ xp̃o euacuatᷣ·ħ ſup corda eorꝫ eſt velamẽ.i.cęcitas deprimens rõnẽ eorꝫ·cũ.i.q̃ȝuis legitᷣ.i.exponitᷣ eis moyſes. Et ita duo obſũt cur nõ intelligãt·qꝛ et velamen.i.obſcuritas ẽ in lectõe·⁊ cęcitas ſuper corda.

Cũ aũt con.fu. Qđ ẽ cũ xp̃us venit. Non credẽtib⁹ nõdũ venit.

Auferetᷣ velamẽ Vt in aq̃ latere vinũ ĩtelligatᷣ.oĩs ei ꝓphia nõ intellecto xp̃o inſipidum ⁊ fatuũ q̃ddã ẽ

Dñs aũt ſpũs eſt. Ordo. Spũſſcũs ẽ dñs.i.põt opari qđ vult·⁊ p ħ q̃s vult illuminat·q̃s vult in tenebris deſerit·vbicũqȝ aũt ẽ ſpũs dñi.i.filij·p quẽ datᷣ ſpũſſcũs ibi libertas. Et ideo iudei q̃ nõ hñt ſpm̃:nõ pñt libere ĩtelligere vt nos·vel dñs ad quem ꝯũtũtur ẽ ſpũs.i.ſpũalis cẽntia·⁊ ita facᷣ ſpiritualitᷣ intelligere.

Nos reuelata. In qua iudęis ẽ velamẽ. In ſpeculo ñ niſi ymago cernitur. Hoc ḡ conamur.vt p hanc ymaginẽ.i.rõnem qđ nos ſum⁹ viderẽ⁹ vtcũqȝ illum a quo facti ſum⁹·tãq̃ȝ p ſpeculũ. In imaginẽ dei eãdẽ quã ſpeculamur·qꝛ eadem ymago dei ẽ ⁊ gl̃ia dei Sicut ſup̃·vir q̃dẽ ymago dei ẽ ⁊ gl̃a di. Trãſformamur·trãſim⁹ de forma in formã·de obſcura ĩ lucidã·qꝛ ⁊ ip̃a obſcura imago di ẽ·ĩ q̃ hoĩes creati ſũt·q̃ aĩalib⁹ ꝑſũt. Quę natura excellẽs cũ a dõ iuſtificatᷣ:a deformi forma ĩ formoſã formã mutatur. Erat eĩ ⁊ intᷣ vicia natura bona· Vł de gl̃a creatõis:ĩ gl̃aȝ iuſtificatõis· Vł de gl̃a fidei vbi filij dei·in gl̃aȝ ſpẽi vbi ei ſiłes erim⁹·cũ videbim⁹ eũ ſicuti ẽ.vñ iohes. Scim⁹ qꝛ cũ appuerit ſiłes ei erim⁹ A ſpũ dñi·qꝛ ħ bonũ a gr̃a dei. Huiuſ imaginis q̃ñqȝ fiet pfectõ·ad quaȝ ꝯſequẽdã nos erudit· Cũ ãt ad pfcm̃ ħ imago renouata:ſiłes dõ erimus

Speculãtes: A ſpeculo·ñ a ſpecula.qđ in greco ñ ẽ ãbiguũ

In eãdem· Quã ſpeculamur·quã ſpamus. Imaginem. Vt ſiłes glię xp̃i ſimus ĩ ęternũ A. Gl̃a. Vel claritate moyſi·in gloriã chriſti·quã decet dare ſpm̃ dei·tantã a tãto tantur ab hoĩbus.

Cõmẽdãtes. Vt luceat lux vr̃a corã hoĩb⁹. Corã dõ. Nõ vt vide

In quib⁹ de⁹ ⁊c. Aug⁹. Vel talis põt ẽẽ ordo verborꝫ. In quibus

pereuntibus. deꝰ verꝰ
⁊ iuſtus excecauit mē
tes infideliū huius ſclī

Deꝰ huius ſclī
Id eſt. deuſ qui nō ſo
lum bonos regit. ſed ⁊
malos pro merito ꝑci
pitat. dans eis qđ vo
lūt. i. vt nō credāt qđ
non facit malicia ſed
iuſticia. Vel deꝰ ſecu
li. ſuperbia. vel inglu
uies. vel dyabolꝰ prin
ceps mūdi. qui ſecula
ribus principatur.

Qui eſt ymago.
Augꝰ. Sciēdū ꝙ yma
go ⁊ equalitas ⁊ ſilitu
do diſtinguēda ſunt.
Quia vbi ymago. cō
tinuo ſilitudo ē. nō cō
tinuo equalitas. Vbi
eq̄litas ⁊ ſilitudo. non
cōtinuo ymago. Vbi
ſilitudo non continuo
ymago. nec equalitas
Verbi gr̄a. In ſpecu
lo ē ymago ⁊ ſilitudo
non tñ eq̄litas. Quia
multa deſunt ymagi
ni. q̄ inſunt illi rei de q̄
expreſſa eſt. Pōt ⁊ a
liq̄ñ eſſe ymago. ī qua
ſit eq̄litas. vt in paren
tibus ⁊ filijs inuenitur
ymago ⁊ ſilitudo ⁊ eq̄
litas. excepto tpe. quo
ꝑcedunt pntes. qꝛ de
pnte exꝓmit ſilitudo fi
lij. vt recte ymago di
catur. Et pōt eē tanta
vt recte dicat eq̄litas.
Pōt etiaꝫ eē ſilitudo
aliq̄ñ ⁊ eq̄litas. cū ſuis
nō ſit ymago. vt ī du
obꝰ ouis pibus. Xp̄s
aūt ita dꝛ ymago pr̄is
vt nihil hoꝝ deſit. vt
nō ſolū ymago eiꝰ ſit.
quia de illo eſt. ⁊ ſimi
litudo. quia ymago
eſt. Sꝫ ⁊ eq̄litas tāta
vt nec tpis interuallū
īpedimēto ſit. qꝛ nō ge
nerauit deꝰ filiū ī tpe.

Non enim. Q.
Bñdico glē chriſti. vł
ꝯmēdamꝰ noſ corā do
in manifeſtatōe verita
tis ⁊ cetera talia faciꝰ
⁊ h̄ ꝓpter chriſtum

Lucem ſplen
deſcere. Qđ fuit in
ſepatōe elemētoꝝ. Ce
perūt eni tenebre. ex q̄
cōfuſa moles celi ⁊ ter
re cepit eſſe. poſt acce
dēte luce qđ factū eſt
melius redditur. In quo proficientis hominis affectio ſignificatur. Vnde
fuiſtis aliquando tenebre. nunc autem lux in domino.

Scientie claritatis. Scientia glorie dei eſt qua ſcimus lumen eſſe
quo tenebre noſtre illuminantur.

Habemus aūt. Hactenus de altitudine ſcientie. hic de fragilita

ſ doctrina euangelii illumināſ† ſ In quo predi
catur gloria diuinitatis non ſolum infirmitas hu
manitatis.
illuminatio euāgelij† glorie chriſti
ſ vel que. † ſ qꝛ de illo eſt ̇†̇ ſ qui videt me. vidꝫ
⁊ patrem. ̇†̇ ſ Id eſt predicatio noſtra nō tēdit
ad noſtram gloriam. vel lucra: ſed chriſti.
qui eſt† ymago ̇†̇ dei inuiſibił. ̇†̇ Nō
enim noſmetipſos predicamus: ſꝫ
ihesum chriſtum dominum noſtrū
ſ illum dominum ſ miniſtros
Nos autem ſeruos veſtros per
ſ qui nobis hec iniūxit † ſ hoc facimus ̇†̇ ſ pre
cepto ſolo fecit.
ihesum. † Quoniā deus qui ̇†̇ dixit
† ſ hec lux ſignificat lucem. que modo ꝑ nos dat.
de tenebris † lumen ſplendeſcere.
ſ lumen ſuum. i. ſe nobis infudit
ipſe illuxit in cordibus noſtris ad
ſ vt illuminemꝰ alios per ſciētiam de claritate. i.
de eſſentia dei. ⁊ hoc in chriſto qui ē facies patris
ſine quo non cognoſcitur
illuminationem ſcientie claritatis
ſ vel cie ſ illuxit. ſed
dei in faciem ihesu chriſti. Habe
hunc theſaurum. i. ſcientiam qua alios ditemus
mus autem theſaurum iſtum in
ſ corporibus fragilibus † ſ vt tota altitudo dei
eſſe videatur. ⁊ non noſtri.
vaſis fictilibus: † vt ſublimitas ſit
† ſ vaſa fictilia ſunt ⁊ vere.
virtutis dei: ⁊ non ex nobis. † In
ſ quia nullus modus tribulandi abeſt
omnibus tribulationem patimur:
ſ de theſauro bene conſcii † ſ in animo ̇†̇ ſ Enu
merat tribulationes quaſdam ſ pauperes ſumus
adeo vt neceſſaria deſunt ſ aporos grece: pauper.
ſed non † anguſtiamur. ̇†̇ Aporia
ſ a theſauro dei. quia deus paſcit† ſ de
loco ad locum
mur: ſꝫ nō deſtituimur. † Perſecu
ſ adeo. quin theſaurū cuſtodiat
tionem patimur: ſed non dereliq̄
ſ affligimur † ſ Id eſt non erubeſcimus
mur. Humiliamur: ſed nō † confū
† ſ in mortis periculum ſ a bono
dimur. † Deijcimur: ſed non peri
ceſſamus ſ quid per ſingula
mus. Semper mortificationem
ſ pro ihesu. vel quam patiꝰ ihesus ſuſtinuit † ſ nō
ſolum in animo ̇†̇ ſ aliis propinantes.
ihesu † in corpore noſtro ̇†̇ circumfe
ſ ſicut mors ſ Et gloria carnis † ſ non tā
tum in animabus
rētes. vt ⁊ vita ihesu in † corporibꝰ
† ſ etiam inimicis † ſ mortificationem ihesu cir
cumferimus ⁊ vere ſ qua ſpe.
noſtris † manifeſtetur. ̇†̇ Semper ei
† ſ virtutibꝰ. vel quibꝰ licet viuere naturali vita.
̇†̇ ſ in pericula mortis.
nos qui † viuimus in ̇†̇ mortem tra
ſ ꝓ amore ihesu † ſ Ambro. hoc eſt
non timemus mori. propter promiſſam reſurrecti
onem
dimur propter ihesum: † vt ⁊ vita
ſ immortalis. ⁊ impaſſibilis ſ quod vi
ihesu manifeſtetur in carne noſtra
detur impoſſibile ſ licet † ſ qꝛ hec patimur: mors
dominium exercet in nobis. ſed vos ad volupta
tes vite tenditis.
mortali. † Ergo morſ in nobis ope

ſ Semꝑ
ratur: vita autem in vobis. Habē
mors in nobis operatur. Et per hoc patet ꝙ habe
mus. † ſ quem prophete ̇†̇ ſ qui eſt cauſa fi.
tes autem † eundem ſpirituꝫ ̇†̇ fidei
† ſ de illis patribus. in quorum perſona dicit da
uid. ̇†̇ ſ aliter non perfecte crederet ſ ne fides eſ
ſet inutilis
ſicut † ſcriptuꝫ eſt: Credidi ̇†̇ propter
ſ vt illi ̇†̇ ſ futuram
vitam.
qđ ⁊ locutꝰ ſum. Et nos ̇†̇ credimꝰ
† ſ confitemur non timentes mala. quia
propter quod ⁊ † loquimur. Scien
† ſ quia aliqui negabant reſurrectionem
tes quoniam † qui ſuſcitauit ihesuꝫ
ſ in eadem gloria ſ vt vitra
⁊ nos cum ihesu ſuſcitabit: ⁊ con
non moriamur. † ſ Quia vnius fidei in vna do
mo erunt.
ſtituet † vobiſcum. Omnia eni pro
† ſ abundans gratia in nobis. diffundatur abun
de in vos. vt abundantem inde gratiam agatis
pter vos: vt † gratia abundās per
multos gratiarum actione abun
† ſ vt vos imitemini nos non dicam pro vita ihe
ſu
det in gloriam dei. † Propter qđ
ſ in tribulationibus
non deficimus. Sed licet is qui
ſ expoſitus malis ſ caro
foriſ eſt noſter homo corrumpatur
† ſ aīa munita ſpe futuri. cui nō accedit humanꝰ
furor ſ ymago dei ̇†̇ ſ ī agnitōem dei.
tamen † is qui intus eſt ̇†̇ renouatur
ſ merito non deficimꝰ.
de die in diem. Id enim quod in
ſ vbi non niſi deſolatio † ſ parum durans ̇†̇ ſ ad
ferendum
preſenti eſt † momentaneuꝫ ⁊ ̇†̇ leue
ſ id tribulationis. i. minimum † ſ tribulationum
contra hoc qđ dixit id.
tribulationis noſtre: † ſupra modū
ſ in celo. contra in preſenti † ſ contra momen
taneum ̇†̇ ſ contra tribulationis
in ſublimitate † eternum ̇†̇ glorie
ſ contra leue ſ Quia
pondus operatur in nobis. Non
ſ appetentibus
contemplantibus nobis que vidē
ſ ideo
tur: ſed que non videntur. Que ei
non que videntur qꝛ ſ tranſitoria.
videntur temporalia ſunt: que au
teꝫ non videntur eterna ſunt:

C. V.

ſ pondus quidem quia etiā
in corporibus
Cimꝰ enim
† ſ Id ē de terra ⁊ procliuis
ad terreſtria
̇†̇ ſ caro in qua anima habitat
ſ corpus
quoniam † ſi terreſtris ̇†̇ domus no
† ſ vbi ſemper inquietatur anima ̇†̇ ſ deſtruatur
pro chriſto
ſtra † huius habitatōnis ̇†̇ diſſoluat

te carnis que ē ad glo
riā. ⁊ ſi contra videat

Theſaurum.
Dicit ſacramentū dei
quod fidelibus eroga
tur: perfidis abſcondi
tur.

Manifeſtetur
Quidam enim de re
ſurrectione dubita
bant.

Ergo mors in
no. ope. Quia per
mortem vitā ihesu cō
ſequimur: ergo morſ ñ
eſt inutilis. ſed opera
tur magnum quid in
nobis. Sed vita qua
delectamini ī terrenis
operat in vobis mor
tē eternā. Vel paſſiue
ḡ. i. propter ſpem vi
te ihesu mors opatur.
.i. a predictis paſſioni
bꝰ efficitur in nobis. i.
pmittimus effici. Sed
ꝑ h̄ vita efficitur ī vo
bis. i. fides plātatur.

Eundem ſpm̄
fidei. Au. ſup iohēꝫ.
omel. xlvi. Tpa vari
ata ſūt. nō fideſ. illi vē
turū. nos veniſſe credi
mus.

Nos vobiſcū.
Nō vos nobiſcū vt in
feriores ſꝫ pares nobis
ſitis ſi volueritis. Et
bñ de vobis aſſero. qꝛ
oīa iſta faciꝰ ꝓpt vos
inſtruendos noſtro ex
ēplo. Ita oīa ad vos
ſpectāt. vt gr̄a dei ab
ūdans in nobis abun
det ī vobis. ⁊ per vos
in alijs. Et ꝑ vos mul
tos abūdet gr̄aꝝ actō
ne. vt voſ ⁊ illi dō gra
tias agatis. In gl̄a di
.i. ad oñdendū deum
glorioſum.

Omnia eni pro
pter uos. Oīa ei ſu
ſtinet. vt nos paucos
ad dei cenam perdu
cat. cuius contumelia
eſt ſi veniant pauci.

Sed licet is
qui. Quicquid eſt cō
mune pecori: exterior
homo eſt. is q̄ intus
hic eſt ymago dei.

Renouatur de
die in diem. Id eſt
aſſidue purior efficit ꝑ
ignem tribulatōis.

C. V.
Scimus enim
Ordo. Scimus enim ꝙ edificationeꝫ. id eſt corpus immortale habebimus
ſi corpus per tribulationes diſſoluatur. Et ideo quoniam ſic diſſoluitur
vt condicio ⁊ cauſa ſit premiſſa. Iñ poteſt videri. quia habebimus. nam
non ſolum pro preſenti inhabitatione. ſed etiam In hoc. Id eſt. in conſi
deratione huius tante glorie. Ingemiſcimus. Ex dilatione deſiderij

quod non faceremus niſi certi. In cu⁹ rei figura axa filia chaleb petijt irriguum ſuperi⁹ ⁊ irriguū inferi⁹. vt nos lacrimas effūdamus. nō ſoluz p̄ preſentis incolatus miſeria. ſed p̄ dilatōe ſuperne glorie. Ingemiſcim⁹. q꞉ cupimus ſup innouatōnem aīe quā iam accepim⁹ Superiudui nos habitatio. Id eſt dari aīe indumentū. non de terra corruptibile. ſꝫ De celo. Id eſt. immortale ⁊ impaſſibile ad ſimilitudinez celeſtiū. Nos perfectiores pro dilatōne gemimus. q꞉ ⁊ minus p̄fecti. qui carnem fouent. inter q̄s ſe ap̄lus ꝯmemorat. ne illi de ſe min⁹ ſentiant. Et hoc eſt. Nam. Et nos. Qui ſum⁹ i ta. iſto Qui habitōnem hui⁹ corporis diligim⁹. de q̄ non eſt curandū cuz non ſit tabernaculum niſi ad tēpus. Ingemiſcimus. Deſiderio celeſtis. nos dico grauati ⁊c. Vl' nō mirū ſi īgemiſcim⁹. q꞉ a beatitudine remoti. Nā etiā de hoc minori gemim⁹. q꞉ hoc corpore exuimur. Et hoc eſt Nā qui ſumus in ta. iſto. Quāuis. Grauati: Eo. Id eſt ideo gemim⁹ Quia nolumus ⁊c. Si hoc poſſet fieri. Vel Ingemiſci⁹ deſiderio celeſtiſ. de⁹ aūt hoc efficit in nobis. Vel Nolum⁹ expoliari deus tamē efficit id. Vt īmortalitatem cupiamus.

Non manufactam. Id ē hoīm cōplexione factā. ſ. non hūane generatōis ope p̄ductā. nec hūanis fomētis auctā. ſꝫ a deo ineffabiliter cōpactam.

Eternam. Quia in ea ſine fine manebitur.

Si tamen veſtiti. Glā promiſſionis. Non nudi. Hoc eī deſiderāt ſancti. ne reſurgētes recepto corpe nudi. i. alieni a p̄miſſa gloria inueniantur Hoc enī opus eſt vt īduti corpe ſupinduātur gloria. que ē īmutatio in claritate.

† ſ q꞉ corpus immortale ⁊ plene firmatuz ¦ ſ ex deo tantum. quia non miniſterio hominum† ſ ne dicam habebimus adeo certi ſ In ſpe quod habituri ſumus in re.

q꞉ †edificatōnem ¦ ex deo †habe-
ſ quietam anime manſionem
mus domum non manufactam ſꝫ
ſ quia ab eterno factam† ſ inter celeſtes ¦ ſ habebimus domum: nam de ea gemimus
eternam in† celis. ¦ Nam ⁊ in hoc
† ſ In quo ſ In hoc. ſ. ſ edificationem.
ingemiſcimus †habitationem no-
ſ Super virtutes anime
ſtram que de celo eſt ſuperidui cu-
ſ Superindui cupi. tamen hac conditione
† ſ virtutibus fide ⁊ ceteris ſ depoſito corpore
ſ Et hoc fiet ſ vir
pientes: ſi tamen †veſtiti ⁊ non nu
tutib⁹ ſ ne id de nudis putet ſ de illo gemim⁹.
di inueniamur. Nā ⁊ qui ſumus i
ſ in hac habitatione † ſ ſarcina carnis grauati gemimus
tabernaculo iſto † ingemiſcimus
ſ depreſſi ſ paſſionibus† ſ carne vel corpore vel ideo ¦ ſ vel q꞉ ſ Affectu nature gemimus orādo ne ſpoliemur ſpirituſancto. ⁊ ſic induamur gloria dei. tunc enim ſuperindui promiſſa gloria poterimus immortalitatis ſi exuti corpore non diſpoliati a ſpirituſancto fuerimus.
grauati: †eo ¦ quod ¦ nolumus expo
† ſ ne vltra poſſit mori
liati ſed ſuperueſtiri: †vt abſorbea
tur quod mortale eſt a vita. Qui
¦ ſ vt velimus immortalitatem
autem efficit nos in ¦ hoc ipſum de
† ſ huius rei implende
us: qui dedit nobis †pignus ſpirit⁹
ſ conſueta audacia vtentes ſ Sumus ¦ ſ qd cōfirmat audaciam noſtram
Audentes igitur ſemper ¦ ⁊ ſcien-
¦ ſ Quid ſcimus. Illud ſ mortali
tes: ¦ qm̄ duz ſumus in hoc corpe
ſ remoti ſumus ſpeciē tamen in mēte habentes ipſum per fidem † ſ inuiſibilium.
peregrinamur a domio. Per †fidē
ſ ad deū tendim⁹ † ſ non per preſentiā eoꝝ
enim ambulamus. ⁊ † non per ſpe
ſ Sumus audentes ⁊ ſcientes. hoc audētes ūt mēte ſ ab actu n̄ quieſci⁹. ⁊ ſi duꝝ ſit ſ non ſ opere
ciem. Audemus autē ⁊ bonaz vo

Grauati eo. Corpore qd̄ tn̄ nolumus morte nobis tolli ſꝫ ſuper. i. a deo veſtiri ſtola immortalitatis. ita vt vita īmortalitatis deſtruat mortalitatem. non vt ſupueniat ſed Vt abſorbeat. Ita vt nuſq̄ꝫ ſit mortalitas nō infra. non ſupra. nō intra. nō extra. Abſorpta eſt enī mors ī victoria.

Aug⁹. Grauati corpore. Et q꞉ grauatōis cā eſt non natura ⁊ ſubſtantia corpis. ſꝫ eius corruptio: nolum⁹ expoliari corpe ſi fieri pōt. ſꝫ eius īmortalitate veſtiri. q꞉ ⁊ ſi a mal' ad bona trāſeamus. tn̄ īpe trāſit⁹ eſt amar⁹. etſi corpus grauat aīam ⁊ hēt incitamenta vicioꝝ. non tn̄ oīa mala ex eo. nec fuit eius corruptio peccati cauſa. ſꝫ pena. nō fecit peccatricē aīam. ſꝫ peccatrix aīa eā carnē. ſ. corrūpit. Nō eſt purus a vicijs dyabol⁹. q̄ nō hꝫ carnē.

Nolumus expoliari. Ecce vox nature. confeſſio pene. graue eſt corpus ⁊ oneroſum. ⁊ tamen non libenter deſeritur. Pius eī mentis rōe diſſolui cupit ⁊ eē cum chriſto. Senſus aūt carnis refugit ⁊ recuſat.

Audentes. Deus facit velle. facit ⁊ certos per ſpirituz ⁊ iō audētes.
Peregriamur a dn̄o. Quomodo. cum alibi ſcriptum ſit. In ipſo viuimus mouemur ⁊ ſumus. Quia etſi vbiqꝫ de⁹ non tamē hic videtur ſicut in celis. Peregrinamur ergo non fide ſed ſpē.

Per fidem eī ambulamus. Qui peregrinatur ⁊ per fidē ambulāt. nondum eſt in patria ſꝫ iam eſt in via. Sic ergo ambulem⁹ tanq̄ꝫ in via ſimus. quia ipſe rex patrie factus eſt via. Rex patrie chriſtus ē. ⁊ ibi veritas hic aūt via eſt. Quo imus ad chriſtū. Qua p̄ chriſtū Ipſe eī ait. Ego ſuz via veritas ⁊ vita. Eſt enim illuminatō per fidem ⁊ illuminatō per ſpeciez modo p̄ fidem tn̄ illuminamur. nō p̄ ſpeciē Hōi enī vitā agēti adhuc mortalē nō poteſt ꝯtingere vt dimoto ⁊ diſcuſſo oī nubilo fantaſiaꝝ corpaliuz ſecretiſſima īcōmutabil' veritatis luce potiatur ⁊ mente penit⁹ a ꝯſuetudine h⁹ vite alienata. cōſtanter ⁊ indeclinabiliter illi hereat.

Vt referat vnuſquiſqꝫ. Etiā pueri. q̄ ſi non per ſe: per alios geſſerunt. duz per eos crediderūt. vel nō crediderūt ſm̄ qd̄ iudicātur. nō ſm̄ qd̄ geſturi erāt ſi diu viuerēt. dic enī p̄ut geſſit in corpe non vt geſturus erat. ſi viueret. Fruſtra ergo hō p⁹ hoc corp⁹ ſibi promittit qd̄ hic in corpe ꝯpare neglexit.

Propria corporis. Aug. Quia nullus meret' niſi dum in corpe ē. Quē ſenſū cōfirmat alia trāſlatō q̄ ita habet. vt referat vnuſquiſqꝫ ſm̄ ea que geſſit per corp⁹. Per corpus q̄ppe. nō q꞉ oīa gerātur motu corpis ſꝫ per corpus. i. p̄ tp̄us q̄ q̄ſqꝫ vixit in corpore. Hic enī omne meritū ꝯpatur. quo poſſit p⁹ hāc vitā quiſpiam releuari vl' grauari. Nā etiā iſta q̄ pro defūctis ꝯmendādis frequētat eccleſia nō oībus p̄ſūt Et quare non niſi per differētiā vite. quā q̄ſqꝫ geſſit in corpe. Quia etiam hoc meritum ſibi quiſqꝫ duz in corpe viueret cōpauit. vt ei poſſit iſta prodeſſe. Cuz ergo ſacrificia vel altaris vl' q̄rūcunqꝫ elemoſinarum. pro baptiſatis defunctis aīmabus offerūtur. pro valde bonis grāꝝ actōnes ſunt. Pro non valde malis p̄pitiatōnes. Pro valde malis. etſi nulla ſint adiumēta mortuoꝝ. qualeſcūqꝫ viuoꝝ cōſolatōnes ſunt. Quibus aūt proſunt. vel ad hoc proſūt vt ſit plena remiſſio. Vl' certe vt tolerabilior fiat ipſa damnatio.

† ſ nos triſtamur. non murmuramus in aduerſis† ſ nos dico cupientes ſ remoueri
luntatez †habemus magis peregri
ſ q̄ꝫ hic morari ſ apud
nari a corpore: ⁊ preſentes eſſe ad
ſ vel dominum† ſ ⁊ quia illi volumus adherere ¦ ſ omnibus modis.
deum. †Et ideo ¦ contendimus ſiue
ſ vt hic ⁊ ibi placeamus ſ nunc illi† ſ vt tunc ſ quando aſtabimus ei.
abſentes ſiue †preſentes placere il
† ſ contendimus. vel preſentes illi erimus ⁊ vere ſ ideo dico preſentes ſ bonos ⁊ malos
li. †Omnes enim nos manifeſtari
ſ ante iudicem chriſtum ſ a ſi
oportet ante tribunal chriſti: vt re
militudīe meſſoꝝ ſ bonus ⁊ malus
ferat vnuſquiſqꝫ propria corporiſ
ſ plus vel minus
prout geſſit ſiue bonum ſiue malū
ſ ⁊ quia an̄ tribunal ſ q̄ꝫ caſte timēd⁹ eſt deus
Scientes ergo timorem domini
ſ vt timeant ſ in hoc
hominibus ſuademus: deo autez
ſ approbati quod non pſeudo† ſ quantum ī me eſt. in quo non remanet ſ deo
manifeſti ſumus. † Spero autē ⁊
ſ ⁊ ſi non confiteamini ſ approbatos.
in conſcientijs veſtris manifeſtos
† ſ non arroganter hoc dicimus ſicut nec prius cum diceremus nō ſumus ſicut plurimi ⁊c ſ in his ¦ ſ Sicut nec prius
nos eſſe. †Non ¦ iterū commen-
† ſ talia dicendo ¦ ſ materiā vel oportunitatem
damus nos vobis. ſed †occaſionē
ſ quod vobis neceſſe eſt† ſ contra pſeudo qui per elationem gloriantur ſe ab illis doctos. qui cum domino fuerunt ¦ ſ quia ⁊ ego apoſtolus ſū vt hi a quibus ſe iactant didiciſſe.
damus vobis †gloriandi ¦ pro no-
¦ ſ quod poſſitis dicere ¦ ſ reprimendos
bis: vt ¦ habeatis † ad eos qui in
ſ In conſpectu hominum vt ypocrite ſ in exterioribus⁹ vt in circumciſione ¦ ſ Spiritualib⁹ † ſ vt ſuperbiam reprimant per cordis humilitatem.
facie gloriantur ⁊ non ¦ in † corde.
¦ ſ contemplatione rationis† ſ omnia temporalia† ſ Soli eſt qui cognoſcit exceſſum noſtrum ſ ad honorem dei eſt
Siue enī mente †excedimus †deo

Suademus. Vt credāt ⁊ prouideant ſibi. quia quorundam prauiloquio dies domini in dubium venit. deo autez manifeſti ſumus. quia hoc predicamus quod iubet deus

Siue enī mente. Quaſi de nobis vtiqꝫ glāri poteſtis. q꞉ quicquid agimus. vel eſt honor dei. vel vtilitas p̄ximi. Siue excedimus. Id eſt. ſi nos cōmendamus. in q̄ putamur inſenſati deo eſt. i. ad honorē dei eſt. qui ſic nos exaltauit. Si ſobrij. Vt n̄ alta de nobis dicam⁹: ad urāz vtilitatē.

Siue enī mente excedimus. Vbi audiuit qd̄ non licet hōi loqui: Deo ē Non vobis qui non poteſtis capere.

¶ Aug. Siue enim mente excedimus. Exceſſuȝ mentis dicit· ꝙ mente eleuātur ad intelligenda celeſtia. Extaſis verbū grecum eſt· latine vno verbo exponi poteſt· ſi dicatur exceſſus. In exceſſu mentis duo ītelligūtur· vel pauor vel intentio ad ſuperna· ita vt quodāmodo a memoria labantur inferiora. In hoc mentis exceſſu fuerūt oēs ſancti· quibus arcana dei mundum iſtum excedentia reuelata ſunt· de hoc loquitur hic paulus.

¶ Siue enim. Si ſuperbe putatur locutus· qđ eſt quaſi inſania· dū ſe laudat vel dicēs· dimitē dū eſt deo nō ab homine temere iudicādū. Si non iactanter· ſed ad gl'iam audientium corīthijs ꝓficit.

¶ Siue cum ſobrii ſumus. Cōdeſcendendo. Vobis. Quia ſic loquimur vt capere poſſitis. Iſti ſunt angeli de quibus dñs ait in euangelio. Videbitis celuȝ apertum· ⁊ angelos aſcēdētes ⁊ deſcendentes ſuper filiū hoīs· hos eoſdem angelos vidit iacob in ſcal' aſcendētes ⁊ deſcendentes.

¶ Charitas ei criſti vrget. Quia xp̄s caritate pro nobiſ mortuus eſt: tūc cōſtat oēs mortuos fuiſſe in adā ꝓ quib' mortu' ē chriſtus vt eos a morte liberaret. Que grā ne inutilis ſit hoīb' apl'i vt eos illiciāt· neceſſario ſe laudāt· per glaȝ enim ⁊ meritū apl'orū agnoſcitur grā ⁊ bñficium chriſti.

¶ Si unus pro omnibus. Id eſt ſi xp̄s pro oībus quātū ad ſe· ⁊ ſi nō oībus ꝓfuit· ergo ⁊ oēs hoīes debēt mori pro honore illius. Et quia hoc eſt. Neminē nouimus. Id eſt· laudamus. Secūdū carnē. Id eſt ſua querentem· nō que chriſti· tēporalia nō eťna. Nec hoc debet facere aliq̄s q̄ etſi xp̄s fuit mortal' ſicut ego per quod eū putaui hominē eē tm̄ dum eram infidelis: tñ iam eſt immortalis· ⁊ ita ſecuri ſumus de ꝑmio. Si q̄s ergo in chriſto eſt renatus nouus· illi iam ſpe trāſijt mortalitas· ⁊ trāſibit· ⁊ dabitur noua immortalitas. Vel ſi quis nou' vet' lex trāſijt illi· ⁊ nouam habȝ.

¶ Qui viuunt. In corpe non ſibi ſed voluntati dei· qđ debent· quia et ſi xp̄s vſq; ad mortē fuit infirmus· iniuriatus· iā poſt reſurrectōnē non ē· ſ; apparet quod eē videbatur. vñ cum exaltaueritis filiū hoīs· tūc cognoſcetiſ quia ego ſum. Vicem ergo ei reddant quaſi deo: non homini ſolum pro eis paſſo.

¶ Neminem nouimus ſcđm carnē. vitam futurā ita certa ſpe tenet· quaſi iam ſit p̄ſens· que in chriſto ſurgēte impleta eſt: que non eſt ſm̄ carnem: non quin in eadē carnis ſubſtantia· ſ; non in eadem qualitate corruptōnis· que nomine carnis ſignatur. Et ſi nouimus chriſtum ſm̄ carnem .i. carnis mortalitatem ante reſurrectionem· ſed iam poſt non nouimus· q̄ iam non moritur. vnde ait. ad patrem vado· ⁊ iam non videbitis me· id eſt nunq̄ vlterius· ſcȝ quod modo ſum· id eſt· mortalis. Et iterum niſi abiero paraclitus non veniet· hoc eſt non poteſtis capere ſpiritum q̄ȝ diu ſecūduȝ carnem me noſſe perſiſtitis. Et quia omnes in chriſto ſumus ſpe ⁊ ſi non in re. Si qua ergo in chriſto noua creatura vetera tranſierunt. Innouatis ſi de tranſit ſpe mortalitas· ⁊ adeſt nouitas reſurrectōnis.

† ſ condeſcendendo ¦ ſ ad veſtram vtili. ¦ ſ pro vobis eſt totuȝ· charitas eni vrget· vt omnia pro vobis faciamus ſ amor quem erga nos exhibuit condeſcendendo.

ſiue ſobrij † ſumus ¦ vobis ¦. Charitas enim chriſti vrget nos eſtimā

ſ Solus ſufficiēs ſine legalibus omnibus. vel iuſtus ſine peccato.

tes hoc· quoniam ſi vnus pro om

alii

nibus mortuus eſt: ergo omnes

ſ in peccato ſ vetuſtati per euȝ nec alio egent. Ceſſet ergo lex † ſ ⁊ etiā ideo mortuus eſt

mortui ſunt. † Et pro oībus mor

† ſ virtutibus ſ per repromiſſionem ¦ ſ non viribus ſuis· non ſue voluntati priuate deputent

tuus ē chriſt'· vt ⁊ qui † viuunt· ¦ iā

† ſ non in ſpe terrenorum· ſed in ſpe reſurrectionis viuant.

non ſibi † viuant: ſed ei qui pro eis

ſ vt morerentur peccato † ſ vt in nouitate ambulemus·

mortuus eſt ⁊ † reſurrexit. Itaq;

ſ .i. amodo· adeo certi ſumus de gloria eterna vel de eadem reſurrectione ſ tēpore gratie ſ eſſe viuentem.

nos ex hoc neminem nouimus ſe

ſ qui ſecūdum carnales obſeruantias viuat.

cundum carnem. Etſi cognouim'

ſ mortalem

ſecundum carnem chriſtum: ſed

ſ poſtq̄ȝ veritas venit † ſ Et quia chriſtus iam non eſt ſecundum carnem

nunc iam non nouimus. † Si qua

† ſ nouus renatus vt vos.

ergo in chriſto † noua creatura eſt·

ſ carnalis obſeruantia· ⁊ voluptas carnis·

vetera tranſierunt: ecce facta ſunt

† ſ omnes noui qui in chriſto ſ in chriſto tamē omnia ex deo patre

noua † omnia. Omnia autē ex deo

ſ pater ſ incar

qui nos reconciliauit ſibi per chri

natum verbum † ſ vicarius apoſtolis· quod non pſeudo.

ſtum: ⁊ dedit † nobis miniſterium

ſ oē' ꝑ chriſtū

reconciliationis. Quoniam qui

† ſ pater ſ qui nihil non poteſt. ¦ ſ ergo potuit chriſtus reconciliare quia deus erat in eo· vnde pater in me eſt ⁊ ego ī patre ¦ ſ electos de mūdo

dem † deus erat in ¦ chriſto ¦ mūduȝ

† ſ hoc modo reconcilians ¦ ſ non puniens eternaliter

reconcilians ſibi· † non ¦ reputans il

ſ tam originalia q̄ȝ actualia. † ſ hoc modo dedit nobis deus miniſterium quia

lis delicta ipſorum: ⁊ † poſuit in no

ſ predicationem fidei ſ predicande ſ vi

bis verbum recōciliationis. Pro

ce chriſti qui fuit legatuſ dei· vel pro chriſto· id eſt pro honore chriſti

chriſto ergo legatione fungimur·

ſ ⁊ ideo obſecramus ſ vos ſ quia vere in nobis loquitur

tanq̄ȝ deo exhortante per noſ· Ob

ſ pro amore chriſti reconcilia. vel vice chriſti obſecramus

ſecramus ergo pro chriſto reconci

† ſ chriſtum ſ debetis vel poteſtis.

liamini deo. † Eum enim qui non

ſ per experientiam· ⁊ ſi per ſcientiam ſ hoſtiā

nouerat peccatum pro nobis pec

pro peccatis· vel peccatorē putari in pena ſ mortalē † ſ deus pater.

catum † fecit: vt nos efficeremur iu

ſ non modo iuſti· ſed per quos alii iuſti ſint. † ſ non noſtra ¦ ſ per ipſum chriſtum.

ſticia † dei ¦ in ipſo.

¶ Et ſi cognouimus. Quia quāuis dum īfidelis intellexit chriſtum in lege promiſſum eſſe ſecundum carnem· vt legalia obſeruaret ⁊ ſeruari p̄ciperet· ſed tamen non iā poſt ꝯuerſionē nūc ita eſſe: ſed vmbra ceſſet.

¶ Vetera. Dino vetus teſtamētum· ⁊ omnia ad veterem hominem pertinentia. Noua. Venerunt nouū teſtamentum ⁊ omnia noui hominis.

¶ Vetera. Vt error ydolatrie· ⁊ veritas vnius dei ſucceſſit.

¶ Deus erat in chriſto. Per hoc intelligitur pater eſſe in filio· ⁊ filius in patre· quia vna eſt eorum ſubſtantia: ibi eſt vnitas vbi nulla diuerſitas· ⁊ ideo alter in altero eſt· quia ⁊ ymago ⁊ ſimilitudo eorum vna eſt.

¶ Recōciliamini. Reconciliamur confitēdo peccata ⁊ penitē do ei qui nos ſibi reconciliat· ⁊ debetis et poteſtis.

¶ Pro nobis peccatum. Viſus eſt veteris teſtamenti peccata dici ſacrificia ꝓ peccatis. Vel peccatum dicitur ſimilitudo carnis peccati. Vnde dicitur de peccato deleuit vel damnauit peccatum· id eſt· de ſimilitudine carnis peccati. quia miſit deus filium ſuum in ſimilitudineȝ carnis peccati. Ita etiam maledictum pro morte accipitur que de maledicto dei venit· vt vere dictum in lege intelligatur. Maledictus omnis qui pendet in ligno. Quid eſt quod ait. maledictus· id eſt· terra es· in traȝ ibis. Quid eſt quod dicit· Omnis· quia ⁊ chriſtus qui pependit in ligno· cū eſſet vera vita· mortuus eſt vera morte non ficta.

¶ Vel iuſticia dei. Id eſt· vt iuſtificaremur a deo· quia ex deo tantū ē oīs conſummatō. Attēde ꝙ ſicut cū legit' dñi ē ſalus· nō ea ſalus ītelligitur q̄ dñs ſalus eſt· ſ; qua ſalui ſunt· quos ipſe ſaluat. Sic cum legitur dei iuſticia· non ē illa intelligēda· qua deus iuſt' eſt· ſed qua iuſti ſunt hoīes· q̄s gratia ſua iuſtificat.

C. VI.

ſ chriſt' redemit nos ⁊ recōciliauit· nos aūt adiuuātes vos vel chriſtum.

Adiuuantes autem exhortamur ne in vacuum

ſ remiſſionem peccatorum· ſ quam recepiſtis. † ſ eſt ne gratia: vtiq; ſ in yſaia.

gratiam dei recipiatis. † Ait enim

ſ gratie ſ mihi vel hominib' ſ orantem ꝓ peccatis ſ quan

tempore accepto exaudiui te: ⁊ in

do lux nata eſt † ſ vel auxiliatus ſum tui ſ de aſſecutōne virtutum ⁊ pſeuerāeia bonoȝ operum ¦ ſ Exponit propheciam.

die ſalutis † adiuui te. ¦ Ecce nunc

¦ ſ quo morbis mortalibus ſalubris medicina ī funditur ¦ ſ aliis verbis idem replicat.

tempus ¦ acceptabile: ¦ ecce nunc

† ſ adeo ſoliciti ſum' circa ſalutē egroȝ ſ exhortamur. vel ne recipiatis in vanū vos dico

dies ſalutis † nemini dantes vllaȝ

C. VI.

Ne in vacuum ⁊c. Gratia dei ē remiſſio pcc̄oȝ· quā in vanū recipit q̇ non poſt ſe exercet in bonis· vel qui in legalibus confidit.

¶ Nunc. Qđ non in lege veteri vel nunc nō craſ· non poſt annuȝ· quia

ſtatim in obitu fidelis ſalus datur

Ut nō uituperetur. Quod vtiqꝫ ſi quod verbo doceremus operis exemplo non exhiberemus.

Sicut dei miniſt. Qui non adulātur· vt pſeudo ſtudentes lucro.

In multa patientia in ꝛc. Et ī tot duris·leue eſt onꝰ chriſti·ꝛ requies intꝰ ſpū ſancto viuificāte·ꝛ ſpe futurū oīa mitigāte·oīa enī ſeua ꝛ immania facilia·ꝛ prope nulla facit amor. Et ſecunduꝫ hoc intellige quod dr̄: Venite ad me omnes qui laboratis·ꝛ onerati eſtis·ꝛ·e·re·v· Et iterum. Tollite iugū meum ſuper vos·ꝛ inuenietis requiē a·v· Iugum eī meū ſuaue ꝛc.

Uel in caſtitate habita·ī ſciā· vt caſte ſciāt nihil adulter ne opinionis admiſceāt.

In ſuauitate. Habita in ſpūſancto vt ſcd̄m deum·ſuaueſ ꝛ affabiles·non vt illi qui per dulces ſermones seducūt corda īnocentū.

In charitate non fic. Ficta ē que deſerit in aduerſitate.

In virtute dei Non ſperemus in homine vel in boniſ ſi q̄d boni eſt deo attribuamus. vel qui predicta hēt: miracula facit ad cōuerſionē infideliū

Per gloriā ꝛ ignobilitateꝫ. Exhibeamus nos vt .m. dei. Per gloriam Si glorioſi ſumꝰ apd̄ hoīes vel ignobiles·ꝛ cōtempti· vt nec inde inflemur·nec inde ſuccūbamuſ vel doleamꝰ Eodeꝫ modo·ſi infamamur·d̄ aliquo ſcelere· vel bonā famaꝫ hēmus de aliquo opere. Itē exhibeamus nos deo biti. Ut ſeduc. Apud quoſdā· quod falſum eſt. Et non dicit ſimpliciter habiti ſeductores. Sed addit

ſ verbo vel exemplo † ſ qd̄ vtiqꝫ ſi nos hoc faceremus ‡ ſ ꝛ per vos

offenſionem † vt non ‡ vituperetur

ſ apoſtolatus

miniſterium noſtrum. Sed in om

ſ vos vt ego ſ offeramꝰ deo

nibus exhibeamus noſmetipſos

ſ ꝛ ſi nō omnes miniſtri † ſ vt nec parum moueamur ſ habita

ſicut dei miniſtros· † in multa pati

ſ per partes exequitur ſ afflictionibus † ſ victus ꝛ veſtitus

entia in tribulationibus † ī neceſſi

† ſ animi cura ꝛ timore ſ in verberibus

tatibus † in anguſtijs in plagis in

ſ vinculis † ſ commotionibus populi contra ſe ‡ ſ quia apoſtolus manibus operabatur ne cui grauis eſſet ſ operum.

carceribus † ī ſedicionibꝰ in ‡ labori

ſ nocte laborādo † ſ coactis vel ſpontaneis ‡ ſ mentis ꝛ corporis

bus in vigilijs ī † ieiunijs ī ‡ caſtita

† ſ ſcripturarum vel quomodo inter iniquos cōuerſandum ſit ‡ ſ expectationis

te. in † ſcientia in ‡ longanimitate

ſ blandicijs. ‡ ſ quia omnia ſincere facere debemus vt ſecundum deum ſuaues ꝛ affabiles

in ſuauitate in ‡ ſpirituſancto. In

ſ Sicut pſeudo ſimulant vt decipiant predicando vel loquendo

charitate non ficta· in verbo veri

ſ miraculis † ſ exhibeamus nos muniti per iuſticiam que loco armorum munit nos

tatis in virtute dei. † Per arma iu

ſ ne proſperis extollamur † ſ ne aduerſis frangamur.

ſticie a dextris ꝛ † a ſiniſtris. Per

ſ Euangelii ſ he ſunt partes proſperoruꝫ vel aduerſorum. † ſ vt non pudeat nos predicare quod quidam horrent.

gloriam ꝛ † ignobilitatem·per infa

ſ vnde infamia

miam ꝛ bonaꝫ famam. Ut ſeducto

† ſ vt bona fama ſ apd̄ alios ‡ ſ habiti ‡ ſ a deo reprobati

res ꝛ † veraces: ‡ ſicut ‡ qui ignoti ꝛ

ſ a deo probati † ſ de vicio in vicium ruentes

cogniti. † Quaſi morientes ·ꝛ ecce

ſ ſecundum alios in virtutibus· ſ bonus operibus apud aliorum opinionem. † ſ vt putarentur cedere a predicatione ꝛ non cedebant

viuimus vt † caſtigati ꝛ non morti

† ſ iteꝫ habiti ſ qꝛ n̄ vere ‡ ſ de tribula. ‡ ſ eramꝰ ſ vere

ficati. † Quaſi ‡ triſtes· ‡ ſemper aūt

ſ quia hec triſticia gaudium operatur † ſ iterum habiti ‡ ſ veris bonis ꝛ ſpiritualibus ſ In terrenis. egeſtatem patientes

gaudentes. † ſicut ‡ egētes: multos

† ſ eramus ſ ſpiritualibus diuitijs ‡ ſ habiti ſumus non ſolum egentes ſed etiam

autem † locupletantes ‡ ·tanquam

vt·ꝛ inde eſt infamia. Et apud alios habiti. Veraces. ſine· vt Quaſi quod verum eſt: vt nec bona eſtimatione ſuperbiamus·nec mala doleamꝰ Iteꝫ habiti apud alioſ. Ut caſt· Id eſt·p̄ verba a p̄dicatoꝛe coerciti· Apud alios non caſtigati qd̄ eēt mortificatos eē. Ideoqꝫ pro eo ponit·ꝛ nō ſumus mortificati·quia non vincebantur·non cedebant. Mortificatur enī qui in fidei confeſſione non permanet· Vel de morte tēporali poteſt intelligi. Facti ſumus vt caſtigati quia permiſit eos deꝰ preſſuris exerceri·vt merito creſcerent. Et non mortificati·quia non permittit deus corporaliter occidi·ꝛ ſi multi martires occiduntur·non moritur eccleſia·ſed aduerſis emen

datur. Item habiti non ſolum egentes·ſed ſibi inſufficientes.

Ut ſeductores Sicut qui ig. ꝛc. Nota quibuſdam addi vel vt vel quaſi vel ſicut vel tanqꝫ. Hec ſicut in ſomnis tranſierunt: ſed contraria ſine q̄ſi ponunt·quia certa

Quaſi morientes Inimici putabāt eos nō euadere minaſ iniquoꝝ. ipſi ope dī tuti ſunt·a morte p̄nti ꝛ futura.

Omnia poſſident. Qui trenas diuitias abijciētes: celeſtes p̄ fidē iā tenēt·q̄ſi nihil hn̄tes oīa poſſidēt: q terrenis ī uſum vel opꝰ mīe retētis: celeſtes ſe qn̄qꝫ hituros ſperant.

Glia apl̄oꝝ fuit· nihil oīno poſſidere· ſine ſolicitudīe eē·ꝛ tā res q̄ꝫ dominos eaꝝ poſſidere·qꝛ oīa ad pedes eoꝝ ponebātur.

Os noſtrum. Quaſi multa dixi de vobis· ꝭ hec oīa āple ꝛ diffuſe dicta: ad voſ corrigēdos ſpectant o corinthij·ꝛ non ad meam ſuperbiam·q̄i ſtulti qui me dimiſiſtis.

Nolite. Quia vos iuſti·illi iniqui· et ideo in nullo debetis eis communicare.

Que aūt conuen. chriſti ad be. Ut chriſtꝰ ꝛ belial nō conueniunt ſic chriſtus ꝛ quilibet infideł. Item nihil hēt tēpluꝫ dei cum ydolis·ꝛ vos eſtis templum dei. Iō non debetis communicare cū his qui ſunt tēplum dyaboli.

Cum ydolis. Idola prohibet coli. quia ab vno deo ſeparant.

His oībus modis oſtendit cōmunitateꝫ pſeudo eſſe vitādā.

Qm̄ inhabitabo. Vel de corporali conuerſatione chriſti inter homineſ agit. Et dicit chriſtꝰ: Hitabo intꝰ illos ꝛ ābulabo .i. corpalitꝰ intꝰ illoſ cōuerſabor. Vn̄ alibi. In

ſ penitus ſ Spiritualis boni vel terreni ‡ ſ et ā temporalia·quia deum timentibꝰ nihil deeſt ſ nō ſolum ſpiritualia ſ ſumus

nihil habentes: ꝛ ‡ omnia poſſiden

ſ libere ex conſcientia loquitur ſ in omnibus predictis

tes. Os noſtruꝫ patet ad vos o co

† ſ mens noſtra ſ Et ideo hoc feci· quia mens eſt plena diuitijs·nec erubeſcit dicere quod in ſe hēt ꝛ ideo ſi quas anguſtias ꝛ inopiaꝫ ſciētie·vel boni operis habetis non hoc a nobis habetis vt voſ putatis·qui pſeudo prefertis· ſed quia dura corda habetis ad intelligendum ꝛ complendum

rinthij: † cor noſtrum dilatatum ē

ſ anguſtias patimini

Non anguſtiamini in nobiſ: angu

ſtiamini autem in viſceribus ve

ſ quam nos.

ſtris. Eandem autem habentes re

ſ o ſi dilatati fueritis

munerationem· tanqꝫ filijs dico:

ſ abundantia ſcientie ꝛ virtutum ꝛ ſpe futuri † ſ Socii eſſe malorum † ſ Id eſt ſerui fieri libertate amiſſa·cuꝫ his infidelibus qui predicant carnales obſeruantias·ſi iam ſuſcepiſtis iuguꝫ legiſ nolite vltra ducere.

dilatamini ꝛ vos. † Nolite † iugum

ducere cum infidelibus. Que eni

ſ Quaſi nulla

participatio iuſticie cum iniquita

ſ Et quia vos lux·illi tenebre per ignorātiā

te: Aut que ſocietas luci ad tene

† ſ Et quia vos mēbra chriſti·illi dyaboli· ꝛ chriſtꝰ ꝛ dyabolꝰ non conueniunt

bras: † Que autem conuentio xp̄i

† ſ qui ſe mentitur deum· ſ Interpretatur apoſtata ſ Et vos fideles·illi q̄ī īfideles.

ad † belial: Aut que pars fideli cū

† ſ Et vos eſtis templuꝫ·in quo eſt ſpirituſſanctꝰ et ipſi ſunt in quibus habitat dyabolus

infideli: † Quis autē conſenſus tē

plo dei cuꝫ ydolis: Uos eni eſtis

† ſ qui vos viuere facit ſ in ezechiele

templum dei † viui·ſicut dicit domi

‡ ſ per gratiam in illis· ſ excolam puros faciaꝫ.

nus· quoniam ‡ in habitabo in il

‡ ſ et promouebo de virtute in virtutem· et pſeueranter proficere faciam ſ In corde eoruꝫ lato per charitatem

lis·ꝛ inter illos ‡ ambulabo·ꝛ ero

‡ ſ ita benefaciam·vt videar deus eoruꝫ. ‡ ſ ita obedient vt videantur mei et non mundi.

illorum ‡ deus: ꝛ ipſi mihi erunt

‡ ſ quia templū dei eſtis ‡ ſ non corporalitꝰ ſed ſpiritualiter vt non taceatis ſed increpetis ſcelera eorum.

populꝰ. ‡ Propter ‡ quod exite de

terris viſus eſt ꝛ cum hōībus cōuerſatus eſt·ꝛ verbum caro factuꝫ eſt ꝛ habitauit in nobis. Et hic chriſtus deus noſter eſt·ꝛ eccleſia ē populus eius, ꝛ ideo vult eos ſeparari ab omni contaminatōne.

Propter quod. Utitur hic verbis yſaie quaſi ſuis. Hoc ad litterā dictum eſt de iudeis habitantibꝰ in babilone ne cōmunicarent babilonijs inter quos habitabant·quod apoſtolus ſpiritualiter ad nos refert.

Augꝰ. Tolerandi ſunt quidam mali pro pace: nec corporaliter ab eis receditur·ſed ſpiritualiter. Exire eſt facere quod pertinet ad correctionem malorum quantum licet pro gradu cuiuſqꝫ ſalua pace, Diſplicere eſt non

tangere. Non enim ꝓ
phete qui hec dicebāt
populum ſuum dimi-
ſerunt: ſʒ inter eos ha
bitabant quos incre-
pabant · vnū tēplū cū
eis intrabant · eadē ſa
cramenta celebrabant
hoc ē exire · ore nō par
cere ſʒ redarguere · cor
ripere · monere. Hoc ē
in mundum non tāge
re · voluntate non con
ſentire. Maius malū
in ſeparatione bono-
rum committimus · q̄ʒ
in malorum commixti
one fugimus. Id eſt ·
dum corporaliter ſe-
paramus nos a boniſ
propter maloſ · q̄ʒ fugi
mus in coniunctione
malorum non remanē
tes. i. q̄ʒ ſit illud quod
fugimus fugiendo cō
iunctionem malorum
Spiritualiter ergo q̄ſ
q̄ʒ recedat a maliſ. Ta
li non imputat deus
ſua peccata · quia non
fecit · aliena non · quia
non approbauit · nec
negligentiam · quia nō
tacuit · non ſuperbiam
quia ī vnitate permā
ſit.

Vel ſeperamini .i.
ſeorſum ſitis parati cō
tra eos ſicut prius pro
eis · hoc ad litteram di
ctum eſt iudeis habi-
tantibus in babilone

C. VII.

Vel ab omni i
quinamento car.
perficien. ſancti.
Scilicʒ mentis. quod
tunc fit: ſi timorem dei
ſequimur · quia qui ſi
ne deo hec agit: ſanc-
tus mūdi eſt · non dei.

Vel ab inquina-
mento carnis. Id eſt ·
carnalis obſeruantię
⁊ perficientes ſanctifi-
cationem que eſt tan-
tum ſpiritusſancti: ca-
pite nos ꝛc.

Ad commori
endum ⁊ ad com.
Vel vt mecum patia
mini · ⁊ mecum corone
mini.

Repletus ſum
cōſolatione. Per
iam correctos inuitat
alios ad correctionem

Superabundo
gaudio. Duʒ videt
eos proficere pro qui-
bus patitur · gaudet.

Caro noſtra.
Quia ⁊ in aduerſis anima quę in corpore patitur · ſpe futuri quieſcit.

ſ qui eſtis in medio nequitie eorum † ſ cum ex
iſtis ſeparate vos vt nec conſenſum habeatis
medio eorum · ⁊ † ſeparamini dicit
ſ carnalis obſeruantie. ſ ne tact⁹
ſit · i · delectatio quod eſt primus motus.
dominus · ⁊ in mundum ne tetige
† ſ ante electos ſ re
ritis · ⁊ ego recipiam † vos ⁊ ero vo
ceptis † ſ meipſum dans ·¦· ſ ad gloriam.
bis in † patrem . ⁊ vos ·¦· eritis mihi
ſ ſimiles ſ vt etiam debiliores īclinat ſ chriſt⁹.
in filios et filias : dicit domin⁹ om
nipotens.

C. VII.

ſ Et quia dominus hoc precipit
⁊ bene promittit
Has igitur ha
† ſ Scilicet q̄ꝫ deus habitabit in nobis ⁊ recipiet
nos.
bentes † ꝓmiſſiones chariſſimi mū
ſ quia multa ſunt carnalia vi
cia vt omnia fugiamus ſ vt ē luxuria ꝛc.
demus nos ab omni inquinamen
† ſ vt eſt ira ſ bona operatō e
to carnis et † ſpiritus: perficientes
ſ in baptiſmo ceptam † ſ vt deuʒ vereamini qui
ſolus ſcōs facit
ſanctificationem in † timore dei. Ca
ſ Et ad hec nos habete exemplūʒ · non illos ſpen
do † ſ Quia ·¦· ſ veſtrꝫ ·¦· ſ im ꝓperando vt pſeudo
pite † nos . ·¦· Neminem ·¦· leſimus ·
† ſ admixtione falſitatis tanq̄ʒ fermenti.
neminem † corrupimus · neminem
ſ fraudulenta ſuorum ablatione vt pſeudo · qui
veſtra blande auferunt ſ hec autem ·¦· ſ vt
vos abiiciam . qui in iſtis peccauiſtis
circumuenimus. Non ·¦· ad condē-
† ſ Sed corrigo ·¦· ſ diligo enim vos ſicut predi
xi ⁊ hoc eſt.
nationē vr̄aʒ † dico ·¦· Predixi enim
† ſ Scōm curam ⁊ dilectionem
quod in † cordibus noſtris eſtis ·
ſ Quaſi ita diligo vos q̄ꝫ veſtra mors ī peccatis
videtur mea · ⁊ vita in virtutibus ſimiliter.
ad commoriendum · ⁊ ad conuiuē
ſ Et ideo moneo.
dum. Multa mihi fiducia eſt apd̄
ſ dum conſidero que in vobis ſunt † ſ quia per
primam epiſtolam correcti · ideo pro eis gloriatur
ſ et ·¦· ſ ad alios · videte ne ſit vana.
vos: † multa mihi ·¦· gloriatō pro vo
† ſ Et etiam conſolatio vnde ſubdit. ·¦· ſ audita
veſtra correctione
bis. † Repletus ſum ·¦· conſolatione
ſ gaudium meum ſuperat omnem tribulationeʒ
que partim erat in animo pro peccatis veſtris.
ſuperabundo gaudio in omni tri-
† ſ memorat que patitur cauſa credentiuʒ vt eos
prouocet ad charitatem. Quaſi bene dixi in tribu
latione · que vere magna eſt.
bulatōne noſtra. † Nam et cum ve
niſſemus macedoniam · nullam re
ſ † Etſi animus requieuit ſ ſcōm
quiem habuit † caro noſtra · ſed om
corpus ⁊ animam † ſ Quia phitoneʒ ibi fugauit
de ancilla ·¦· ſ Et vere omnem · quia ſ in corpore.
ſ A perfidis qui ſunt extra eccleſiam
nem † tribulationem paſſi · ·¦· foris
ſ tribulationeſ † ſ in animo · ne eccleſia deficeret
·¦· ſ Ita grauiter paſſi ſumus ſ deus.
pugnę † intus timores · ·¦· ſed qui cō
ſ Spiritu vel afflictos.
ſolatur humiles · conſolatus ē nos

† ſ quia coadiutorem recepi.
deus in aduentu † titi · Non ſolum
† ſ propter ·¦· ſ Quia. ſ. deſideratus aduenit.
autem † in ·¦· aduentu eius · ſed etiaʒ
ſ vel ſolatio ſ vel quo ſ noſ
in conſolatōne qua conſolatus eſt
ſ in veſtra emendatione † ſ conſolatus eſt ty
tus ·¦· ſ de emendatione.
in vobis · † referens nobis ·¦· deſide
ſ de commiſſis.
rium veſtrum · fletum veſtrum · ve
ſ indignationeʒ contra pſeudo † ſ ꝓ mea
defenſione † ſ referens hoc
ſtram ęmulationeʒ pro † me: ita † vt
ſ q̄ʒ de tribulatione dolerem. ·¦· ſ Inde probari
poteſt q̄ꝫ gaudeo · quia iam non penitet me.
magis gauderem. ·¦· Quoniam etſi
ſ illa prima
contriſtaui voſ in epiſtola non me
ſ modo ſ quia correcti ·¦· ſ prius ſ duʒ indigna
ti vel incorrecti † ſ non me penitet · ſed gaudeo ui
dens q̄ꝫ
pęnitet · Etſi ·¦· pęniteret † videns q̄ꝫ
ępiſtola illa etſi ad horam vos cō-
·¦· ſ dico q̄ꝫ gaudeo. ſ non tantum ideo
triſtauit · nunc gaudeo · ·¦· non quia
ſ contra me ·¦· ſ Quia ſic animaduertentes cul
pam; penituiſtis.
contriſtati eſtis: ·¦· ſed quia contri
† ſ de hac triſticia gaudeo · quia hoc eſt ſecunduʒ
deum · id eſt · ſecundum voluntatem; ⁊ inſpiratio
nem dei
ſtati eſtis ad p ęnitentiam. † Contri
ſtati enim eſtis ſecundum deum ·
ſ nec in aſperis
vt in nullo detrimentum patiami
·¦· ſ quia omnia noſtra proſunt · ·¦· † ſ vere non dā
num patimini · nam commodum potius · quia
ni ex ·¦· nobis. † Quę enim ſecūdum
ſ dum triſtis eſt peccator. quia peccauit · quia fe
cit quod deus odit. ſ ſatiſfactōem ·¦· ſ que
valet etiam.
deum triſticia eſt: pęnitentiam ·¦· i ſa
ſ eternam † ſ Sed ſ que non ad correcti
onem · ⁊ ideo ab ea cauete.
lutem ſtabilem o peratur. † Seculi
autem triſticia mortem operatur.
ſ Qui i; vobis experti eſtis quod dico · ·¦· ſ Id eſt ·
tam paruum quid
Ecce enim ·¦· hoc ipſum ſcōm deum
ſ de peccato ſ o.
contriſtari vos · quantam i vobis
·¦· ſ emendandi q̄ꝫ deliquiſtis · nec hoc ſolum.
† ſ vt contra pſeudo me defendatis
operatur ·¦· ſolicitudinē: ſed † defēſio
·¦· ſ contra vos pro malis que geſſiſtis † ſ ne ī fu
turo tale quid contingat
nem · ſed ·¦· indignationem · ſʒ † timo
ſ in melius prouehi. † ſ vt me vel alios
bonos imitemini
rem · ſed deſiderium · ſed † ęmulatio
ſ quia peccantes punitis etiā voſipſos
ſ vt vniuerſaliter
nem · ſed vindictam. In omnibus
dicam vos triſtari ſecundum deum · in omnibus
exhib. ꝛc. ſ duce fide. ·¦· ſ vt ſitis incōtaminati
chriſtiano negocio agendo
exhibuiſtiſ ·¦· vos icōtamiatos eē ne
·¦· ſ Et quia incontaminati · igitur apparet q̄ꝫ
non propter illos principaliter ſcripſi · ſed propter
illum qui fecit · ⁊ illum qui ſuſtinuerat iniuriam
quod ita dicit ·¦· ſ pro illis
gocio. ·¦· Igitur etſi ·¦· ſcripſi vobis ·
·¦· ſ tantū † ſ qui rapuit.
non propter ·¦· eū † qui fecit ini uriā

Qui fecit. Vt ille qui īceſtū fecit · vel illos tangit q̄s ſupius in prima

Foris. De aper
tis inimicis · intus de
falſis fratrib⁹ · qui dif
ficilius tolerantur.

Vel ab his qui fo
ris ſunt tribulatio · de
his ſcilicet fidelibus q̄
intus, id eſt · in eccleſia
timores ne moueren-
tur. Vl' de his qui ſūt
int⁹. i · in eccleſia corpo
re non mente · noīe nō
numine · id ē · de falſis
fratribus vt prius.

Quia cōſola-
tus eſt in vobis.
Quia vidi titum con
ſolatū in vobis: ⁊ ego
conſolatus ſum.

Etſi. prius. Pę-
niteret. Hoc dicit ·
ne videatur inhūan⁹ ·
qui de aliorū triſticia
gauderet.

Videns q̄ꝫ ꝛc.
Quaſi · nō me pęnitet
ſʒ gaudeo. Videns
q̄ꝫ. i. q̄ʒuis videā q̄ꝫ epi
ſtola cōtriſtauit · vn̄ ꝓ
mū dolui, ⁊ me pęituit
Etſi. i. q̄ʒuis Ad ho
ram .i. ꝑuo tempo-
re · vn̄ bona ſpes ē cor
rectōis eoꝝ · ⁊ iō iā nō
pęnitet: ſʒ gaudet.

Contriſtati. Nō
cū ira q̄ peiores efficit.
ſʒ cū pudore q̄ corrigit

Pęnitentiam
in ſalutem ſtabi.
Aug. Satiſfactio pę
nitētię ē · cauſas pecca
toꝝ excidere · nec earū
ſuggeſtōib⁹ adituʒ in
dulgere.

Scl'i autem.
Dū dolet peccator ſe
detectum.

Ecce enim. Tri
ſticia ſm̄ deū facit pę-
nitere in ſalutē q̄ꝛ quę
ducūt ad ſalutē. i. ſoli
citudinē oꝑatur ꝛc.

Quantam in
vobis operatur.
Qui pęnitet: ſolicitus
eſt ne denuo peccet · et
nō ſe excuſat · ſʒ ꝯfitet ·
qd̄ eſt ſe defēdere a ge
hēna · ⁊ ꝯſiderat refor
mari q̄ ſcit ſe per pcc̄m
deformē · ⁊ hʒ zelū bo
noꝝ opeꝝ · ⁊ vīdicat ī
ſe qd̄ deliquit.

Vl' exhibuiſtis.
Id ē · oñdiſtis pūiēdo
illū qui inceſtū admiſe
rat vos eē incotamia-
tos. A negocio .i. ꝗui
pcc̄o illi⁹ q̄ vxorē p̄ris
habuit · cui ꝯſentiēdo
inquinati eratis.

epiſtola iiurias ⁊ frau
des fratribus feciſſe di
xit. Et oñdit non ma
gis cauſa eoꝝ qui pec
cauerunt ſcripſiſſe re-
mitti eis: ꝙ͂ cauſa eccle
ſie ꝙ omī cōtumeliam
aut fraudem patienti
cōpatitur ⁊ indignat᷑.
Et hoc eſt ꝙ ait. Igit᷑
etſi ſcripſi vobis. non
tantū propter eū qui
fecit iniuriā. i. fraudē
ꝓximo ſuo. nec propt᷑
eum qui paſſus ē frau
dem. ſed ad manifeſt.
ſol. no. quā habemus
pro vobis. Toti⁹ ꝓpli
ſolicitudinem ſe habe
re oñdit. vt ſcʒ iniuſti
emēdētur ⁊ polluti ſā
ctificentur. et eccleſię
reconcilientur.

Abundantius magis. Quaſi de
vtroq̄ʒ. i. de correctiōe
veſtra ⁊ de gaudio ty
ti. Sʒ magis abūdan
tius de gaudio tyti ſu
mus gauiſi. q꞉ gaude
bat non ſolum de cor
rectis: ſʒ etiam de alijs
q̄s ſpabat corrigēdos

Sed ſicut om
nia. Incorripiēdo ve
ritas arguentis appa
ret. dū qui arguūtur ſe
emēdant. dū enī corre
cti emēdātur teſtimo-
niū ꝑhibent arguēti.
Verā ergo oſtendēs
aplus ꝑdicatōnē ſuā
per efficaciam illorum
ait: Sed ſicut omnia
in ve. ⁊c.

Et viſcera eius
Sancti affectus ī om
ni bono eſt.

C. VIII.
Notam aūt vo
bis ⁊c. Hic vbi de
correctis agitur: mētō
fit de collectis. q꞉ ab a
lijs non querit. q̄bus
ſuadere non pōt. vel
vt alij codices hn̄t. q̄
b⁹ ſua dare nō ꝓdeſt.

Q in multo ex
perimento. Vl᷑ ab
undantiſſima gratia
eoꝝ fuit in multo expe
rimēto tribula. Quia
ꝓ tribulatōne pauli et
ſylę ibi facta non ſunt
ſcandalizati. Sed cū
gaudio acceperūt ver
bum. probati paſſiōi-
bus eorum.

Et altiſſiā pau
pertas. Aug. Lenn
es in ſubſtantia. diui-
tes in dando. q꞉ pura
ꝯſcīa opati ſunt.

ſ patrem. cui rapta:
nec propter eū qui paſſus eſt. ſed
ad manifeſtandam ſolicitudinem
ſ oībus emēdādis.
noſtram: quā pro vobis habem⁹
ſ teſte deo ſ Iuramentum eſt† ſ Quaſi quia ⁊ hoc intendi. ⁊ euenit⁑ ſ dū correcti eſtis.
coram deo. †Ideo quoq̄ʒ ⁑conſo-
†que eſt de correctione veſtra ⁊ gaudio tyti.
lati ſumus. †In conſolatione aūt
† ſ ꝙ͂ doleremus de tribulatione.
noſtra †abundantius magis gaui
ſi ſumus ſuper gaudio tyti. quia re
ſ iam enim ſperat bonum de vobis† ſ titi⁑ ſ nō quia omnes correcti. ſed quia quidam ſperat de reliquis
fectus eſt ſpiritus †eius ab ⁑omni
bus vobis. Et ſi quid apud illum
ſ cōmendādo vos† ſ non erubeſco, me falſum īueniri
de vobis gloriatus ſum. †non ſuʒ
ſ mendax ſ de correctione veſtra cōfidēns
confuſus. ſed ſicut omnia vobis
ſ de vobis.
in veritate locuti ſumus: ita et glo
riatio noſtra quę fuit ad †tytum ve
ſ . i. apparuit ei veritas. i. vera⁑ ſiō ſ intima charitas ſ ꝙ͂ ante
ritas facta eſt. ⁑⁊ viſcera ei⁹ abun
quia vidit profectum illorum. vel ꝙ͂ in alios ſ Eius titi dico.
dantius in vobis ſunt. reminiſcen
Ambro. ſ oſtendit titum eos laudaſſe qui ſollici ti erant obedire ei in quo apoſtolum reuerīti ſunt
tis omnium veſtrum obedientiā
ſ ꝙ͂ accurate ſ cordis ſ corporis.
quomodo cum timore ⁊ tremore
ſ Et quia in illo egiſtiſ
excepiſtis eum. Gaudeo ꝙ in om
ſ rebus ſ non ſolum bona voluntate. ſed etiam in operibus bonis.
nibus confido de vobis.

C. VIII.

Non habui requiem in macedonia. tamen magna in ea mihi gratia data eſt

Notā autem
† ſ gratuitum donum dei vocet elemoſinā dare
vobis facimus fratres †gratiā dei
quę data eſt ī eccleſijs macedonię
ſ Que: illa ſcilicet ſ non ſolum voluerunt pati ſed experti ſunt. ⁊ inde gauiſi ſunt: ⁊ cum paupe res abundanter dederunt.
Q in multo expimēto tribulatōis
ſ fuit
abundantia gaudij ipſorum et al-
ſ magna vel nobiliſſima ſ . i. maior
tiſſima paupertas eorum abunda
facta eſt. dum intendit diuitias dare.† ſ Et hoc ſi plici animo. non vt homini placeant
uit in diuitias †ſimplicitatis eorū.
ſ rerum ſuarum† ſ ⁊ ide
Quia ſecundum virtutē †teſtimo
ſ vt etiā poſt egerent.
nium illis reddo. ⁊ ſupra virtutē
ſ nemine cogente† ſ ad dandum⁑ ſ cum timēs eis non aſſentirem
voluntarij †fuerunt. ⁑cum multa
ſ vt eos permitteremus habere
†ſ Id eſt. vt liceret eis dare ſua nō quaſi ꝓpria. ſʒ quaſi communia: de quibus miniſtrarent alijs
exhortatione obſecrātes nos †gra
†ſ miniſtrationis.
tiam ⁊ communicationē †miniſte

ſ miniſterium† ſ dederunt ſua⁑ ſ Id eſt. ea ītentione
rij qđ fit in ſanctos. †Et non ⁑ſicut
ſ putauimus. ſ. pro culpis redimendis
ſperauimus. ſed ſemetipſos dede
⁑ ſ emendatōne vite† ſ vt ei obedirent ſ vel deo
⁑ ſ dederunt ſe. vt nobis obedirent
runt ⁑primum †domino. ⁑deinde
† ſ qui vult homines ſubdi vicariis ſuis. ⁑ ſ ita inſtiterunt. vt exemplo eorum prouocati
nobis. per voluntatē †dei. ⁑ita vt
ſ poſtꝙ͂ correctos vidit
rogaremus tytum: vt quemadmo
ſ in vobis benefacere
dum cępit. ita ⁊ perficiat in vobis
ſ non modo alia ſed.† ſ elemoſinarū in ſanctos
ſ perficiat. non quocunq̄ʒ modo. ſed vt in hac gratia largitionis abundetis ſicut in alijs.
etiam †gratiā iſtam. Sed ſicut in
ſ gratia loquēdi
omnib⁹ abundatis fide ⁊ ſermōe
ſ ſcripturarum ſ q꞉ in omnibus ſolliciti eſtis
⁊ ſcientia. ⁊ omni ſolicitudine. et
ſ inſuper ſ Spūali.
charitate veſtra ī nos: vt et in hac
† ſ Rogaui tytum vt perficeret hanc gratiā. ſed hoc non dico imperans: ne ſitis tranſgreſſores
gratia abundetis. †Non quaſi im
† ſ macedonum. quibus ſimiles ſitis. vel paupe rum. de quibus eſtis vel eſſe debetis ſoliciti
perans dico. ſed per †aliorum
† ſ vt largi ſitis ⁊ ex diſcretione animi. non pro terreno commodo
ſolicitudinem †etiā veſtrę charita
⁑ ſ veſtrum† ſ comprobare volens ſ vel ſuade re volens† ſ pauperibus dare debetis ⁊ vere. q꞉
tis ⁑īgeniū bonū †ꝯprobās. †Scitis
ſ qui ⁊ de illis ſolicitus fuit. cuius exemplo hortatur illos.
ſ Id eſt charitatem
enim gratiam domini noſtri iheſu
ſ hanc ſcilicet ſ in
chriſti. quoniam propter vos ege
mundo† ſ deus per quem ⁊ omnia facta ſunt ſ ī ſua maieſtate.
nus factus eſt cum eſſet †diues: vt
ſ in ſpiritualibus
inopia illius vos diuites eſſetis:
ſ Et in hoc id eſt. in conſideratione huius tanti beneficii dei do conſilium vt pauperibus elemoſinas detis.
Et conſilium in hoc do. Hoc
ſ plus eſt vtile facienti. ꝙ͂ cui fit
enim vobis vtile eſt. qui non ſolū
ſ Quod plus eſt ꝙ͂ facere
facere: ſed ⁊ velle cępiſtis ab an-
ſ preterito† ſ vt non ſolū velitis. ſed ⁊ opere perficiatis.
no priore. Nunc vero †⁊ facto per
† ſ voluntas in opere appareat. ſi vera eſt.
ficite. †vt quemadmodum promp
ſ quia ex diſcretione volunt
tus eſt animus volūtatis in vobiſ
ſ prompt⁹ ſ animus. ſ ſcōm id ſ ſiue pl⁹ ſiue minus
ita ſit ⁊ perficiendi ex eo quod ha
betis. Si enim voluntas promp-
ſ dando ſ vt neceſſaria retineat
ta eſt. ſecundum id quod habet ac
ſ tantū accepta eſt dando. vltra vireſ
cepta eſt: non ſecundum quod nō
†ſ ideo ex eo qđ habetis vos dare moneo⁑ ſ volo
⁑ ſ vt alij de veſtris ocioſe viuant
habet. †Non ⁑enim ⁑vt alijs ſit re
ſ vel refrigerium ſ paupertas. nō quin melius eſſʒ omnia dare: ſed infirmis timet quos ſic dare monet vt egeſtatem non patiantur
miſſio. vobis autem tribulatio: ſʒ
ſ ſed prius volo vt veſtra abundent.† ſ quod tam breue.
ex ęqualitate in †preſenti tempore

Primum deo
ſe emēdantes. deinde
fratribus. ſua offeren-
tes. Aliter nō erat ac-
cipiendū. q꞉ munera
excęcāt oculos. ⁊ iura
auctoritatis inclinant
Qui vero dant ne ar
guantur. fructum dan
di non habent.

Perficiat in
vo. gra. Vt. ſcʒ. gr̄a
iſta vobis nō deſit. ſʒ
dicit vt incitet eos ad
dandum.

Non quaſi im
perans. Vel nō ſo
lum rogaui titū. ſʒ ego
ipſe dico impans vt
abundetis.

Quaſi impe-
rans. Id ē q̄ primam
iniūgēdo. q꞉ ſic q̄ſi ex
voto tenerentur.

Egenus factus
eſt cum diues eēt
Aug. Nō ait. Pau-
per fact⁹ eſt. cū diues
fuiſſet. ſʒ cū diues eſſet
Pauptatē eī aſſūpſit
⁊ diuitias non amiſit
intus diues. foris pau
per. latens de⁹ in diui
tijs. apparēs homo in
paupertate.

Vt inopia illi-
us vos ⁊c. Per illi
us eī pauptatē abijci
mus pānos iniq̄tatis
vt induemur ſtola im
mortalitatiſ. Oēs ḡ di
uites facti ſunt in pau
perem chriſtum credē
tes. Nemo ḡ ſe ꝯtēnat
paup in cella. diues ī
conſcia. Securior dor
mit in terra. ꝙ͂ auro
diues ī purpura. Nō
ḡ expaueſcas cum tua
mendicitate ad illum
accedere qui indutus
nr̄a paupertate vbi ſe
paupauit nos ditauit

Sed et velle.
Vel ſʒm alios q̄dam
voluerāt. q̄dā cęperāt
nūc vo vtriq̄ʒ pficiāt.

Ex equalitate.
Diuidat quātum hēt
cum ſanctis. q꞉ nō pl⁹
exigit᷑ ꝙ͂ retinē ſibi dʒ
ſic zacheus dimidiū
bonoꝝ ſuorum dedit
pauperibus.

Ex eq̄litate. Non
vtiq̄ʒ ſʒm paritatē hoc
dico. ſʒ vt ſuſtentētur
de veſtris rebus ſicut
⁊ vos. vt ⁊ illorum ab
undātia ve. ino. fit ſup
ple. Qui enī viuunt ī
hoc ſęculo. nō habēt
merita ad vitā ęternā

ſufficientia · ſed quia
pauperes chriſti quo/
rum eſt regnum celoꝝ
ꝑ elemoſinas amicos
ꝛ debitores ſibi feceꝛt
per merita eoꝝ conſe/
quentur: qꝺ per ſe nõ
merentur · vt tunc fiat
equalitas · ñ quin dif
ferant in claritate · ẜ
quia oĩbus idem · ꝛ oĩ
bus erit ſufficientia · ſi
cut ſcriptum eſt de mã
na in ſigno huius rei .
Qui multũ .ſ. collegit
de mãna .i. ampli⁹ ꝗꝫ
gomor nõ abundauit
.i. non plus habuit ꝗꝫ
gomor . Et q̇ modicũ
.ſcꝫ. collegit .i. min⁹ ꝗꝫ
gomor · nõ minorauit
.i. non minus habuit
ꝗꝫ gomor . In exodo
ait: Nec q̇ pl⁹ collegé
rat habuit ãpliuſ · nec
q̇ min⁹ parauerat repe/
rit minus. In q̇ ſigni
ficabatur ꝙ ꝛ qui ma/
iora hñt merita · ꝛ qui
minora: in eterno ꝯui
uio eãdẽ habituri ſũt
refectionem .

Equalitas. Ip
ſa ẽ pax iherlm · vt o/
pera mĩe corpalia iun
gãt opibus ꝑdicatõis
ſpũalibus · ꝛ fiat pax
dãdo ꝛ accipiẽdo vt
q̇ accipiũt ſpũalia tri/
buãt carnalia vñ apo
ſtol⁹. Si ſpũalia ſemi
nauimus voƀ magnũ
eſt · ſi carnalia veſtra
metamus .

Qui multum
non abund. Pluſ
habẽt ſancti in ſpe fu/
turi · minus hi qui in
tẽpore diuites · ꝛ tñ ibi
equabuntur. Vt ſicut
hic inopiã ſcõꝝ ſuſten
tãt · ita ibi ab eis ſuſtẽ
tẽtur · ꝛ diuites fiẽt in
eterno bono .

Qui multũ nõ ab.
Sic qui multũ dat di
ues · ꝛ q̇ parum pauꝑ
ſi equa volũtas: eq̃lez
hẽnt mercedem .

Vł in hanc gra
tiam. Id ẽ. predicati
onem gẽtiũ · cui deſti/
natus ſum · ꝛ volo.

Et ad volũtatẽ
Qua volum⁹ vt hũ
detis ꝯplẽdam · volũ/
tatem dico q̃ eſt deſti
nata ꝛ ꝑordinata noƀ
a deo adeo ẽ nc̄caria .

Deuitantes hoc
Circa curam ſanctoꝝ
ſi negligenti⁹ ageret · ꝛ
iõ p̄monet vt ſollici

ſ terrenorum ſ qui oĩa mũdi deſerũt
veſtra abundantia illorum inopi
ſ ꝛ ſi nõ ꝯpleat ſ qui diuinis vacãt ſ me
ritorum.
am ſuppleat · vt ꝛ illorum abundã
tia veſtre inopie ſit ſupplementum
ſ vt ſicut hic miniſtrauerũt ſanctis · eis reddãt vi
cem ſancti in futuro † ſ in voluntate · ꝛ ſi non in
opere. † ſ in exodo de manna.
vt fiat † equalitas. Sicut † ſcriptũ
ſ collegit † ſ quia quod pl⁹ habuit
dedit indigenti
eſt. Qui multũ † ñ abũdauit · ꝛ qui
† ſ quia recepit ab eo qui abundauit . † ſ .Q.ro
gaui titum · vel egoipſe hoc conſulo. ſ ago
modicum: † nõ minorauit . † Gras
† ſ vt abundetis in hac ſimplicitate elemoſinaꝝ.
autem deo qui dedit † ſollicitudinẽ
ſ quã ego habeo
eandem pro vobis in corde tyti.
ſ Et vere habuit ſollicitudinẽ ſ noſtrã
quoniam exhortationem quidem
ſuſcepit : ſed cum ſollicitior eſſet
ſ ꝗꝫ mea exhortatione † ſ qui prius rogatus ex
cuſabat propter veſtra vicia
ſua voluntate † profect⁹ ẽ ad vos.
ſ lucã vel barna
Miſimus etiam cum illo fratrem
bam ſ Scripto vel predicato
nr̄m cui laus ẽ in euangelio ꝑ om
ſ laus eius eſt in euangelio.
nes eccleſias. Non ſolum autem ·
ſ iudee.
ſed ꝛ ordinatus ab eccleſijs comeſ
ſ qua mundum circuimus ſ predicationis
† ſ in hac largitione elemoſinarum cui nos apo
ſtoli miniſtri ſumus
peregrinatõnis noſtre · † in hac gra
tia: que miniſtratur a nobis ad do
ſ vt deus inde glorificetur
mini gloriam · ꝛ deſtinatam volun
ſ hos miſimus
tatẽ noſtram. Deuitantes hoc ne
ſ dicens nos fraudare ſ largi
quis nos vituperet in hac plenitu
onis elemoſinaꝝ ſ que noſtro miniſterio fit
dine · que miniſtratur a nobis in
ſ vt deus glorificetur ſ deuitantes bene dico.
gloria domini . Prouidemus eni
ſ opera noſtra ſ vt deo placeant · ſed
bona non ſolum coraꝫ deo: ſed eti
vt ꝛ hominibus bona videantur.
am coram omnibus hominibus .
ſ appollo.
Miſimus autem cum illis ꝛ fratrẽ
noſtrum · quem probauim⁹ in mul
ſ de veſtra ſalute ſ cũ audiuit
correctos .
tis ſepe ſollicitum eſſe. Nunc au/
ſ pro
tem multo ſollicitiorem confiden/
ſ habita. ſ qui de vo
bis ei multa retulit .
tia multa in vos · ſiue pro tyto qui
ſ i veſtra ꝯuerſiõe.
eſt ſocius meus · ꝛ in vobis adiu/
ſ .ſ. pro illis aliis qui ſunt fratres
noſtri · apoſtoli ꝛ a quibus fuit rogatus
tor: ſiue fratres nr̄i apoſtoli eccle/
† ſ ad gloriam chriſti ſ quia tales miſimus ſ vt
bona que de vobis audierunt probent · ꝛ cetere ec
cleſie agnoſcant que de eis audierunt.
ſiarum † glorie dei † Oſtenſioneꝫ er
go que eſt charitatis veſtre · ꝛ no/
ſtre glorie pro vobis: in illos oſtẽ

ſ vt ſcilicet cetere eccleſie agnoſcant ve
ra eſſe bona · que de vobis audierunt.
dite · in faciem eccleſiarum dei .

C. IX.

ſ de receptõe hoſtum moneo:
Iam de mini
ſterio quod fit in ſan/
ſ ſuperfluum
ctos . exabundanti eſt mihi ſcribe/
re vobis. Scio enim promptum a
nimum veſtrum · pro quo de vobiſ
ſ dicens.
glorior apud macedones: quoniã
ſ Cuius metropolis eſt corinth⁹ † ſ emulatõe ma
cedonum ducta
ꝛ achaia † parata eſt ab anno prete
† amor ꝛ ſtudium veſtre largitionis
rito · ꝛ veſtra † emulatõ prouocauit
ſ ad elẽoſinas dãdas ſ cur ergo premittis illos
plurimos. Miſimus autẽ fratres
ſ non vt vos ad hoc hortentur, ſed vt parati
ſitis
vt ne quod gloriamur · de vobis
ſ totum ſ ſi imparati fueritis .
euacuetur i hac parte · vt quemad/
ſ illis vos paratos.
modum dixi parati ſitis: ne cuꝫ ve
nerint mecum macedones · ꝛ inue/
nerint vos imparatos: eru beſca/
† ſ qui de vobis gloriabamur † ſ erubeſcere quod
maius eſt · id eſt · eſſe debet
mus † nos · vt non dicamuſ † vos in
ſ in hac datione elemoſinarum que pauperes ſu
ſtentat ſ ne hoc ſit.
hac ſubſtantia . Neceſſarium ergo
ſ Scilicet lucam tytum
ꝛ appollo ſ me.
exiſtimaui rogare fratres · vt preue
† ſ ſepe promiſſam.
niant ad vos ꝛ prepararẽt † repromiſ
Id eſt, elemoſinam · que recte dicitur bene
dictio quia cauſa eterne benedictionis.
ſ quando veniem⁹.
ſam benedictionem hanc paratam
ſ vt ſit opus charitatis ꝛ magnũ
eſſe · ſic quaſi benedictionem : non
ſ vt doleant de dato · ꝛ parum ſit quod dent.
† ſ illi preparent · ego autem cur large detis pre
ſcribo.
quaſi auariciam. † Hoc autem di/
ſ dat . ſ retri
co: qui parce ſeminat · parce et me
butionem † vbi plus penſatur animus ꝗꝫ cenſus.
tet. Et qui ſeminat † in benedictio/
† ſ dei ſ de largitate donorum dei ſ retri
nibus: † de benedictionibus et me
butionem ſ Scilicet det ſ tantũ ſ precordi
nauit · quia ſi inuiti darent nihil eis prodeſſꝫ
tet. Vnuſquiſqꝫ prout deſtinauit i
ſ conſilio rationis ſ Id eſt · triſtis vel co
actus · ſed ſponte.
corde ſuo: nõ ex triſticia aut neceſ
ſ qui ex voluntate bona.
ſitate. Hilarem enim datorem di
ſ approbat remunerat † ſ Quaſi ego ita moneo
ꝛ nolite diffidere
ligit deus. † Potens eſt autem de
ſ non ſolum hanc · ſed ꝛ hanc cum aliis.
ſ Id eſt omnia dona ſpiritusſancti
us omnem gratiam abundare fa/
ſ vel in cordibus veſtris † ſ ita † ſ in omni
ſtatu veſtro
cere in vobis · † vt in † omnibus ſp

tudo ei⁹ ꝛ prouidentia
appareat.

In hac ple. Do
ctrine ꝛ miraculoꝝ vt
dicatur hñ predicat · ẜ
non eſt memor ſcõruꝫ
ſicut alij apli · ꝛ ſicut ſi
bi preceptum eſt .

Corã deo. Aug.
Propť nos ꝯſcia nr̄a
ſufficit nobis · ꝓpť vos
fama nr̄a nõ pollui · ẜ
pollere dẽt in vobis.
Due res ſũt cõſcia ꝛ fa
ma · conſciẽtia tibi · fa/
ma ꝓximo. Qui ꝯſciẽ
fidẽs negligit famam:
crudelis eſt .

Coram hõibus
Dñ facit i ſcõs qꝺ de
us iubet. Corã hõi
bus. Dñ bonos mit
tit q̇ eos ꝓbitate ſua ꝓ
uocẽt . ñ ſcãdalũ faciãt

Cõfidẽtia mlťa
Quaſi ꝓ ꝯfidẽtia vñ
iuit . ꝛ ꝓ tyto · ꝛ luca cũ
quib⁹ libenter ibat

Siue fratres
no. Vł ſiue ꝑ p̄ſes ve
ſtros apl̄os ecclaꝝ ad
glãm dei. Id ẽ · ꝙ ipſi
ſunt apli ecclaꝝ · ẜ eſt
glie dei xp̄i .i. ad glaꝫ
xp̄i · q: i eis nõ hoĩm ·
ẜ chriſti gloria eſt .

Oñſionem er
go. Id ẽ · charitatem
vr̄am quam oñdiſtis
alijs · ꝛ glãm nr̄aꝫ quã
ſilit oñdiſtis eẽ veraꝫ:
nũc oñdite · hñ iſtos re
cipiẽdo · ꝛ ẜ in facie ec
cleſiaꝝ · vt alij a vobiſ
accipiant exẽplũ.

C IX.
Et veſtra emu.
Emulatõe corinthiorũ
alie eccle dñ audiũt il
los pri⁹ erroriƀ⁹ iplica
tos · poſtea bone volũ
tatis fuiſſe effectos ici/
tate ſũt ad bonũ op⁹.

Erubeſcamus
Si ei nõ fuerit ẜ inuẽ
tũ qꝺ teſtificat⁹ eſt de
his ꝛ ipſe erubeſcet ꝛ ip
ſi ãplius ꝯfũdentur.

Qui parce ſe/
mi. Nõ pce ſeminat ·
q̇ pax hñs pax largiť
ſi aĩm⁹ ꝓmpť⁹ ſit plus
dare ſi pl⁹ haberet

Seminat ait nõ
dat. Q: dare ñ ẽ amit
tere · ẜ ſemiare ad tps
carere vt plus habeat
in futuro.

Nõ ex triſt. Qui
inuit⁹ dat ꝓpť pñtẽ pu/
dorẽ nõ hꝫ mercedẽ.

Hilarem ei da.
q̇ dat vt careat tedio

interpellantis· non vt reficiat viſcera indigē tis ⁊ meritum ⁊ rem ꝑ dit.

Large dat qui affectum largiendi habet· etſi nihil habeat· quod largiri poſſit.

Aug⁹. Quidq̇d boni facis· cum hilaritate fac· ⁊ tunc bene facis. Si autem cum triſticia facis· fit ꝺ te· nō tu facis.

Abundetis in omne opus bonum. Licet enim exiguum ſit quod paruꝫ habens tribuit· abundat tamen· quia recto iudicio fit quia non q̄ritur de quanto· ſed q̄ animo detur.

Juſticia eius. Juſtus eſt qui bona mūdi ſine eterni ꝑmij cōmunia reputat. Ambroſius. hoc exemplo ad largiēdum ſanctis inuitat. Si enim hui⁹ qui pauperibus largitur merces magna eſt· quāto magis eius qui miſtrat ſanctis. Pauperes enim poſſunt dici ⁊ qui mali ſunt.

Incrementa frugum. Juſticia ē ſanctitas ⁊ bona vita ⁊ inde fruges· id eſt· eterna remuneratio. Incrementa elemoſinę· pro quibus ⁊ h̄ virtutes· ⁊ in futuro gloria augebitur.

Quę operatur per nos grat. actio. Jd eſt. ipſa largitio eſt cauſa quare gratię aguntur deo· cuius largitōis nos ſumus miniſtri.

Gratias deo. De alterna īdigentia ⁊ de alterno ſupplemē to indigentię prouincialium chriſti ⁊ militū chriſti. Egit hic de rebus carnalibus in illos· inde autem de ſpiritualibus in iſtos· tā quam plenus gaudijs exclamat· gratias ago

C. X.

Jpſe autem ego paulus. Incipit de incorrectis qui pſeudo ſequebantur ⁊ eum ferocem putabāt quaſi correctos ad elemoſinas inuito. Vos autem alios obſecrō ego paulus· vere humilis non ſuperbus· ipſe qui alios ad elemoſinas moneo· idem vobis qui illis obſe-

ſ Qui enim ſolam ſufficientiam eligit· poterit in dei opere ambulare vel abundare† ſ habere reputantes

omnem ſufficientiam † haben-

ſ in datione elemoſinarum ſicut ⁊ in ceteris.

tes: abundetis in omne opus bo

† ſ eſt ne hoc bonū: vtiqꝫ·¦· ſ in pſalmo ſ non vni omnia conferens ſed pluribus diuidens

num· †ſicut ¦ ſcriptuꝫ eſt: Diſperſit

ſ gratis† ſ n̄ diuitib⁹ qui poſſēt reddere quanto magis· qui ſcis.·¦· ſ ⁊ hec ſ Jd eſt· merces iuſticie

dedit † pauperibus ·¦· iuſticia eius

ſ in eternuꝫ ſine fine.† ſ Non ſolū inde datur vita ſ Scilicet deus.

manet in ſeculum ſeculi. †Qui aūt

ſ vnde elemoſina fiat.

adminiſtrat ſemen ſeminanti: et

ſ neceſſaria vite† ſ non ad ſuperfluitatem ·¦· ſ ⁊ in tantum: ⁊ ideo nemo hoc timore timeat

panem †ad manducandum ·¦· pręſta

dare ſ q; † ſ vnde plures elemoſinas faciatis

bit. Et multiplicabit †ſemen veſtꝝ

ſ voluntatem ⁊ facultatem dandi elemoſinas.† ſ ex quibus procedit iuſticia ⁊ vita

⁊ augebit icremēta fruguꝫ †iuſticię

ſ in tantum augebit· ⁊ res ⁊ voluntatē dandi· vt in omni ſtatu ſecundum veſtram reputationem locupletati abunde· ⁊c.

veſtrę· vt in omnibus locupletati

ſ perfectam ſ largitionem ſimplici animo factam

abundetis in omnem ſimplicitatē

ſ ⁊ ideo faciēda

quę operatur per nos gratiarum

† ſ Jdeo aguntur gratię· quia multa in hoc bona ·¦· ſ noſtrum.

actionem deo. †Quoniam ·¦· mini-

ſ noſtri

ſterium officij huius non ſolū ſup

plet ea quę deſunt ſanctis: ſed etiā

ſ quia multi agunt gratias in operatione dei

abundat per multas gratiarum a

ſ Et hoc† ſ Jd eſt· qui laudant hāc miniſtrationem noſtram· ſ qui eos mouet ad agendas gratias.

ctiones in domino †per probatio-

nem miniſterij huius: glorifican-

† ſ Non ſolum de veſtra largitione ſed inde accepta occaſione de fide ⁊ omni bono

tes deum †in obedientia confeſſio

·¦· ſ Quia obediſtis euangelio chriſti in ſubiectione mentis glorificantes deum.

nis veſtrę in ·¦· euangelio chriſti· et

ſ Quia ſimplici animo· vel alij veſtro exemplo ſua alijs communicant.† ſ quia veſtra communia reputatis:

ſimplicitate †communicatōnis ve

† ſ facte ſ Sanctos predictos ſ alias gentes

ſtrę †in illos· ⁊ in omnes· ⁊ in ipſo

ſ ſcōꝝ ſ glorificantes etiam deum· quia ipſi ſancti obſecrant pro vobis.

rum obſecratione pro vobis: deſi

ſ videre in eterna beatitudine vel etiā hic.

derantium vos· propter eminen-

ſ Jd eſt· charitatem. † ſ Et quia hinc inde tot bona: gratias ago de charitate· que non poteſt enarrari· quantum vtilis. vel enarrabili· id eſt quod debet enarrari.

tem gratiam dei in vobis. †Gras

deo ſuper inenarrabili dono ei⁹.

C. X.

Jpſe aūt ego

† ſ nō alios qui pſeudo mihi preferrtis·¦· ſ Si vultis vt ſim leuis ſicut chriſt⁹ ſ ⁊ cū mō puniā

paulus obſecro †vos ·¦· per māſue-

tudinem ⁊ modeſtiam chriſti: qui

ſ exterius ſ vt dicitis

in facie quidem humilis ſum in-

ſ dum preſens† ſ Quaſi dum non timeo aſpere vos redarguens.

ter vos: †abſens autem confido in

† ſ non ſolum obſecro ſed etiam rogo ·¦· ſ cuꝫ venero.

vobis. †Rogo autem vos ne ·¦· pn̄s

ſ audacter puniam ·¦· ſ quantum puto: abſens confidere· tantum preſens faciam in re.

audeam per eam ·¦· confidentiam

ſ in correctos.

qua exiſtimor audere in quoſdaꝫ:

qui arbitrantur nos tanquam ſe

ſ more carnalium

cundum carnem ambulemus. Jn

ſ Jn carne· id eſt· licet in carne degentes· que fragilis.

carne enim ambulantes: nō tamē

† ſ non ſecundum carnem.

ſecundum carnē militamus. †Nā

† ſ virtutes· miracula ꝑ que in predicatione militamus. ·¦· ſ debilitate·

arma †militię noſtrę ·¦· non carnalia

ſ per deum.

ſed potentia deo ad deſtructioneꝫ

ſ philoſophorum hereticorum † ſ munitas rationes ·¦· ſ militam⁹· non ſecundū carnē nam ſ poſſunt deſtruere· nam deſtruimus·

munitionum †conſilia ·¦· deſtruētes

ſ profunditatem intellectus tā legiſperitorum q̄ꝫ philoſophorum· vel impiorum.

⁊ omnem altitudinem extollenteꝫ

ſ dum impugnant partuꝫ virginis ⁊ huiuſmodi† ſ que de deo eſt.

ſe aduerſus ſcientiam †dei· ⁊ in ca

ſ captiuos ducimus vſqꝫ in obſequium chriſti † ſ omnes ſuperbe intelligentes

ptiuitatem redigentes †omnem in

† ſ vt fidei chriſti cui ante repugnauerant· humiliter obediant. ſ etiā

tellectum in †obſequium chriſti: et

ſ Secundum vitam ⁊ poteſtatem. † ſ quod nō pſeudo qui pro carnalibus predicant ⁊ vicia palpant· et ſibi conſcij ſunt.

in promptu habentes †vlciſci om

† ſ quod faciemus ſ poſtq̄ꝫ cognouero ex dilectōne obedientes· tunc vere puniam inobedientes.

nem inobedientiam: †cum imple

† ſ Nos veri apoſtoli tales ſumus quales ſupra oſtendi. Que autem· ſ· fa· ⁊c.

ta fuerit veſtra obediētia. †Quę ſe

† ſ Quaſi aperta ſunt que dico ſ hoc

cundum faciem †ſunt videte. Si

de preſumentibus dicit. † ſ vt modum rationis non excedat· vel propter odium noſtrum· vel honorem ſuum.

quis cōfidit chriſti ſe eſſe· †hoc co

gitet iterum apud ſe: quia ſicut et

ſ per quecunqꝫ† ſ per eadem·

·¦· ſ vere ſumus chriſti nam etiam excellentius nos per poteſtatē quā illi non habēt et hoc eſt q̄ ait. Nam etſi ⁊c. ſicut et illi.

ipſe chriſti eſt: †ita ⁊ nos ·¦·. Nā etſi

amplius aliquid gloriatus fuero

ſ apoſtolatus ſ nō illiſ

de ptāte noſtra quaꝫ dedit nobis

cro dico ⁊c.

Non ſecūn dum carnem. Nō enim miliciam: a deo vobis datam exercemus ſecundum carnē id eſt· pro terreno commodo· hoc eſt qꝺ dicit· in carne enim.

Ad deſtructionē mu. Vt deſtruant conſilia diuerſis calliditatibus munita hominum ſeu demonum.

Munitionum Munitiones ſunt corda infidelium quę dyabolus obtinet· ⁊ munit diuerſis erroribuſ ne verbum dei poſſitītrare per fidem· vel ꝑ ſimilitudinem munitionum. Et ad hęc deuincendum valent arma militię apoſtoli· et oſtendit munitionis illius partes· ſcilicet· cōſilia.

Et in promptu habētes. Quia nichil nos remordꝫ quominus audeamus.

Vlciſci omnē inobedientiaꝫ c. Tunc enim vindicat inobedientiam· cum illam condemnat per obedientiam. Tunc illam deſtruens quando illos qui reſiſtunt perducit ad fidem. Et hęc eſt digna vltio vt perfidia ab his quib⁹ defendebatur damnetur.

Quę ſecunduꝫ faciem. Multa dixi quibus oſtendi vobis potius debere nos ſequi q̄ꝫ pſeudo. Quaſi ⁊ ſi vobis non ſufficit quę dixi: quare me potius q̄ꝫ pſeudo ſequamini: Videte hęc alia que ſecundum faciem id eſt· ita euidentia ſunt ſicut ea quę ſunt ſubiecta oculis. Hęc ſcilicet· Si quis illorum· pſeudo confidit per aliquid· id eſt· per fidem vel aliud q ipſe ſit chriſti· per eadeꝫ ⁊ nos· vel quę ſecundum faciem videte. id eſt· diligentur eorum opera cōſiderate· quę in conſpectu veſtro tantum bona agunt· ne forte vos ſeducant· vt velitis eos preferre nobis quod non debetis.

Non erūbeſcam. Quia ⁊ verum eſt · ⁊ non ad gloriam meam · ſed ad vtilitatem dicitur veſtram.

Ut autem non exiſtimet. Hic dicit ſe cū pſēs fuerit opere īplere quod abſēs verbo minatur. Hoc dicit occaſione illius ſententię parati vlciſci omnem inobedientiam · vt inquit nō exiſtimer a vobis · tanq̄ȝ terrere verbis ⁊ opere quod minor verbis non implere · ſciatis qḋ maior verbis impleturus ſuȝ factis.

Tales. Quia ſi vicia veſtra palparemus · tunc non ędificaremus ſed deſtrueremus.

Non enim audemus. Tales erimus facto quia nō ſumus ſimiles pſeudo · q̇ vſurpant ſibi poteſtatem · ⁊ vicia palpant. Et hoc eſt · non inſerimus nos quibuſdam · .i. pſeudo qui commēdant .i. vſurpant poteſtatem · quod eſt · nō ponimus nos in numero illorum · vt poteſtatem vſurpemus: ſed a deo accepimus. Aut non comparam⁹ nos illis · vt ſicut illi adulemur vobis ⁊ vicia veſtra palpemus · quod poſſet etiam habens poteſtateȝ. Sed recte hoc nō facimus · q̄r nō audemus · ne ſicut illi pereamus. Non hoc ſed metimur nos · non aliud q̄ȝ quod iniunctum eſt vſurpando. Et comparamus noſmetipſos nobis · quia ſecundum qḋ officiuȝ noſtrum exigit facim⁹. Et hoc agentes non in immenſum gloriabimur · nos autem nō quaſi ſicut illi q̇ vſurpando gloriantur vltra menſuraȝ.

Secundū menſuram regulę ⁊c. Dei enim nutu corinthijs euāgelizare monitus eſt. Partitum enim erat vnicuiq̄ȝ ad quos in pdicatione dirigeretur · vt ſinguli aliquos populos haberent proprios de quoruȝ fide gloriarentur. Ad regulam autem apoſtoli illi omnes pertinebant quos in fide fundauerat · qui ad omnes miſſus erat a deo. Unde addit. Quā menſuram menſus eſt no. de.

Non in alienis laboribus. Quod vltra menſuram eſſet gloriari · ſed ſpem habentes in vobis · id eſt · per vos magnificari apud alios · et euangelizare ſecundum regulam noſtram · id eſt · ſecunduȝ qḋ a deo iniunctum eſt · non habentes ſpem gloriari in aliena regula.

Qui autem gloriatur. Ego non gloriabor in aliena regula · ſimiliter autem qui gloriatur · id eſt · vult poteſtatem exercere · in domino · id eſt in menſura a deo data: glorietur.

Sed quem deus. Illum deus commendat · ⁊ probatus eſt · queȝ dignuȝ habet · ac mittit vt predicet donuȝ ei⁹ · quem non mittit · non illum commendat · q̄r non miſſus pdicat

† ſ vt vos in virtutibus edificemus · ' vt non praua doctrina vel exemplo corrumpam⁹ vt pſeudo

dominus in † ędificationem et nō

in deſtructionem veſtram · non

† ſ habeo ' poteſtatem in edificio · et non ' deſtruetur · ſed tamen videretur illis ideo debere blandiri · quia poteſtatem accepit in edificationem et nō in deſtructionem

erubeſcam. † Ut autem non exiſtimer tanquam terrere vos per epiſtolas: quoniam quidem epiſtolę

ſ tantum ſ pauli

ſ quidam † ſ ponderoſe ad intelligendum ' ſ ad terrendum

inquiunt † graues ſunt et ' fortes:

ſ non audens exercere ſeueritatē ſ cōtra fortes

pręſentia autem corporis infirma

ſ quia vt idiota ſine argumento loquor ſ contra graues.

⁊ ſermo contemptibilis · hoc cogitet quis † eiuſmodi eſt: quia quales

† ſ qui ita opinatur de me. ſ q̄ȝ aſperi

ſumus verbo per epiſtolas abſentes: tales ⁊ pręſentes in facto. Nō

ſ vlciſcentes omnem inobedientiam.

ſ vere vlciſcar · quia non debeo adulari ne pereā ſicut illi.

enim audemus inſerere aut comparare nos quibuſdaȝ qui ſeipſos

ſ in factis ſ non de⁹ eos

ſ non miſſi a deo

commendāt: ſed ipſi in nobis noſmetipſos metientes · ⁊ comparantes noſmetipſos nobis. Nos aūt

ſ Sumus. ſ prout exigit proprietas officii cuiuſq̄ȝ

ſ quod illi ſ vltra noſtram menſuram.

non in immenſum gloriabimur: ſȝ

ſ poteſtatem exercebimus † ſ populum cui⁹ ego ſum regula ad corrigendum ſub qua mēſura ⁊ vos

ſecundum † menſuram glorię · qua

ſ dico.

menſus eſt nobis deus menſuraȝ

ſ monitu dei † ſ deus eſt menſus · non eſt enim ſuperextenſio ſ qui ergo ei · mittenti dō reſiſtit

pertingendi vſq̄ȝ ad vos. † Non ei quaſi non pertingentes ad vos ſuperextendimus nos · vſq̄ȝ ad vos

ſ pertingimus.

ſ quia ſ in predicatōe euāgelii

enim peruenim⁹ in euangelio chriſti: non in immenſum gloriantes in alienis laboribus. Spem autē

ſ vbi alius fundamentum fidei poſuiſſet.

† ſ per fidem creſcentem de virtute in virtutem

habentes † creſcentis fidei veſtrę

ſ quia per vos tales apoſtoli veri probamur. ſ ab alus.

in vobis magnificari ſecunduȝ regulam noſtram in abundantia: etiam in illa que vltra vos ſunt euangelizare · † non in aliena regula ' in

ſ regimen ſ nō in alia ſ nō in paucis locis ſ ſȝ

ſ loca.

† ſ nec illi qui vitia ſunt. de alieno regimine ſūt ' ſ exponit

ſ Scilicet † ſ ab alus predicatoribus · quia his predicabat · quibus non erat annunciatum vt gloriam ſuo labore quereret ' ſ Ego gloriabor in predictis ⁊ in alus · ſed hoc totum vnde gloriandum eſt a deo eſt ⁊ ideo

his quę † pręparata ſunt ' gloriari

ſ Id eſt. domino attribuat confidentiam ⁊ gloriam ſuam · ſ Quod non poteſt qui non habet a deo poteſtatem

Qui autem gloriatur: in domino

† ſ Qui extra deum gloriatur ſibi attribuendo quod dei eſt ' ſ qui non miſſus predicat · qui nō eſt ydoneus ſed preſumptor.

glorietur. † Non enim ' qui ſeip ſuȝ

ſ a deo vel hominibus.

commendat ille probatus eſt: ſed

ſ miraculis ⁊ virtutibus.

quem deus commendat.

C. XI.

ſ autem ſ ſine indignatione

Utinā ſuſtine

ſ q̄r pl⁹ poſſȝ glāri † ſ gloriatōis q̄ videt inſipiā.

retis modicum quid † inſipientię

† ſ opto ſuſtineatis · ſed ⁊ precipio ſ vt ſubiecti prelatum ſ diligo

meę: ſed ⁊ † ſupportate me. Emulor

† ſ ad honorem dei non meū · non zelo ſponſam dei mihi · ſed deo. ſ vere diligo vos quia ſum amicus ſponſi ' ſ anulo fidei

eni vos † dei ęmulatōe ' Deſpondi

† ſ legitimo chriſto vero ſponſo ſ non adultero ſ non multis.

enim vos vni † viro virginem caſtā

ſ Id eſt · ad hoc vt exhibeam ī die iudicii · † ſ Et ideo zelo vos vera de me dicens.

exhibere chriſto. † Timeo auteȝ ne

ſ dyabolus per ſerpentem · † ſ a ' paradiſo eiiciens · ' ſ promittendo falſa.

ſicut ſerpēs euam † ſeduxit ' aſtutia

ſ per ſimiles deceptiones ſ intellectus

ſua: ita corrumpantur ſenſus veſtri · ⁊ excidant a ſimplicitate quę

ſ a paradiſo ſimplicis fidei · que nil alienum recipit.

C XI.

Utinam ſuſtineretis. Quaſi glorior de regimine · qḋ videtur inſipientia · ſed vtinam ſuſti. ⁊c. Vel inſipientiam dicit gloriationem · ſm carnē ne in eo illis videatur inferior · quā nō ipſe curat: ſȝ pdeſt corinthijs

Inſipiētię meę Quia dictuȝ eſt. Nō te laudent labia tua ſed proximi tui.

Supportate. Quaſi · etſi grauȝ vos tamen patienter ferte.

Emulor. Aug⁹. Emulatio eſt propter alienum ſtatum · mot⁹ mentis vel in bonū vl' in malum · hic amoris eſt · non liuoris · q̄r diligit eos ęmulatione dei .i. quā de⁹ ſpiritu ſuo inſpirat · per hoc oſtendit ea quę dicet amore eorum ſe dicturum non vt ad laudem ei⁹ proficiant ſed ad horum profectum.

Uos virginem A plurali ad ſingulare deſcendit · volēs intelligi totam eccleſiaȝ virginem eſſe ⁊ in omnibus veris membris virginitatem mentis etſi nō corporis ſeruare. Uirginitas carnis corpus eſt ītactū · quę virginitas paucorum eſt. Uirginitas cordis fides eſt incorrupta · q̄ eſt oīm fidelium. Un in apocalipſ. Hi ſunt qui cum mulierib⁹ nō ſunt coinquinati · virgines enim ſūt ⁊c. In mulieribus errorem ſignificauit · quia error p mulierem cępit.

Omnes vna virgo propter vnitateȝ integrę fidei ſolidę ſpei et charitatis. Uirgo. Quia ab opere malo incontaminati. Caſta. quia nec habent ęſtum malę voluntatis.

Timeo autem ne ſicut ſerpens. Aug. Iſti corinthij ſūt ſiles eue pſeudo ſerpenti. Lux fidei paradiſo. Quorum ergo fides corrumpitur · a paradiſo eijciuntur · quia pręponunt mendacium veritati. Qui ergo mendacium ędificant in hominibus ab eis pellunt veritatem: ⁊ immittunt dyabolum · ⁊ ita excludunt chriſtum. Si quid enim dixeris contra fidem · intrat putredo ex veneno ſerpentis · ⁊ naſcuntur vermes mendaciorum · ⁊ nichil integrum remanet. Ideo q̄ȝ ſicut patribus noſtris aduerſus leonem

opus erat patiētia ita nobis aduerſuſ draconem vigilantia. Tūc enim cogebat· nūc docet. Tunc ingerebat violentias· nunc inſidias. Videbatur tūc fremens· nunc lubric⁹ ⁊ oberrans difficile videtur. Idō timet apoſtolus· ne ſicut per ſerpentem ſeducta ē eua· ita per hereticos corrūpatur eccleſia in virginitate fidei quam geſtat in corde. Modo ergo anima virginitatem tuā ſerua· poſtea fecundanda in amplexu ſpōſi tui. Sepite ergo aures veſtras ſpinis. Adhuc enim muſſitat ſerpens· ⁊ non tacꝫ quod geſtum eſt etiā i illo paradiſo· hoc geritur in eccleſia. Sufficiat ꝙ cum illic lapſi ſumus· vel experti corrigamus.

Si is qui venit. Non miſſus· vel vendit· quia pro queſtu temporali facit

Recte pateremini. Si aliquid maius vobis fit per eos ꝙ̄ per nos· tunc recte pateremini. Galathis anathēa dicit· ſi aliud reciperent· quod non vtiqꝫ maius eſſet· ſed contrarium.

Exiſtimo. Supra de pſeudo apoſtolis· nunc de veris quibus paulus inferior videtur· quia nō fuerat cum ihesu.

Exiſtimo ⁊c̄ a magnis. Magni apoſtoli vidētur apud iſtos petrus ⁊ aliꝫ qui cum domino fuerunt. Vel pro pſeudo apoſtolis hoc dicit· quib⁹ ſe non minus eis feciſſe oſtendit. Eccleſia eī corinthiorum varijs erroribus fluctuabat. Aliꝫ fauebant apoſtolis qui cū domino fuerūt in carne. Aliꝫ pſeudo apoſtolis a quib⁹ compoſitis verbis eadem audiebant que ab apſo. Contra q̄s loquit̄ hic. Quaſi ñ alia p̄dicant vobis q̄ ego. Et q2 poſſet dici· quod etſi eadem· melius tamen paulo; remouet· exiſtimo enī ⁊c̄.

Imperitus. Hoc non ad apoſtolos· quia nō erant eloquentes· ſed ad pſeudo qui componebant verba. Imperitus ſermone non eſt reus apd̄ deum· ſed qui non habet ſcientiam dei· que pertinet ad ſalutem.

In omnibus. Vos autē corū mihi teſtes eſſe poteſtis. Et ideo peius eſt quod h̄ ſcientes me illis poſtponitis.

Quoniam gratis euang. Minus non feci ſed plus· q2 gratis. vn

† ſ Sed non debetis eos pati· quia non aliud q̄ ego ⁊ idem deterius· cur ergo nos inferiores illis eſtimatis.
eſt in chriſto hieſu. † Nam ſi is qui
† excellentiorem q̄ ego quod eſſe non poteſt.
venit † alium chriſtū predicat quē
† ſ meliorem· quod non eſt ſed potius per nos.
non predicauimus· aut † alium ſpi
ſ p nos
ritum accipitis quem non accepi-
ſ ſi ſ aliā de redemptionē· vel predicationē quod eſſe non poteſt
ſtis· aut aliud euangelium quod
ſ per nos ſ Quaſi· Si aliud maius predicarent recte pateremini· ſed quia hoc non ē non recte eos patimini· ego enim non minus ī h̄ feci q̄ magni apoſtoli· ⁊ ita conſtat: quia nō min⁹ illis pſeudo
non recepiſtis: recte pateremini.

Exiſtimo enim me nihil minus fe-
† ſ me dico tūc remotū † ſ non minus ſ quia ñ orno verba· vel quia impedite lingue quantū ad ornatum pſeudo.
ciſſe † a magnis apoſtolis. † Nā etſi
ſ ſcio quidquid
imperitus ſermone: ſed non ſcien-
magni † ſ· Q· experti eſtis omnia que in me ſiunt
tia. In omnibus autem † manife-
ſ non minus etſi minus· nunquid in hoc peccaui.
ſtus ſum vobis. Aut nunquid pec
ſ operando māib⁹ meis
ſ ita
catum feci meipſū humilians: vt
ſ a morte ad vitā ſ remotis pſeudo † ſ q2 non putatis vos emiſſe licentiā peccandi·
† ſ ſine ſumptu.
vos exaltemini? † Quoniā † gratis
ſ vel predicaui
euangelium dei euangelizaui vo-
ſ vnde ergo viuebas † ſ quia non parua in vobis expendi
bis· alias eccleſias † expoliaui: ac
ſ ab alijs ſ vt vobis poſſē predicare
cipiens ſtipendium ad miniſteriū
ſ ⁊ non ſaltem ab aliquo veſtro.
veſtrum. Et cum eſſem apud vos
ſ etiā cum egerem ſ accipiendo † ſ non onerosus· ⁊ ſi egerem.
⁊ egerem: nulli onerosus fui. † Nā
ſ poſt ſpolia eccleſiarū † ſ ab his bene correctis fuit accipiendum ne amitterent fructum· quia ſi non acciperet illis forte in ſcandalum fieret.
q̄d mihi deerat † ſuppleuerūt fr̄es
† ſ Et verbis ⁊ factis non ſolum in ſtipendiis
qui venerunt a macedonia. † Et in
† ſ Quia non iactaui me de genere apud vos nec aliquid huiuſmodi.
omnibus † ſine onere me vobis ſer
† ſ de cetero maxime abſtinēdo a ſtipendio † ſ verax chriſtus in me loquitur hoc· ſ· quoniā hec ⁊c̄
uaui ⁊ † ſeruabo. † Eſt veritas chri
† ſ q2 gratis predico ꝙ a licitis abſtineo propter ſalutem veſtram.
ſti in me: quoniam † hec gloriatio
ſ oibus
non infringetur in me in regioni-
† ſ Quare putatis hoc fieri an pro odio quod dicunt pſeudo
bus achaie. † Quare? Quia non

† ſ quia diligo vos· ſed ideo facio vt amputem o.i. quia diligo vos.
diligo vos: † Deus ſcit. Quod
† ſ nunc † ſ ſemper.
autem † facio· ⁊ † faciam· vt amputē
ſ ſumendi veſtra ſ habere
occaſionem eorum qui volunt oc
ſ per me ſ ſumendi veſtra † ſ vel in quo gloriātur·i· in non accipiendo ſint ſicut ⁊ nos· i. nō meliores nobis· cum vero nō accipiunt: nā eiuſmodi
caſionem: vt † in quo gloriantur· i
ſ erūt ſicut ⁊ nos
ueniantur ſicut ⁊ nos. Nam eiuſ-
modi pſeudo apoſtoli ſunt opera
ſ callide ſub ſpecie religionis decipientes
ſ exterius
rij ſubdoli traſfigurantes ſe in apo
ſ vel angelos.
ſtolos chriſti. Et non mirū. Ipſe
ſ caput eorum.
enim ſathanas transfigurat ſe in
ſ chriſtum· vel aliquando celeſtem angelum
angelum lucis. Non eſt ergo ma-
gnum ſi miniſtri eius transfigurē-
ſ ſunt ſ miniſtrorum chriſti ⁊ ſathane
tur velut miniſtri iuſticie: quorū
finis erit ſecundum opera ipſorū.
ſ dixi ſupportate inſipientem † ſ aperte.
Iterum † dico ne quis putet me in
ſ in gloria ſpiritualium· quia pro bono facio.
† ſ Si in illa inſipiens: tunc magis in gloria carnis † ſ quaſi non ſimpliciter ſ quia nec in hoc vere inſipiens· quia pro bono· nec ipſe habet pro
ſipientem eſſe. † Alioquin † velut in
gloria
ſipientem accipite me: vt et ego
ſ Id eſt· ſecundum carnē· que gloriatio modica ē
† ſ ideo velut inſipientem q2
modicum quid glorier. † Quod lo
† ſ quantum ad verborum ſpeciem † ſ ad quem non eſt de carne gloria· quia apud deum humilitas glorioſa eſt.
quor· † non loquor † ſecundum de-
um: ſed quaſi in inſipientia· i hac
† ſ Cur ergo facis: quia illi gloriantur· et quia vos ſuffertis.
ſubſtantia glorie. † Quoniam mul
ſ ·i· ſecundū illa que pertinent carni vt eſt nobilitas ⁊ huiuſmodi.
ti gloriantur ſecundum carnem· et
ſ ſecundum carnem ſ Et non mirum ſi illi gloriantur ſ voluntarii.
ego gloriabor. Libenter enim ſuf
† ſ in hac gloria ſ quod non deberetis † ſ Quaſi in hoc probatur ꝙ non ſapientes quia ſ Id eſt eſſe debeatis
fertis † inſipientes: † cum ſitis ipſi
ſ ſed non eſtis ſ hanc iniuriam
ſapientes. Suſtinetis enim ſi q̄s
† ſ legis que ex timore ſ ex libertate. v. que eſt in charitate † ſ de poteſtate preſumens
vos in † ſeruitutem redigit· ſi † quiſ
ſ cōſumit veſtra īmoderate † ſ decipit blande vt deuoret.
deuorat· ſi quis † accipit· ſi quis

de mihi iraſcimini· ⁊ alios mihi preponitis cum hoc non ſit peccati ſed glorie.

Ut amputem occaſionem. Sciebat ꝙ ſi nō acciperent nō diu p̄dicarēt.

Ut in quo gloriantur. Gloriātur in accipiendo· ſed me nō accipiēte· non accipient. Nā eiuſmodi.

Ut inueniantur. ſicut nos Id ē ſiles nobis in q̄·i· in eē ſiles nobis gloriantur.

Transfigurat. Ad tēptādū eos quos ita erudire op⁹ ē. Vel decipiēdū put iuſtū ē. Ne q̄ſq̄ cū anglos bonos amicos ſe hēe putat· hēat malos demones fictos aīcos· eoſqꝫ tāto nocētiores· q̄to aſtutiores ac fallacioreſ patit̄ inimicos. Neqꝫ eī ſancti ⁊ fideles vni⁹ veri dei cultoreſ ab eorum fallacijs· et multiformi tentatione ſecuri ſunt. In his diebuſ malignis· vbi iſta ſollicitudo non eſt inutilis· ne cum ſathanas transfigurat ſe fallendo ad aliqua pernicioſa ſeducat. Nam cū ſenſus corporis fallit· mentem vero non mouet a vera recta qꝫ ſententia· qua quiſqꝫ fidelem vitam gerit· nullū eſt in religione periculum. Vel cum ſe fingens bonum ea vel facit vel dicit que congruunt bonis angelis etiam ſi credatur bonus· non eſt error periculoſus· aut morbid⁹. Cum vero per hec aliena ad ſua ducere incipit· ne quis poſt eum eat: opus eſt magna vigilantia quod nemo poteſt abſqꝫ deo. Et ipſa huius difficultas ad hoc eſt vtilis· ne ſit ſpes ſibi quiſqꝫ aut homo alter alteri ſed deus tantum.

Quorum finis Id eſt· retributio data in fine vite erit ſecundum opera ipſorum· quia ſicut pſeudo peritura appetiuerunt· ita et ipſi peribunt· ⁊ ſicut miniſtri iuſticie eterna· et ipſi erūt eterni.

Quod loquor. In hac ſubſtantia glorie· id eſt· ī gloria carnis quā putant ſubſtantiam· id eſt· ita amant ac ſi per eam credant ſe ſubſiſtere.

Sed quaſi ī inſipientia. Quia hec ad carniſ tumorem pertinere videntur vbi inſipientia eſt. Inſipientia enim eſt aliquem laudare ſe. Sꝫ q2 apoſtol⁹ non propter ſe facit· ſed ꝓpter deum. Idō ait· quaſi ī inſipiētia.

Cedit. Jd eſt· de
cipit. In faciem cedit
in cuius os iniuria ir/
rogat. Hoc faciebant
quidam iudei· qui eo
ꝙ eēnt de genere abra
he detrahebant illis
eo ꝙ eēnt incircūciſi· et
ſe preferebant nobili/
tatem carnis ſibi vēdi
cantes q̄s corinthij to
lerabant ⁊ aplo prefe/
rebant.

Hebrei ſunt.
Hebrei dicūtur· ab he
ber· q̄ in cōfuſione lin
guarum ſolus retinuit li
guam naturalem· ⁊ qꝛ
multi ſunt hebrei · qui
non ſunt iſrabelite· ſic
proſeliti· addit. iſrabe
lite. ſ. ⁊ ego.

Minus ſapi/
ens. Ambro. Oñdit
ſe coactū in laudē ſuā
prupiſſe. In labori
bus plurimis. Oc
caſione inuenta etiam
veros apoſtolos tan/
git· quibus pl⁹ labora
uit· ne in ſe videat̄ mi/
nor gratia.

A iudeis quin/
quies. Judeis mos
erat in ſinagoga ꝯtra
legem agentes verbe/
rare correctōnis cauſa
vnde paulum legē im
pugnātē q̄nquies ver
berauerunt· ⁊ in vna/
quaqꝫ correctōe .xxxix
ictus ei dederūt· q̄dra
geſimuꝫ pro miſericor
dia condonantes.

Lex iubebat .xl. ict⁹
niſi pro miſericordia.

Ducentas percuſ/
ſiones acceperat · cum
virga vbi pendebant
decē corrigie. Vna mi
n⁹· in vltima vice vna
corrigia ſubtracta· vel
in vnaqꝫ percuſſione
vna minus.

In periculis la
tronum. Quos dy
abolus cuꝫ in ciuitate
occidere non poſſet ei
excitabat in via· cū tn̄
nihil ferrꝫ· quod latro
nes cuperent.

ſ iactat de nobilitate† ſ in preſentia impropera
do genus· ⁊ hoc eſt in faciem cedere. ⁞ ſ deſpicit
extollitur: ſi q̄s †in faciē vos ⁞ cedit
ſ quam vobis obiciunt.
Secundum ignobilitatem dico:
ſ ita hos ſuſtinetis· ⁊ nobis prefertis.
quaſi nos infirmi fuerimus in hac
ſ glorie† ſ non infirmi quia ⁞ ſ illorꝫ ⁞ ſ glo
riari ſ quia temeritas eſt quod faciūt. † ſ quia
parte. †In quo ⁞ quis ⁞ audet in †in
inſipientia eſt in qua gloriant̄. ſ vt in his† ſ lin
gua ⁊ natione
ſipiētia dico: audeo ⁊ ego† Hebrei
ſ ſecundum ritus.
ſunt et ego. Iſrabelite ſunt et ego.
ſ non proſeliti.
Semen abrae ſunt· et ego. Mini/
ſ per hoc decipiebant† ſ ꝙ deberem · quia non
eſt hominis ſe laudare· laudet te alienum os vt di
cit ſalomon.
ſtri chriſti ſunt· et ego. †Ut minus
ſ ſum miniſter chriſti
oſtenſus in laboribus
ſapiens dico· pl⁹ ego. In laborib⁹
ſ ꝙ etiam veri. † ſ per partes labores oſten
dit ſubdēs. ⁞ ꝙ illi ſ qꝛ
et illi aliquos· vt viderentur apoſtoli.
plurimis· †in carcerib⁹ ⁞ abūdāti⁹.
ſ verberibus ſ humane virtutis vel aliorum
† ſ Id eſt· in periculis mortis.
in plagis ſupra modum: †in morti
ſ fui. † ſ exponit plagas ⁞ ſ quiqꝫ vicib⁹
bus frequent. †A iudeis ⁞ q̄nquies
ſ percuſſiones ſ ne imiſericordes viderēt
quadragenas vna minus accepi.
ſ hoc a gentibus paſſus. † ſ a iudeis in ci
uitate lycaonia
Ter virgis ceſus ſum· †ſemel lapi/
ſ Id eſt ꝑtuli.
datus ſum: ter naufragium feci.
† ſ in alto mari detentus tempeſtate· vel ad lit
teram.
Nocte et die in † profundo maris
ſ oſtenſus miniſter
fui. In itineribus ſepe· periculis
fluminum· periculis latronum· pe
ſ Id eſt· a iudeis procuratis ſ prop
ter vnius dei predicationem
riculis ex genere· periculis ex gen/
† ſ vere probatus miniſter ⁞ ſ in commotionib⁹
ciuium contra me.
tibus· †periculis ⁞ in ciuitate· peri/
ſ vel a ſerpentibus vel penuria ciborum.
ſ que nō ex
culis in ſolitudine· periculiſ in ma
mari ſed in mari ſ ab hereticis
ri: periculis in falſis fratrib⁹. In
ſ vere probatus miniſter † ſ manuum † ſ mor
borum vel huiuſmodi ⁞ ſ pro opere vel alius.
†labore et† erumna ⁞ in vigilijs mł
ſ vere probatus.
tis· in fame et ſiti· in ieiunijs mul/
tis in frigore ⁊ nuditate: preter il
† ſ Id eſt· in corpore a perſecutorib⁹ patior ⁊ aliis
modis. ⁞ ſ angit me.
la que †extrinſecus ſunt ⁞ inſtantia

Periculis ex
genere. Ambro. Ar
lege iudeorum deſerta ad euangelium ſe conuertebat.

Falſis fratribus. Ut qui dicunt eum legalia tenere ſed non faci/
le alijs aperire. vnde alibi. Ego ſi adhuc circumciſionem predico ⁊c.

In fame. Ubi ergo promiſſio dei. Primum querite regnū dei· ⁊ h.
o. a. v. Sed nouit medicus cui nos ſemel commiſimus hec adiutoria quan
do apponat· quando ſubtrahat.

Sollicitudo omnium ec. Quanto maior charitas tāto maiores
plage de peccatis alienis. vnde qui apponit ſcientiam· apponit dolorem.

Non vror. Urunt omnes tribulationes· ſed non ad conſumptio/
nem· immo ad purgationē· vror· iſte affect⁹ purgat · quia de charitate vēit

ſ que nec vna hora remittitur† ſ que ex
charitate prouenit.
mea quotidiana: †ſollicitudo om/
† ſ q̄ tanta eſt. ſ de omnibus fidelibus ⁞ ſ pro
batio ſollicitudinis per partes ſ vel in fide· vel ī
aliqua virtute
nium eccleſiaruꝫ. †Quis ⁞ infirma
ſ Quaſi ita de illo vt de me doleo
tur. ⁊ ego non infirmor? Quis ſcā
ſ aliqua moleſtia tribulationum† ſ Igne charī
tatis qua eis compatior
dalizatur: †⁊ ego nō vror? Si glīa
ſ Et cum hec ſint† ſ de his ⁞ ſ non de potentia
vel genere vt illi pſeudo faciunt
ri oportet: †que ⁞ infirmitatis mee
ſ Si videatur abiectō† ſ qui nouit omnia
ſ interponit iuſiurandum.
ſunt gloriabor. †Deus ⁊ pater do/
ſ Cuius ſum ſeruus† ſ laudatus
ſ per nos fideles
mini noſtri iheſu xp̄i ſcit q̄ ē †bene/
ſ In ſupradictiſ vel ī hoc· ſ· ꝙ
dictus in ſecula · ꝙ non mentior.
ſ item infirmitas† ſ Qui ſub aretha illi genti
preerat
Damaſci† prepoſitus gētis arethe
ſ admonitione iudeorum
regis cuſtodiebat ciuitateꝫ damaſ
ſ ne amplius predicarem.
cenorum vt me comprehenderet·
ſ ante non eſt neceſſarium ſuffragium dei ꝙ de
ficit humanum ſ a fratribus
⁊ per feneſtram in ſporta dimiſſus
ſ non ꝙ timeret
ſum per murum: ⁊ ſic effugi ma/
pati qui dixit· cupio· d· ⁊ eſſe cum chriſto.
nus eius.

C. XII.

ſ preter ſupradicta.
S I gloriari o
ſ propter pſeudo ſ reſpectu glorīatōis· ſꝫ prop
ter veſtram vtilitateꝫ ſ ſtultū eſt ⁊ ideo tacet no
men ſuum
portet: non expedit quidem. Ue/
ſ narrando† ſ ſecreta que vidi· ⁊ plene intellexi
· non vt ſpharao qui vidit ⁊ non intellexit.
niam autem †ad viſiones· ⁊ reuela
ſ que de domino vel quas dominus aperuit.
⁞ ſ de ſe· quaſi de alio.
tiones †domini. ⁞ Scio hominem
ſ ꝯformeꝫ chriſto · quia aliter nō videret † ſ mo
do ergo pro meritis maior: ⁊ q̄d tam diu tacuit·
conſtat modo non ſuperbe. ſed ex neceſſitate dici.
in chriſto †ante annos quattuorde
cim ſiue in corpore ſiue extra cor/
ſ ſed ſ qui hoc facere potuit † ſ oſtendit
ei deus vitam in qua videndus eſt in eternum.
ſ in chriſto entem
pus neſcio: deus ſcit. †Raptū hu/
iuſmodi vſqꝫ ad tercium celum.
ſ bis ſe raptum dicit
Et ſcio huiuſmodi hominem ſiue

Omnes qui ſcandalū
patiuntur frixorū ſūt
habentium charitatē·
id eſt· oſſiuꝫ· que ferūt
carnes· i· perfectorum
qui portant ⁊ regunt
carnales. vnde ⁊ oſſa
mea ſicut ī frixorio cō
frixa ſunt

Aug. Tribulatio
enim tanqꝫ emplaſtrū
mordax vrit te · ſed et
ſanat te.

Scit ꝙ non
mentior. Quia fert
mihi teſtimonium per
ſigna ⁊ prodigia.

Et ſic effugi.
Aug⁹. Utilitati om/
nium ſe fugiendo ſer/
uabat· vnde ſi vos ꝑ/
ſequentur in vna ciui
tate· fugite in aliam.

Aug⁹. Fugiat mi/
niſter chriſti· ſicut ipſe
chriſtus in egiptum fu
git· fugiat ⁊ qui ſpūali
ter queritur· dum per
alios firma eſt eccleſie
ſalus.

C XII.
Scio hominē
Quaſi· de alio ⁊ res
dicitur· ⁊ iactantia vi
tatur.

Siue in cor. ſi/
ue ex. Hoc ignauit
apoſtol⁹. Utrꝫ quan/
do rapt⁹ ē in corpore
fuerit aīa· an oīno de
corpore exierit· vt mor
tuū corpus iaceret. an
ſecūdum modū alium
quēdam viuentis cor/
poris vbi aīa fuerit·
mens eius ad vidēda
vel audienda ineffabi
lia illius viſionis acce
pta ſit. Et quia h̄ in
certum erat · iō forſitā
dixit· ſiue in corpore ſi
ne extra

Raptum. Con/
tra naturam eleuatuꝫ
Uſqꝫ ad tercium
celum. Id eſt· ad co
gnitionem deitatis.

Uſqꝫ ad terci/
um celum. Primū
celum· aereum· ſecūdū
firmamentū· terciū ſpi
rituale · vbi angeli et
ſancte aīe ꝺei fruūtur
contemplatione.

Aug⁹. Uel tres celi intelliguntur tria genera viſionum vt primum ce
lum ſit corporalis viſio· cum corporaliter quedaꝫ videntur dei munere vt
heliꝫeus vidit ignitos currus quādo videlicet raptus eſt helias· ⁊ baltha
ſar manū ſcribentem in pariete. Mane the. pha. Secunduꝫ celum eſt ima
ginaria: vel ſpiritualis viſio· quando aliquis in extaſi vel ſumno videt nō
corpa· ſed ymagines rex dei reuelatōe· vt petrus diſcum. Tercium celum
eſt · intellectualis viſio· quando nec corpora nec ymagines eorum vidētur
ſed ī īcorporeis ſubſtantijs intuitus mentis mira dei potentia figitur. Ad
hanc rapt⁹ eſt apoſtolus vt ipſum deum in ſe· non ī figura aliqua videret

Sed an in corpore·an in aīa ſeparata dicit ſe neſcire·quaſi non humano ſenſu vidi vt etſi in corpore· non ſit ↄtra illud moyſi, Non videbit me hō ⁊·v· Tunc enim apoſtolus nō vixit homo·i·ſm vſum ſenſuum corporis· ꝫ ablatus eſt omnis ſenſus hoīs. Vel ſm dyoniſium·q̄ tres ordīes angeloꝝ ternos in ſingulis ponēs cōſtituit· In primo angelos archangelos virtutes. In ſcdo principatus ptātes dn̄atōnes. In tercio thronos cherubin ⁊ ſeraphin· quoꝝ tercius vicini⁹ deū cōtemplat᷑·ad quoꝝ ſilitudinem vidiſſe deū apoſtolus dr̄. Vel primum celū cognitio celeſtiū corpoꝝ. Scdm celeſtiū ſpūuꝫ cognitō. Tercium deitatis.

Aug⁹. Ad terciū celum· qd̄ non per corpus videtur·nec imaginabiliter ꝫ proprie· ꝫ ea viſiōe videtur q̄ ſupat oēs Per corp⁹ videtur celum terra ⁊ oīa oculis conſpicua. Spūs corpales ymagines tenet· vel veras vel quas fingit. Intellectus capit᷑ res incorporeas: q̄ nullas hēnt ymagīes. Hec ſūt tria genera viſionū. Secūdū primā viſionem vidit balthaſar manum nec ſciuit q̇d ſignificaret qd̄ daniel apperuit meli⁹ ꝓpheta viſione mentis ꝓpria· Scdm ſecūdā vidit petrus ī extaſi diſcū vbi nō corpus: ꝫ ymago·p⁹ mēs diuinitus adiuta vidit q̇d ſignificarꝫ hac mens ſubuecta ſine oī ymagine videt pſpicuam veritatem·ibi ꝟtutes aīe· ſine oī labore vna eſt ibi tota virtus amare qd̄ videas ⁊ ſūma felicitas videre et habere qd̄ amas. ꝓp᷑ hanc veritatis viſionē vbi de⁹ videtur nō ꝑ corpalē viſionē vt ī ſyna: vel ſpūalē vt yſaias ⁊ iohēs ī apocalipſi· ꝫ per ſpēm nō in enigmate· oīs labor ſuſcipitur· ꝫ mō petijt moyſes videre deū·i·in ſubſtātia q̄ de⁹ ē quē tn̄ mltis figuris viderat· ⁊ facie ad faciem ei locutus erat. Quia ibi·i·in illa ſpē longe ineffabilius ⁊ pn̄tius videtur: ⁊ arcana dicit· vbi nemo viuens in iſtis ſenſibus videt·hoc eſt terciū celuꝫ· vbi deus videtur facie ad faciē Iſte ē ꝑadiſus· ſi dici ꝑadiſus pōt·qꝛ ⁊ pn̄s eccleſia paradiſus dr̄. Et loc⁹ in q̄ adā corpaliter vixit.

ʃ ſic·ſ·q̄ aīa de corpore exierit.
i corpore ſiue extra corpus neſcio
ʃ in eam tranquillitatem qua fruūtur qui ſunt in celeſti iheruſalem· ⁊ ſic videre potuit·quod nunq̄ꝫ corporeis ſenſibus impeditus.
deus ſcit. Quoniam raptus eſt in paradiſum. Et audiuit arcana verba que non licet hoī loqui. Pro
ʃ verbis explicare
ʃ homine vel viſione† ʃ commendabo me‡ ʃ filio abrahe ⁊ huiuſmodi
huiuſmodi † gloriabor. ‡ Pro me autem nihil: niſi in infirmitatibus
ʃ tribulatōib⁹ quas patior.
ʃ gloriabor: nam. ʃ de reuela. ⁊ infirmi·
meis. Nam etſi voluero gloriari:
ʃ etſi videar. † ʃ Et pro veſtra vtilitate·qd̄ ibi. omnia autem charīſ. propter veſtram edifica.
non ero inſipiens: † veritatem eni dicam. † Parco autem ‡ ne quis
† ʃ poſſem ⁊ de pluribus gloriari·ſed parco id ē· parce refero‡ ʃ pro obtrectatoribus hoc dicit.
† ʃ cum non niſi infirmitas videatur·vel ab aliīs qui vident audiatur.
me exiſtimet † ſupra id quod videt in me: † aut ‡ audit aliquid ex me.
† ʃ ordo ſupra aliquid quod audit ex me‡ ʃ eos qui me vident.
ʃ quis ergo de ſe ſecurus
Et ne magnitudo reuelationuꝫ extollat me: datus eſt † mihi ‡ ſtimul⁹
ʃ in ſuperbiam. ʃ a deo† ʃ ad meam vtilitatē ‡ ʃ deus ad conſeruationem humilitatis immiſit. dyabolus vt ad defectum traheret
ʃ Quis.
carnis mee angelus ſathane· qui me colaphizet. † Propter quod
† ʃ quia grauiter colaphizabar. ʃ Quia gratis ē medicina infirmo.
ʃ multotiens rogaui humane timens. † ʃ qui ſolus poteſt ʃ ſtimulus
ter † dominū rogaui vt diſcederet a me· ⁊ † dixit mihi: ‡ Sufficit tibi
† ʃ melius mihi ꝓuidens ‡ ʃ q̄i dꝫ tibi ſufficere ʃ q᷑ dedi ʃ in omnibus ſufficere· q᷑ dedi etiam et hoc donum
ʃ noli orare hoc·naꝫ
gratia mea. Nam virtus in infirmitate perficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis:
ʃ ad hoc datis.
vt inhabitet in me virtus chriſti.
ʃ Et quia ad hoc date non ſolum In his gloriabor· ſed et placeo mihi·id eſt· multum delector i eis.
Propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis·in contumelijs
ʃ ſcilicet.
ʃ verborum.
ʃ in penuriis ʃ de loco ad locum.
i neceſſitatibus·i perſecutionibus
ʃ anxietatibus animi ʃ illatis ʃ placeo
in anguſtijs pro chriſto. Cum eni
ʃ hoc ī iſto ⁊ in ſanctiſ ʃ exterius† ʃ tunc vincit chriſtianus·cum perire putatur·tunc perdit preſi dia: cum ſe viciſſe gratulatur‡ ʃ victor efficior.
infirmor: † tunc ‡ potens ſum. Factus ſum inſipiens: vos coegiſtis me. Ego enim debui a vobis commendari. Nihil enim minus feci
ʃ debui ʃ vobis
ʃ ad comparationem horum· vel ab his tunc remotus ʃ petro ⁊ iacobo. † ʃ meum ſicut quibuſdam videtur.
ab his qui ſupra † moduꝫ ſunt apoſtoli. Tametſi † nihil ſum: ſigna tamen apl̄atus mei facta ſunt ſuper
ʃ quia† ʃ eſſe videor quibuſdam· tamen ea feci que apoſtolū deſignant
ʃ a deo·vel pl⁹ q̄ꝫ digni ʃ hec ſūt ſigna ʃ miorib⁹
vos in omni patientia: in ſignis ⁊
ʃ maioribus miraculis ʃ caſtitate ⁊ aliis ʃ nō minus feci·quia vos non minus habetis per me· q̄ꝫ alie eccleſie per illos·ſed amplius quia gratis
prodigijs ⁊ virtutibus. Quid eſt enim quod minus habuiſtis pre ceteris eccleſijs: niſi q᷑ egoipſe nō
† ʃ ironice ʃ q᷑ ſi putatis iniuriam vt imperiti
ʃ vnde lau
grauaui vos: † Donate mihi hanc iniuriaꝫ †. Ecce † tercio hoc ‡ parat⁹
de dignus† ʃ non grauaui nec grauabo† ʃ in tercia iam vice‡ ʃ non tercio veni ſed tercio parat⁹
ʃ ne videat᷑ callide tūc n̄ accepiſſe.
ſum venire ad vos: ⁊ non ero grauis vobis. Non enim quero † que
† ʃ diuitias ſcilicet in auro ⁊ argento
ʃ ſaluare quod aliter non fieret
veſtra ſunt: ſed vos. Nec enim de
ʃ ſpiritualibus† ʃ diuitias congregare ⁊ ſi neceſſaria. quod facitis pſeudo apoſtolis·ſed patres filiis debent diuitias vite eterne quod nō pſeudo: vobis.
bēt filij parentibus † theſaurizare
† ʃ Sicut ſupra accipiens ad miniſteriū veſtrum.
ſed parentes filijs. † Ego autem libentiſſime † impendam· ⁊ ſuperimpendar egoipſe pro animabus veſtris· licꝫ plus vos diligēs minus
ʃ nō inuitus. † ʃ ſpūalia
ʃ poſt omnia me ſi opus eſt
ʃ ego dico ʃ q̄ꝫ pſeudo
ʃ a vobis † ʃ conceditis ʃ dixi non grauaui ſed obiicitis‡ ʃ per meipſum.
diligar: † Sed eſto. ‡ Ego vos non grauaui: ſed cum eſſem aſtutus

Arcana verba. Intimationem de ſecreta dei eēntia· quaſi per ꝟba
Supra id. Vt ꝑ magnis illis n̄ eſſe hō mortalis ⁊ fragil᷑ videatur.
Et ne magnitudo reue. Parco multum gloriari·ne aliter puter. Et ideo dat⁹ eſt ſtimulus pungēs carnē·quis: angel⁹ malign⁹ miſſ⁹ a ſathana vt colaphizet·i·reprimat oēm motū ſupbie incutiendo tribulatōnes· vel temptādo (vt quidā aiūt) per libidinem. Tēptatio aūt·cui nō ↄſentitur nō eſt peccatum·ſed materia exercende virtutis.

Et ne ma. re. Aug. Cetera vicia tm̄ ī maleſactis valēt· ſupbia vero ſola in recte fcīs cauēda eſt. Cū ei q̇ſqꝫ bn̄ profecerit· ſupbia tētatur vt perdat totū pfectum.

Stimulus. Auguſt. in pſal᷑. dn̄e n̄ ē· dolore quodaꝫ corporis traditur vehementer exagitatus.

Dixit mihi. per iſpiratōꝫ· vl᷑ ꝑ anglm

Nam virtus i infi. Aug⁹. in pſ. dn̄e non ē· qꝛ pfectio ꝟtutū eſt q̄ hꝫ infirmitatē ↄtrariā cū q̄ legitīe certet· ⁊ iō gloriabor in ī firmitatib⁹· nō inuit⁹ ſed libens.

Factus ſum i ſipi. In his oīb⁹ cōmēdatōibus videor inſipiēs· ꝫ vr̄a culpa qui dbuiſtis me ↄtra pſeudo commendare

In oī patia. Ambro. Patiam primā memorat q̄ ad mores ptinet· qꝛ diu illos portauit q̄i īpatientes egros vt adhibita ptāte ſigrū q̄i medicā curaret vulnera eoꝝ.

Et virtutibus. Virt⁹ ē gen⁹ ſignoꝝ ⁊ ꝓdigioꝝ. i. oē miraculū. Signū qd̄ ī quocūq̄ꝫ tpe aliq̇d ſiḡficat· ⁊ ē ꝓdigij gen⁹. Prodigiū·qd̄ ī futuro Vl̄ ſignū ⁊ ꝓdigiuꝫ·ī his q̄ ↄtra naturā: ꝟt⁹ ī his q̄ nō ↄtra naturā vt ꝑ īpoſitōeꝫ man⁹· ⁊ orōne a morbo liberare.

Nō quero que veſtra ⁊c Amb. Oñdit ſe idō accipe nolle ab eis· vt eos lucraret᷑ vt ītelligētes qꝛ pecunie ꝑponit eos·tādem ↄgnoſcerent affectū illi⁹ erga ſe.

Aug. Nō q̄rebat aplūs datū ꝫ fructum ne q̄i vēditor euāgelij putaret᷑. Et tn̄ ꝟe mercator dn̄i ſui. Nā, pſus vēdidit, dat ei ſpūalia· ⁊ nō q̄rit carnalia· ꝫ mai⁹ ꝑcium·i. hoīes ipſos. Sicut ioſeph frumēta vēdēs ī egipto·nō argētū q̄rebat ꝫ ipſos emētes ſuos regios faciebat· ⁊ ſic frumēta q̄ nō vēdidit. vendidit vēditōꝫ q̄ iſtā intellige gratuitā· vnde ⁊ dictuꝫ ē. Sitiētes venite ad aquā ⁊ emite vobis ſine argento.

Nec ei debēt. Carnales pr̄es filijs ↄgregant·nā ſpūales dignū ē· vt a filijs ſumpt⁹ accipiant· ꝫ autē in tm̄ ꝓbat ſe nolle accipere: vt transferat cām carnal᷑ pr̄is: ad ſpūalē· ⁊ dic̄ n̄ ſolū ſe ꝑ ſalute eoꝝ īpēdē· ꝫ ⁊ mori patū

Et egoipſe ſuperimpendar. Aug⁹. Perfecta q̇dē charitas ꝫ eſt

vt quidem paratus ſit
etiam pro fratrib⁹ mo
ri. Sed nūquid mox
vt naſcitur· cū fuerit
nata nutritur· cū fue
rit nutrita roboratur·
cū fuerit roborata pfi
citur cū ad pfectionē
venerit· dicit: Cupio
diſſolui ⁊ eē cū xpo.

Nunquid Am: Forte ſuſpicarētur iō
eū contēpſiſſe· q̄ par
ua offerebantur· ſ nū
quid circūueni· vt di
cerēt ſi vultis pacatū
habere apl̄m q̄ pua re
ſpuit: digna date.

Oli putatis q̄ Jam dudum forſā pu
tatis· qḋ cā excuſatōis
q̄i reus dicā· q̄ nō gra
uaui· ſ dico teſte deo·
qui ſcit q̄ nō circumue
ni vos· ⁊ non ſupbe· ſ
in chriſto amplificādo
in vobis.

Et non egerūt pe. Aug. ī omel. Nō
ſufficit mores in meli⁹
ꝯmutare· ⁊ a malis re
cedere· niſi ⁊ de his q̄
facta ſūt ſatiſfiat dn̄o
per penitentie dolorē
p humilitatis gemitū
p ꝯtriti cordis ſacrifici
um coopantib⁹ elemo
ſinis.

C. XIII.

Non parcam. Poſt tot correctiōes
ſi ſe nō emēdāt non de
bet eis parci.

An experimentū. Moris diuīe ſcri
pture pſone dei tribu
ere qḋ in nobis facit· ſi
cut apl̄s locutionē ip
ſā illi tribuit· cui⁹ mu
nere loq̄batur .i. xpo
de q̄ ſbdit. Qui ī vo.

Qui in vobis nō infirmat. Non
infirm⁹ ſ potēs appa
ruit cum dona dedit.
Qḋ expti· ne dubitēt
ſe ab eo poſſe puniri.

Nā ⁊ nos īfirmi. Viuit· etſi pri⁹ īfir
m⁹. Nā ⁊ nos multo
minores licet infirmi ī

ſ g alios extraxi ſ decepi ſ ſed
dolo vos cepi. Nunquid per ali
quem eorū quos miſi ad vos· cir
ſ decepi ſ non feci ſed rogaui
cumueni vos? Rogaui tytum· et
ſ barnabam vel lucā.
miſi cum illo fratrem: nunquid ty
† ſ ego ⁊ tytus ſ vel eodem ſpiritusancto· vel ea
dem voluntate
tus vos circūuenit? † Nonne eodē
† ſ eiſdem operationibus per quas apparet volū
tas. vnde a fructibus eorū cog·
ſpiritu ābulauimus? † Nōne eiſdē
veſtigijs? Olim putatis q̄ excuſe
† ſ Id eſt teſte deo· qui ſcit q̄ nō circumueni vos
mus nos apud vos: † coram deo
ſ Et non ſuperbe hoc dico ſed. ſ amplificando ī
vobis. † ſ vera dico· omnia autem· ⁊ de reuelatio
ne· ⁊ de tribulatōne propter vos vt ſpeudo repel
latis
in chriſto loquimur. † Omnia autē
chariſſimi propter veſtram edifica
ſ propter vos ſ q̄i prep̄ate vos.
tionem. Timeo enim ne forte cum
ſ incorrectos.
venero· non quales volo inueniā
ſ ꝯtriſtās puniēs
vos· ⁊ ego inueniar a vobis qualē
ſ .ſ. timeo ſ de meritis prelatorū
non vultis: ne forte contentiones
ſ inuidie his qui minus † ſ cū latēter ſeminant
diſcordias. † vt qui maiora dona
emulationes † ſuſurrationes † infla
ſ tumultus ad pugnam. † ſ in repa
ratione rerum ⁊ vltione
tiones ſeditiones † animoſitates
ſ odia inde orta † ſ detrahit quis ei quem odit
diſſenſiones † detractiones ſint in
ſ ne tales inueniam ſ ſicut prius
ter vos. Ne iterum cū venero hu
ſ affligat ſ ita q̄
miliet me deus apud vos: ⁊ lugeā
ſ q̄ quidam egerant penitentiā. ſ añ epiſtolā.
multos ex his qui ante peccaue
runt: ⁊ non egerunt penitentiam
ſ luxuria ꝯtra naturam ſ in meretricib⁹
vel coniugatis
ſuper immundicia: ⁊ fornicatione
ſ cum liberis a viro ſ quaſi aſſidue.
⁊ impudicitia quam geſſerunt.

C. XIII.

ſ timeo ne tales inueniā vos· ⁊ ca
uete quia ecce certum ſit· hoc tercio
apparatu· nō q̄ iam bis veniſſet.

Ecce tercio hoc
† ſ ⁊ tunc teſtibus ꝓbabitis ſi quid queretur· et
ſi culpam inuenero· non parcā ſicut predixi bis· cū
preſens· ⁊ modo predico: vt tunc bis predixi.
venio ad vos. † In ore duorum·
vel trium teſtium ſtabit omne ver
bum· predixi eni ⁊ predico vt pre
ſ alias vobis ſ etiam
ſens bis· ⁊ nūc abſens his qui an
ſ epiſtolā ſ qui poſt peccauerunt
te peccauerunt ⁊ ceteris omnibus
quoniam ſi venero iterū non par
† ſ poteris ne. ſ vultis experiri ſi chriſtus pōt
vt non dicam ego poſſum· ſed chriſtus in me qui
in me loquitur.
cam. † An experimentum queritis
ſ ⁊ minas ⁊ oīa
eius qui in me loquitur chriſtus?
ſ inter vos.
Qui in vobis non infirmatur: ſed
ſ potens nam.
potens eſt in vobis. Nam etſi cru
ſ humane nature
cifixus eſt ex infirmitate: ſed viuit
ſ ex eo q̄ deus
ex virtute dei. Nam ⁊ nos infirmi
† ſ Et quia non parcam. ⁊ puniendi poteſtatem
habeo. † ſ Id eſt per eū habebimus ptātē a deo.
ſumus in illo: ſed † viuemus in † eo
† ſ iudicandis hic ⁊ in futuro ſ ⁊ iō quiſq̄ ſe
ex virtute dei † in nobis. voſmetip
ſ ꝯſiderate per actus ſ etſi in fide
ſos tenptate ſi eſtis in fide: ipſi
ſ an in operibus ſitis bonis in quibus debent eē
fideles ſ ideo dico probate
vos probate. An non cognoſcitis
† ſ ex priori inſtitutione eſt in vobis per fidem et
bona opera
voſmetipſos· quia † chriſtus ihe⁹
† ſ Et vtiq̄ † ſ ab eo qḋ prius habuiſtis
ī vobis ē: † niſi forte † reprobi eſtis?
ſ .Q. quia cognoſcitis chriſtum in vobis niſi re
probi eſtis. ſed quidquid de vobis ſit † ſ ex vita
quam inter vos egi.
Spero autē † q̄ cognoſcitis: quia
† ſ nec a fide nec a poteſtate † ſ non ſumus
reprobi· ſed tamen.
nos non ſumus † reprobi. † Oram⁹
ſ ſine quo nihil boni . † ſ contra pſeu
do· econtra ipſi de nobis
autem deum vt † nihil mali facia
† ſ oramus † ſ potentes in vobis exercēdo po
teſtatem in vltionibus
tis: non † vt nos † probati parcam⁹
ſ potius oramus.
ſed vt vos qḋ bonum eſt faciatis
ſ ſine poteſtate † ſ Sed
ne putetur iniuſte poſſe dominari ſubditis .Q. nō
poſſumus iniuſte vti tali poteſtate.
Nos autē vt reprobi ſim⁹. † Non
enim poſſimus aliquid aduerſus
ſ iuſticiam· vt arguant bene viuentē· ſed pro ve
ritate vt vindicent in legis inimicū † ſ tuenda
veritatem: ſed † pro veritate. Gau
ſ non poſſumus contra veritatē qḋ effect⁹ īdicat
ſ nō exercētes.
ptātē in vltionib⁹ cū nihil puniēdū habemus
demus enim quoniā nos infirmi
ſ nō timētes iudicium.
ſumus: vos autē potentes eſtis.
ſ etiā. ſ Scʒ. ſ vt ī opib⁹ pfecti
Hoc ⁊ oramus veſtram conſum
ſ quia hoc volo ⁊ oro.
mationem: Ideo enim hoc abſens
ſ q̄ volo
ſcribo: vt non preſens durius a
ſ in vobis ſ qḋ poſſem ſ ligādi ⁊ ſoluēdi
gam ſecundum poteſtatem quam
dominus dedit mihi in edificatio
ſ qui aliter agunt· non habēt ptātem a dō
† ſ de malefactis huc uſq̄ correxi.
nem ⁊ non in deſtructionē. † De ce
† ſ hoc agite vnde gaudium † ſ Et vt gaudeatis
† ſ in fide
tero aūt † gaudete † fratres † perfecti
† ſ Et vos maiores ſ minores ſ ad idem † ſ et
vos minores.
eſtote· † exhortamini· † idem ſapite
ſ Et vniuerſi maior ⁊ minor ſimul ſ ne ſit prior
diſcordia † ſ Id eſt chriſtus qui ait· pacem meā
do vobis· p· m· re· v· Et item· Mandatū nouum do
vobis· vt diligatis inuicem ſ Etſi hoc feceritis.
pacem habete: ⁊ † deus dilectionis
ſ adiuuās ſ vt pax ſit inter vos
⁊ pacis erit vobiſcum. Salutate i
ſ nō doloſo ſ ſic debe
tis· quia ita optant omnes ſancti et egoipſe
uicem in oſculo ſancto. Salutant

illo .i. licet ad imitatio
nem ei⁹ mlta patimur
a pfidis· tn̄ viuem⁹ .i.
ptātē habebim⁹ p eū
in vobis iudicandis.
Vel viuem⁹ in eo .i. in
ſiu btitudine cū eo ⁊ ſ
in v̄tute dei· q̄ tale ē
ī vobis .i. ī ꝯſciis vr̄is.

In vobis. Vel erga vos· mors illata
a perfidis vita ē erga
credētes· q̄ v̄tute dei
reſurgētes viuēt cum
chriſto.

Oram⁹ aūt deū Hoc orat apl̄s vt his
bn̄ agentib⁹ ī eis corri
pienda nō inueniat: et
ſic reprobi appareant·
ꝓbati ei videtur dum
iudicāt peccores. Sic ḡ
ſi n̄ ſint q̄s iudicēt ceſ
ſante autoritate quaſi
reprobi videntur.

Intelligēda ē h gr̄a dei q̄ ſola hoīes liberā
tur a malo· ⁊ ſine q̄ nl̄
lū prorſus ſine cogitā
do ſine volēdo· aman
do ſine agēdo faciunt
bonū. Nō ſolū vt mō
ſtrāte ipſa q̄d faciēdū
ſciāt verū etiā vt ꝑſtā
te ipſa faciāt cū dilecti
one. Hāc igitur inſpi
ratōnē bone volūta
tis ⁊ opis poſcebat a
poſtol⁹ corinthijs cū
diceba oram⁹ vn̄ nō
ait monem⁹. docem⁹ ſ
oram⁹. Quia ſciebat
h oīa nō valere q̄ plā
tando ⁊ rigādo facie
bat in apto· niſi pro il
lis exaudiret orātē· q̄
dat īcremētū in occul
to. Nō ei nihil volun
tas noſtra agit· ſ ſola
nō ſufficit. Maluit ḡ
dicere oram⁹· vt ipam
gr̄am ꝯmēdaret· vt in
telligerēt illi qn̄ nō fa
ciūt aliquid mali· non
ſolū ſua volūtate ſe vi
tare malū· ſ adiutorio
dei adimplere qḋ iuſ
ſum eſt. Ergo qn̄ p̄ci
pitur agnoſcite volun
tatis arbitriū. Qn̄ ora
tur qḋ p̄cipitur· agnoſ
cite gr̄e bn̄ficium.

Reprobi ſim⁹ Id ē. apparea⁹ repro
bi· non hn̄tes qḋ vidi
cemus vel diiudicem⁹

Nō in deſtructōē. Nō deſtruūtur
q̄ corrigūtur ſ correcti
edificantur.

Gaudete. Id ē
tā bn̄ opamini vt verū
gaudiū hic poſſitis.

Gratia. Totā trinitatem optat benedicere eos. Sua tribuit cōgrua cuiqꝫ· gratiā ·i· remiſſionē filio· charitatem patri qui ex dilectione miſit filiū communicationem ſpiritui per quem fit vnio.

Et charitas dei. Dilectio dī miſit xp̄m cui⁹ gratia ſaluat. Et vt poſſideā⁹ hāc grā̄ ſalutis communicatō facit ſpiritusſancti.

Vel cōmunicatio ſpūs ·i· ſpiritus ita ſit vobcum vt cōicet ⁊ cōferat vob ⁊ gratiā xp̄i ⁊ charitatē dei. Qd ē tota trinitas ſit vobiſcum· dās gratiā de cōmiſſis ⁊ charitatē per ſpiritum.

Galathe ſunt greci. Galli enim in quādā grecie prouintiam olim veniētes grecis ſe miſcuerūt· vnde prius illa puīcia gallogrecia· deīde galatha appellata eſt· vnde cū greci acuti ſint ingenij Illi tm̄ galathe ſtolidi· ⁊ ad ītelligēdū tardiores erāt· ſic et indociles galli. hi veritatez ab apl̄o acceperant· ħ p⁹ a pſeudo vt iudaizarent temptati ſunt hos apoſtolus reuocat ad veritatē ſcribēſ ab epheſo. Pri⁹ ꝯmēdat ſuā pſonaz quam pſeudo deprimebant Inde legez improbat docens non eē tenēdā p⁹ chriſtum. Tandem ꝯmendat euangelium ⁊ fidem chriſti· qd̄ ad ſalutē ſufficit .C. I.

Aplus. Nomīe officij terrorem icutit

Non ab hoībus. Vt quidā ab apoſtolis electi ⁊ miſſi: ⁊ a iudeiſ pſeudo apl̄i

Vel nō per hominem chriſtuz. Aug⁹ in libro retract. Sed per eū iam ihesū ſuſcitatū. Qui non vt homo hoīes paulatī ſed totū ſimul per ſpm̄ docuit vt per hoc ſit maior· per quod videbatur minor. Ceteri enim apl̄i videbant eē maiores· qꝛ ꝑores. Iſte mim⁹ qꝛ nouiſſim⁹. Sꝫ ide apparz dignior· qꝛ priores conſtituti ſunt per chriſtuz adhuc ex ꝑte hominē. i. mortalē. Nouiſſimus vero paulus ꝑ xp̄m iā totū deū. i. ex omni ꝑte imortalē.

Qui mecū ſunt fratres. Dolentes de via ſeductione, teſtes veritatis mee· quibus vos oportet credere· ⁊ non pauci ſed omnes.

Dn̄o ihesu chriſto. Quē īiurioſe equatis legi· dn̄ ipſuz n̄ ſine lege ad ſalutem ſufficere aſſeritis ſicut nec legez ſine eo· ſed ab ipſo ſine lege gratia eſt· et pax.

Qui dedit. Id eſt. ſpōte obtulit· qꝛ nō eſt ali⁹ q̇ poſſet apire libꝝ niſi leo ꝺ tribu iuda Semetipſū qꝛ n̄ erat hoſtia alia digna ꝑ peccatis nr̄is delēdis qd̄ ē initium ſaluationis. Quē ꝰ locū hēt lex? q̄i· nullum penitus.

De ſeculo. Ambr. Id eſt· de conformitate mūdi· q̇ nos allicit. Preſenti. Tanto plus capit cum eterna non videantur.

Seculo nequā. Nō qꝛ mūd⁹ iſte creatus a dō ſit mal⁹· ħ qꝛ in eo ſunt mala. Ex ħ ſēſu dꝛ· dies māli ſūt. Mūd⁹ ī maligno poſit⁹. Tp̄a piculoſa. Saltus q̇ pleni ſūt latrōib⁹· ⁊ gladi⁹ q̇ cruor effūdit ⁊ calix in q̄ venenū tꝑat mala dicūtur qꝛ nō ſoluz tp̄a ħ etiā loca ⁊ īſtrumēta maloꝝ traxerūt īfamiā q̄ in eis fiūt

Gloria in ſecula. Q. ħ teſtant ꝑnteſ boni ⁊ futuri teſtabūt

In hac ſalutatiōe ꝯlibauit ⁊ cōmēdatione ſui· ⁊ q̇d poſſit grā dei· ⁊ qꝛ lex nihil ꝯfert

Miror. De deſtructōe legis ꝯſequēter agit apl̄s. Et de leuitate eos reꝑhendit· qꝛ ab euāgelio īdiſcrete trāſiert ad legē. Et qꝛ galatha tranſlatio dꝛ ꝯgrue ex ipſo noīe reꝑheſiōis occaſionez ſumit. Et cū ħ ꝑdcā. bona ex xp̄o· mi roꝛ qꝛ bn̄ inſtructi pri⁹ ·qꝛ ſic tā vehemēter· ⁊ tā cito ·i· tā breui tp̄e ⁊c.

Nos aut ange. Qui bon⁹ pōt ītelligi non qꝛ ħ cōtingat· ſed adeo cert⁹ eſt ꝺ veritate euāgelij ſui· qꝛ ſi etiā angel⁹ aliud nūciaret non crederz ħ anathematizaret.

Preterq̄ꝫ qd̄. Attēde nō ait plus q̄ꝫ accepiſtis. Nā ſi illud diceret ſibiipſi ꝑiudicaret· q̇ cupiebat venire ad q̄ſdā q̇b⁹ ipē ſcribebat· ſic ad teſalonicēſes vt ſuppleret q̄ illoꝝ fidei deerāt. Sed q̇ ſupplet qd̄ min⁹ erat addit· non qd̄ inerat tollit. Qui āt ꝑtergreditur fidei regulā non accedit in via ħ receditā via.

Anathema ſit. Quare ħ: Aug⁹. Qꝛ aliud euāgelizās de ꝓuato vult pluere· non de medio. Et cū ħ forte hō carnali nebula ꝑpeditus· ⁊ a fōte cōi ad ꝓpriā ſuā falſitatē reductus poſſit facere nūquid ⁊ angel⁹ vere ſi angel⁹ de ꝓprio fluēs in ꝑadiſo n̄ eēt audit⁹· nō ꝑcipitaremur ī mortem. Media aq̄ poſita erat oīb⁹ ꝑceptū dei. Aq̄ q̇dām ō ꝑblica erat ⁊ ſine fraude· ſine labe· ſine ſceno fluebat. Sꝫ vēit angl̄s de celo lapſus ſerpēs factuſ qꝛ īſidioſe iā venenū ſpgere cupiebat· ⁊ emiſit venenū ꝺ ꝓprio locut⁹ ē ·i· de ſuo. Guſtate ⁊ eritis ſicut dij. Et illi appetētes qd̄ nō erāt: amiſert qd̄ acceperūt.

Anathēa ħ vbū ꝑ maledicto pōit· ⁊ vulgo dꝛ deuotatō. Nā duotare ſe quēq̄ꝫ nemo fere dic· niſi ſe maledicēs· vn̄ illd̄. Et anathematizauit eū ⁊ ciīates ei⁹· ⁊ vocatū eſt nomē loci illi⁹ anathema· hinc tractū ē· vt anathēa ꝺteſtabile aliq̇d ⁊ abomīabile videat vt nihil īde victor ī vl⁹ ſuos auferrꝫ ħ totū ī penā ludēdā votauit. ħ erat anathēatizare · qd̄ vulgo dꝛ deuotare. Origo āt h⁹ vbi ē ī greca līgua ab his reb⁹ q̄ vote ⁊ ꝑſolute ·i· ꝓmiſſe ⁊ reddite ſurſū pōebāt ī tēplis. ⁊ ē dc̄m a potboy anatheme. i. ſurſū ponē.

Sicut predi. A maiore infert. Qn̄ quidē nos vel angelū excōmunicarē· magis pſeudo excōmunicandi ſunt.

Modo. Dicit qꝛ olim dū dixit hominē ex lege iuſtificari· hoīs gliaz

Secunda pauli ad corinthios epiſtola finit. Argumentum in epiſtolam ad galathas incipit.

Galathe ſunt greci hi verbum veritatis primuz ab apoſtolo acceperūt. Sꝫ poſt diſceſſum eius tēptati ſunt a falſis apoſtolis vt in legem ⁊ circumciſionē verterentur· hos apoſtolus reuocat ad fidem veritatis ſcribens eis ab epheſo.

C. I.

Paul⁹ apoſtoluſ non ab hominibus neqꝫ ꝑ hominez· ſed per ihesum chriſtum ⁊ deum patrem qui ſuſcitauit euz a mortuis· et qui mecum ſunt omnes fratres eccleſijſ galathie. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre noſtro ⁊ dn̄o ihesu chriſto. Qui dedit ſemetipſū pro peccatis noſtris vt eriperꝫ nos de preſenti ſeculo nequam ſecūduz voluntatem dei ⁊ patris noſtri cui eſt · gloria in ſecula ſeculorum amē. Miroꝛ qꝛ ſic tam cito transferimini ab eo q̇ vos vocauit in gratiam chriſti· in aliud euangelium· quod non eſt aliud: niſi ſunt aliqui qui vos conturbant· ⁊ volunt conuertere euāgeliū chriſti. Sed licet nos aut angeluſ de celo euangelizet vobiſ preterq̄ꝫ qd̄ euangelizauim⁹ vobiſ anathema ſit. Sicut ꝑdixi ⁊ nūc iterum dico· ſi quis vobis euangelizauerit preter id quod accepiſtis: anathema ſit. Modo enim

Interlinear gloss: ſ electus vel miſſus · ſ anania vel ab aliis · ſ cōſtitutus · ſ qui ſaluatoꝛ eſt ⁊ rex. · ſ qui hoc facit per filium ſ non ergo contrari⁹ deo a quo per filium electus eſt ⁊ miſſus vt dicitur in deſtructionē legis. Imponebant enim illi qꝛ contraria deo predicaret ⁊ legem a deo datam deſtrueret ſ † Et ita dignius me conſtituit per īmortalem chriſtum· q̄ꝫ alios per mortalem · ſ paulus inquam ⁊ ſ facile enim intelligit ſe errare qui a multis reprehenditur ſ remiſſio peccatorum † ſ mētis et recōciliatio ad deū ſ non aliunde · † ſ Chriſtus gratis condonans peccata per quod iuſtificamur et ſaluamur · ſ † pater dans charitatem vobis· · ſ Spiritus cōmunis patri et filio · ſ tam correctis q̄ꝫ incorrectis· · † ſ a quo ſecure q̄renda eſt ſ qui nō minoꝛ patre · † ſ quod fruſtra feciſſet ſi lex ſaluaret · ſ delendis · ſ quaſi vi ſ irretitos † ſ qui rei eram⁹ ſub lege † ſ quod ad nequitiam trahit · ſ Et qꝛ ſit firmius qd̄ dicit Subdit † ſ Quaſi qꝛ chriſtus dedit ſe ⁊ eripuit non eſt ꝑ meritis: ſed ſecundum beniuolentiam eius · qui creauit ⁊ beniuolus eſt. · † ſ chriſto ⁊ deo vni in eſſentia † ſ de hac redemptione · † ſ confirmationis nota † ſ quia miruz eſt de leticia confugere ad exitia· cum paulatim proficiendum eſſet. · † ſ vt inſenſati per pſeudo ſ vltra chriſtuz in legem ferimini. · ſ auerſos ſ ꝑ predicatōnē † ſ Id eſt· bona gratuita que chriſtus dat. · ſ id eſt· legem que putatur euangelium ⁊ eſt contra meam predicationem tamen ſecundum veritatem non eſt alia vel aliud niſi per illos qui conturbant purum fontem veſtri ſenſus · ⁊ ſic paulatim tendunt conuertere euangelium in legem. · † ſ ipſi ad hoc tendunt · ſ · Q. non dico de illis tantum. ſ apoſtoli · ſ bon⁹ vel malus ſ veniens vt credibilioꝛ ſit. ſ quod putatur bonum · ſ non dico pl⁹ · ſed preter. ſ fide verum· vſu honeſtum· fine commodum. · † ſ modo de nobis vel angelo· vel oīm preſens. ſ vel mus. · † ſ de iſtis pſeudo apoſtolis † ſ illorum vel generaliter quicunqꝫ ſit. · ſ a me · † ſ ideo dico anathema ſit aliud euangelizans